

STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS VOOR
DE HANDEL IN BOUWMATERIALEN

JAARVERSLAG

2021

→ INHOUDSOPGAVE

1.	VOORWOORD	5	7.6	Three Lines Model	46	
2.	KERNGEGEVENS BPF HIBIN	6	7.7	Risicobeleid en inventarisatie	46	
	2.1	Overzicht/kerngegevens 2021	6	7.8	Voornaamste risico's 2021	47
	2.2	Aantal deelnemers en aangesloten ondernemingen	7	7.9	Risicogevolgen boekjaar 2021	48
	2.3	Uitvoeringskosten	8	7.10	Toelichting in jaarrekening	49
3.	KARAKTERISTIEKEN EN PENSIOENREGELING	12	7.11	Financieel crisisplan	49	
	3.1	Karakteristieken van het fonds	12	8.	FINANCIEEL BELEID	50
	3.2	Kenmerken pensioenregeling en uitvoering	13	8.1	Beleidsdekkingsgraad, actuele dekkingsgraad en solvabiliteit	50
	3.3	Pensioen binnen de sector handel in bouwmaterialen	15	8.2	Premiebeleid	50
4.	ORGANISATIE	16	8.3	Technische voorziening voor risico fonds	51	
	4.1	Inleiding	16	8.4	Ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad in het verslagjaar	52
	4.2	Bestuur van het fonds	16	8.5	Ontwikkeling van de rentetermijnstructuur	53
	4.3	Bestuurscommissies	17	8.6	Toeslagbeleid en toeslagambitie	53
	4.4	Sleutelfuncties	17	8.7	Z-score en performancetoets	54
	4.5	Verantwoordingsorgaan	18	9.	BELEGGINGEN	55
	4.6	Intern toezicht	19	9.1	Terugblik economie en financiële markten	55
	4.7	Bestuursbureau	19	9.2	Beleggingsbeginselen (Investment beliefs)	55
	4.8	Klachten- en geschillencommissie	20	9.3	Prudent Person	56
	4.9	Uitbesteding	20	9.4	Maatschappelijk verantwoord beleggen (ESG)	57
	4.10	Externe controle	21	9.5	Organisatie vermogensbeheer	59
5.	VERSLAG OVER HET BOEKJAAR	22	9.6	Strategisch beleggingsbeleid	59	
	5.1	Inleiding	22	9.7	Derivaten	60
	5.2	Hoofdpijnen bestuursonderwerpen	22	9.8	Renterisico	60
	5.3	Zelfadministratie Bpf HiBiN	33	9.9	Samenstelling belegd vermogen	60
	5.4	Ontwikkeling financiële positie	35	9.10	Beleggingsresultaten	61
	5.5	Herstelplan	37	9.11	Ontwikkeling matching beleggingen	62
	5.6	Prognosetafel en ervaringssterfte	37	9.12	Ontwikkelingen return beleggingen	63
	5.7	Overige ontwikkelingen wet- en regelgeving en overheidsbeleid	38	9.13	Vooruitzicht	64
6.	GOED PENSIOENFONDSBESTUUR (PENSION FUND GOVERNANCE)	39	10.	ACTUARIËLE PARAGRAAF	65	
	6.1	Inleiding	39	11.	TOEKOMSTPARAGRAAF	66
	6.2	Bestuurlijke effectiviteit, geschiktheid en deskundigheidsbevordering	39	12.	OORDEEL VERANTWOORDINGSORGAAN	70
	6.3	Compliance	39	13.	BEVINDINGEN RAAD VAN TOEZICHT	74
	6.4	Principes voor beheerst beloningsbeleid	40	14.	JAARREKENING	79
	6.5	Code pensioenfondsen 2018	40	15.	OVERIGE GEGEVENS	112
	6.6	Diversiteitsbeleid	41		BIJLAGEN	121
	6.7	Statuten, reglementen en actuariële en bedrijfstechnische nota	41			
	6.8	Communicatie	42			
	6.9	Klachten, geschillen en incidenten	42			
	6.10	Toezichthouder AFM en DNB	43			
7.	INTEGRAAL RISICOMANAGEMENT	44				
	7.1	Inleiding	44			
	7.2	Eigenrisicobeoordeling	44			
	7.3	Beheerste en integere bedrijfsvoering en integraal risicomanagement	44			
	7.4	Risicohouding	45			
	7.5	Risicoraamwerk	45			

BESTUURSVERSLAG

1 VOORWOORD

Beste lezer,

Voor u ligt het bestuursverslag over 2021 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen (hierna: Bpf HiBiN of het fonds). Het doel van dit verslag is het informeren van onze (gewezen) deelnemers, onze pensioengerechtigden, onze aangesloten werkgevers en de overige belanghebbenden over de financiële positie en belangrijkste gebeurtenissen bij Bpf HiBiN.

Korte terugblik 2021

Het jaar 2021 stond maatschappelijk voor een groot gedeelte in het teken van de gevolgen van Covid-19. Waar echter in het jaar 2020 door iedereen de adem werd ingehouden en de ontwikkelingen van het virus met argusogen werden gevolgd, boden de vaccinatieprogramma's van 2021 zicht op een mogelijk controleerbaarder situatie.

Desondanks zaten we nog altijd in een situatie van 'afstand houden' en lockdowns. Daardoor kon het bestuur maar op beperkte wijze stil staan bij het afscheid van bestuurder Jethro Warbroek die om persoonlijke redenen zijn termijnen bij Bpf HiBiN niet vol maakte. Dat is reden om bij dezen bij zijn vertrek stil te staan en hem te bedanken voor zijn inzet voor Bpf HiBiN.

Zorgelijk is ook dat het bestuur in 2021 voor het derde achtereenvolgende jaar heeft moeten besluiten om voor het kalenderjaar 2022 de reglementaire pensioenopbouw te verlagen. Waar in 2020 een verlaging noodzakelijk was van 1,625% naar 1,25% en in 2021 zelfs naar 1,09% kon het bestuur in november 2021 niet anders besluiten dan tot de pensioenopbouw voor 2022 te bepalen op 1,271%. Dit omdat sociale partners het noodzakelijke besluit om de premie voldoende te verhogen opnieuw niet namen. Het bestuur betreurt het ten zeerste.

Enmalige meevallers en de kostenbewuste houding van het bestuur van Bpf HiBiN bracht in 2021 een lichtpuntje: het is erin geslaagd om met € 124 per deelnemer opnieuw onder € 150 kosten per deelnemer te blijven. Dit laatste bedrag werd door het bestuur van Bpf HiBiN in 2017 als één van de doelstellingen van het in eigen beheer uitvoeren van de pensioenadministratie genoemd. Dit is een groot compliment waard voor alle betrokkenen bij Bpf HiBiN. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat het bestuur verwacht dat de kosten de komende jaren wat gaan oplopen door de invoering van het nieuwe pensioencontract.

Korte vooruitblik 2022

Waar Covid-19 tot en met 2021 geen effect lijkt te gaan hebben op de macro-economische welvaart, zal de inval van de Russische Federatie in Oekraïne dat zeker wel hebben. Welvaart komt met vrije en onbeperkte handel; de sancties die als gevolg van de Russische agressie zijn opgelegd door het Westen, belemmeren dat. De eerste gevolgen hiervan zijn al zichtbaar in de ontwikkeling van de energieprijzen; waar eind 2021 al sprake was van enige inflatie, is deze nu significant van aard en is een combinatie met stagnatie van de groei van de economie niet ondenkbaar. Het bestuur zal daarom in 2022 de geopolitieke en economische ontwikkelingen met nog meer aandacht volgen.

Het huidige pensioenstelsel is niet voldoende meegegaan met de maatschappelijke ontwikkelingen en sluit daardoor op meerdere manieren niet meer daarop aan. Op basis van het Pensioenakkoord is onlangs het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen bij de Tweede Kamer ingediend. Sociale partners krijgen de keuze uit twee premieregelingen. De solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling. De eerste gesprekken tussen Bpf HiBiN en sociale partners hierover hebben inmiddels plaatsgevonden. Het bestuur heeft goede hoop dat vruchtbaar overleg met sociale partners zal leiden tot een toekomstbestendige pensioenregeling. De invoering van de gekozen pensioenregeling zal de komende tijd echter ook veel aandacht vragen.

Bestuursverslag

Het verslag is onderverdeeld in een verslag van het bestuur, een verslag van de raad van toezicht en de reactie van het bestuur op dat verslag, het oordeel van het verantwoordingsorgaan en de reactie van het bestuur op dat oordeel, de jaarrekening en overige gegevens. In het verslag van het bestuur worden het profiel van Bpf HiBiN, de organisatie en de beleidsmatige zaken die in 2021 hebben gespeeld, zowel op het gebied van pensioenen als op het gebied van beleggingen weergegeven.

In de jaarrekening presenteren wij het fondsvermogen, de mutaties daarin gedurende 2021, een toelichting op de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling en de mutaties in de beleggingsportefeuille. Bij overige gegevens geven wij de actuariële verklaring, de controleverklaring van de onafhankelijke accountant en de gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor Bpf HiBiN weer.

Met vriendelijke groet,

Mr Gijs Alferink
Voorzitter

Marc Vijver
Vicevoorzitter

KERNGEGEVENS BPF HIBIN

2.1 OVERZICHT / KERNGEGEVENS 2021

De kerncijfers worden in het vervolg van het de jaarrekening nader toegelicht.

	2021	2020	2019	2018	2017
Ondernemingen en aantallen					
Aangesloten ondernemingen	913	900	882	874	868
Deelnemers	10.564	9.999	9.461	8.874	8.445
Gewezen deelnemers	19.572	18.834	18.128	17.875	16.728
Pensioengerechtigden					
<i>Ouderdomspensioen</i>	4.388	4.220	4.005	3.607	3.707
<i>Nabestaandenpensioen</i>	1.499	1.461	1.446	1.421	1.433
Pensioenuitkeringen en premies (x € 1.000)					
Pensioenuitkeringen (incl. afkoop)	14.346	13.066	12.318	11.716	11.859
Premiebijdrage basisregeling	46.890	43.309	40.931	37.084	33.431
Premiebijdrage Anw-hiaatverzekering	315	316	319	454	401
Kostendekkende premie basisregeling	65.144	58.746	57.909	50.898	46.572
Gedempte kostendekkende premie	45.285	42.288	38.110	35.482	31.966
Totale premie per jaar (in % pensioengrondslag)	22,2%	22,2%	22,2%	22,2%	22,2%
Waarvan werknemersdeel	7,4%	7,4%	7,4%	7,4%	7,4%

	2021	2020	2019	2018	2017
Beleggingen (x € 1.000)					
Belegd vermogen (actuele waarde)	1.348.235	1.348.685	1.155.526	929.976	872.854
Pensioenvermogen	1.304.423	1.257.048	1.103.698	914.309	882.646
Gemiddeld belegd vermogen	1.246.807	1.144.881	1.022.129	886.200	836.631
Opbrengst belegd vermogen	11.636	122.964	157.942	5.557	39.504
Rendement	0,9%	11,2%	17,5%	0,8%	4,8%
Z-score	0,65%	-0,47%	-0,14%	0,26%	0,83%
Performancetoets	1,78%	1,72%	1,92%	1,78%	1,56%
Technische voorzieningen (x € 1.000)					
Voorziening pensioenverplichtingen	1.265.663	1.321.885	1.126.838	905.177	839.403
Financiële positie					
Dekkingsgraad (actueel)	103,1%	95,1%	97,9%	100,5%	104,9%
Beleidsdekkingsgraad	99,5%	90,7%	97,5%	104,5%	103,4%
Reële dekkingsgraad	80%	73,9%	77,7%	84,1%	83,0%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2%	104,2%	104,3%	104,3%	104,3%
Dekkingsgraad vereist vermogen	115,3%	115,6%	115,9%	116,8%	117,0%

	2021	2020	2019	2018	2017
Kosten (x € 1.000)					
Pensioenuitvoeringskosten	2.045	2.223	2.182	1.953	2.453
Kosten per deelnemer (in €)	€ 124	€ 142	€ 146	€ 141	€ 181
Kosten uitgedrukt als percentage premie	4,33%	5,10%	5,29%	5,20%	7,30%
Transactiekosten	449	443	584	403	622
Transactiekosten in % van vermogen	0,04%	0,04%	0,06%	0,05%	0,07%
Beleggingskosten (exclusief transactiekosten)	2.574	2.510	2.185	2.151	2.010
Beleggingskosten in % van vermogen	0,20%	0,22%	0,21%	0,24%	0,24%
Pensioengegevens					
Opbouw ouderdomspensioen per jaar	1,09%	1,25%	1,625%	2,00%	2,00%
Franchise (in €)	13.356	13.094	12.712	12.712	12.279
Maximum salaris (in €)	46.526	45.613	44.284	44.284	42.774
Toeslag per 1 januari					
Voor de actieve deelnemers	0%	0%	0%	0%	0%
Voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	0%	0%	0%	0%	0%
Grens toekomst bestendig indexeren*	124,3%	122,7%	125,4%	124,2%	124,6%

*) De beleidsdekkingsgraad gedeeld door de benodigde beleidsdekkingsgraad waarbij volledige toeslagverlening kan plaatsvinden (reële dekkingsgraad)

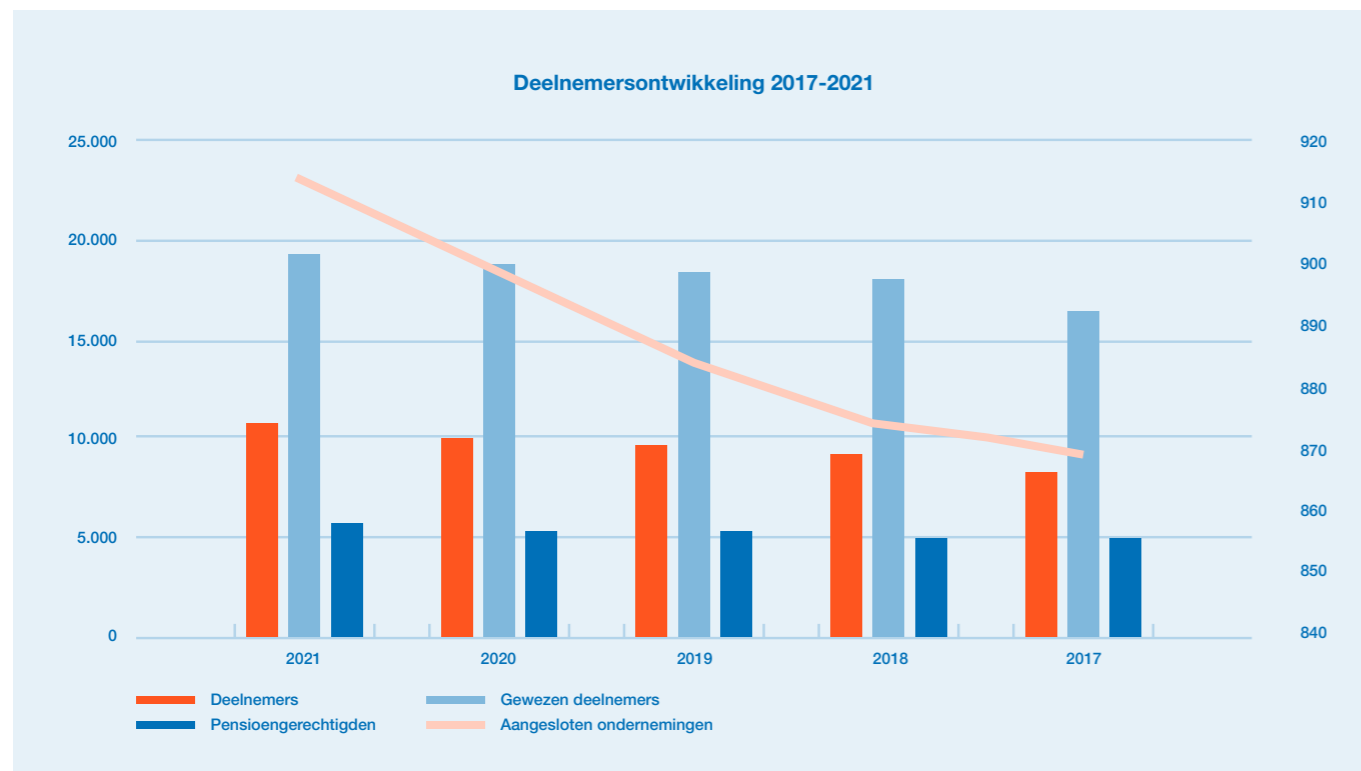
2.2 AANTAL DEELNEMERS EN AANGESLOTEN ONDERNEMINGEN

Het aantal deelnemers dat pensioen opbouwt bij Bpf HiBiN is in 2021 toegenomen. In onderstaande tabel is een mutatieoverzicht opgenomen met de ontwikkelingen in het deelnemersbestand.

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Ouderdomspensioen	Partnerpensioen	Wezenpensioen
Aantal per 1 januari	9.999	18.834	4.220	1.392	69
Indiensttredingen	2.328	-285	0	0	0
Uitdiensttredingen	-1.692	1.692	0	0	0
Pensioneringen	-66	-330	387	0	0
Overlijden Deelnemer	-18	-61	-170	158	21
Overlijden Partner	0	0	0	-75	0
Afkoop Pensioen	0	-76	-37	-56	-10
Vervallen pensioen < €2	0	-223	0	0	0
Overige mutaties	13	21	-12	0	0
Aantal per 31 december	10.564	19.572	4.388	1.419	80

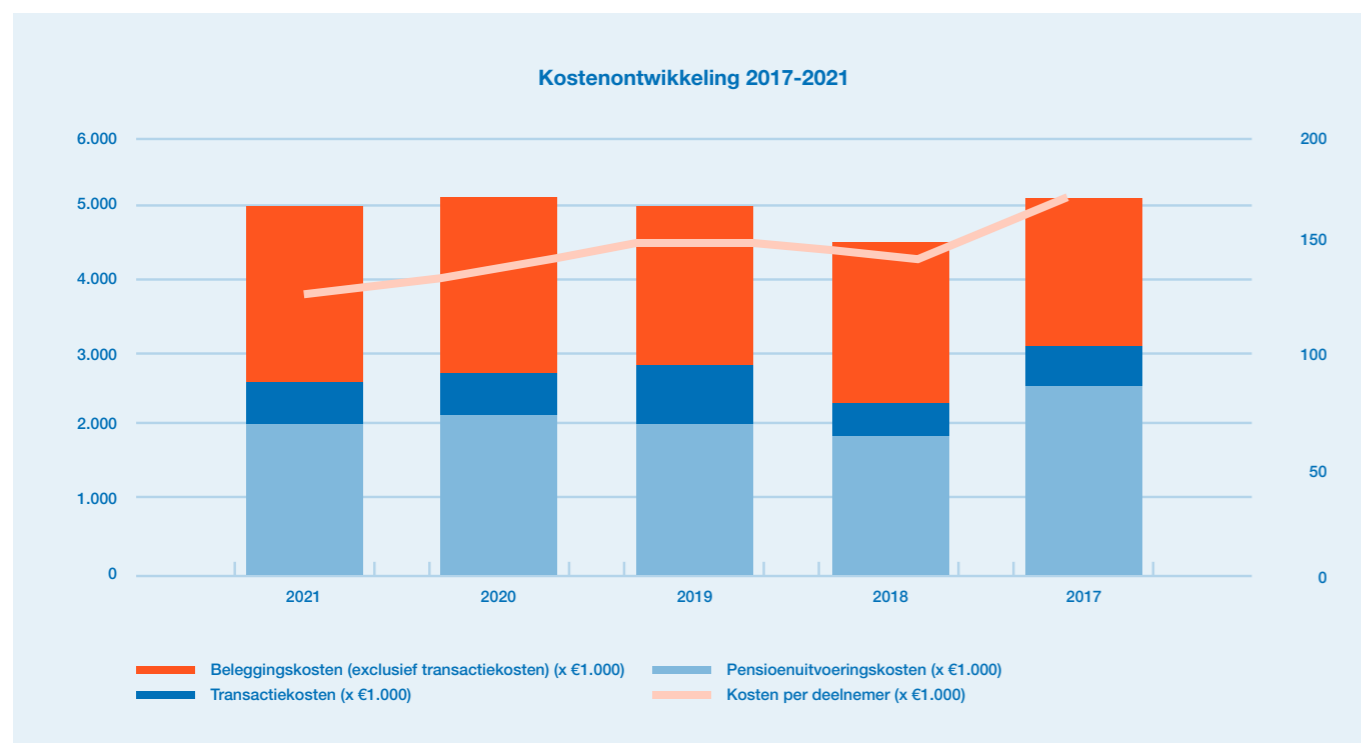
Het aantal aangesloten ondernemingen bij Bpf HiBiN is in 2021 gestegen naar 913, waarvan 692 werkgevers met werknemers. De overige ondernemingen zijn vrijgesteld van deelname (23) of hebben geen werknemers (198).

In de grafiek op de volgende bladzijde zijn de ontwikkelingen in het deelnemersbestand en aangesloten werkgevers over de afgelopen vijf jaar opgenomen.

2.3 UITVOERINGSKOSTEN

Voor het uitvoeren van de pensioenregeling worden kosten gemaakt. Deze bestaan op hoofdlijnen uit de kosten voor administratieve uitvoering (het pensioenbeheer) en voor het vermogensbeheer en transactiekosten. In onderstaande grafiek is een overzicht van de kostenontwikkeling over de afgelopen vijf jaar opgenomen. De uitsplitsing van de kosten wordt hierna toegelicht.

2.3.1 Administratieve uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten worden betaald door Bpf HiBiN. Een deel van de uitvoeringskosten heeft te maken met zichtbare activiteiten. Voorbeelden daarvan zijn:

- kosten voor de werkgevers- en deelnemersadministratie, zoals premie-incasso, administratie van de pensioenaanspraken, kosten voor het uitkeren van pensioenen, maar ook kosten van het verwerken van een waardeoverdracht, afkoop kleine pensioenen en communicatie;
- bestuurskosten, zoals vergoedingen voor leden van de fondsorganen en opleidingskosten;
- kosten bestuursbureau.

Op bovenstaande uitvoeringskosten heeft het bestuur invloed. Daarnaast zijn er directe kosten die het bestuur niet of beperkt kan beïnvloeden, zoals:

- overige kosten zoals advieskosten;
- kosten verbonden aan toezicht van De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM);
- adviserend en certificerend actuaaris, accountant en juridische kosten.

Verder leidt nieuwe wetgeving periodiek tot wijzingen in processen of het wijzigen van de pensioenregeling. Ook deze kosten kan het fonds beperkt beïnvloeden.

Een bedrag van € 180.000 (2020: € 190.000) van de uitvoeringskosten is toegerekend aan het vermogensbeheer. Dit betreft met name bestuurskosten en kosten van het bestuursbureau. De administratieve uitvoeringskosten zijn in onderstaande tabel opgenomen.

	2021	2020
Uitvoeringskosten	€ 2.045.000	€ 2.223.000
Aantal deelnemers/pensioengerechtigden	16.451	15.680
Kosten per deelnemer/pensioengerechtigde	€ 124	€ 142
Aantal actieve/ gewezen deelnemers/pensioengerechtigden	36.023	34.514
Kosten berekend over alle deelnemers	€ 57	€ 64

Toelichting administratieve uitvoeringskosten

De totale administratieve uitvoeringskosten zijn in 2021 in absolute zin gedaald ten opzichte van het jaar 2020. De daling is te verklaren door een aantal incidentele meevallers respectievelijk het uitstellen van projecten, waaronder de overgang naar een ander pensioenuitkeringspakket.

De kosten per deelnemer/pensioengerechtigde komen uit op € 124, een daling van € 18 ten opzichte van 2020. Worden de kosten berekend inclusief gewezen deelnemers (slapers) dan zijn de kosten € 57, een daling van € 7 ten opzichte van 2020.

Benchmark uitvoeringskosten

Onderdeel van de missie van Bpf HiBiN is dat de uitvoering van de pensioenregeling van de sector op integrale wijze plaats vindt, kostenefficiënt is en dat de communicatie begrijpelijk en transparant is. Dit betekent dat naast de kosten ook de kwaliteit van de dienstverlening van belang is. Dit zijn de overwegingen geweest van het bestuur om in het jaar 2017 over te gaan op zelfadministratie.

Het streven van het bestuur was om uiterlijk in het jaar 2020 uit te komen op een maximaal kostenniveau per deelnemer tussen € 150 en € 160. Ook voor het jaar 2021 is met € 124 per deelnemer (ruim) onder deze doelstelling uitgekomen.

Uit de beschikbare informatie van DNB blijkt dat voor 50 (middelgrote) fondsen met een deelnemersaantal tussen 10.000 en 100.000 deelnemers (actieven en pensioengerechtigden) deze uitvoeringskosten in het jaar 2020 rond de € 190 bedragen. Voor alle fondsen gezamenlijk zijn de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer sinds 2014 afgenomen van € 115 naar € 107 (2020). Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de (heel) grote fondsen, met meer dan 100.000 deelnemers. Voor kleinere pensioenfondsen stegen de kosten per deelnemer juist.

2.3.2 Kosten uitvoering vermogensbeheer en transactiekosten

De kosten van het vermogensbeheer bestaan uit verschillende componenten. Naast de kosten van de beleggingen zelf, de zogenaamde beheerkosten of management fees, is er ook sprake van administratieve kosten. Dit zijn custodian kosten, broker kosten, eventuele belastingen, bestuurs- en adviseurskosten, en kosten die gepaard gaan met bijvoorbeeld het afdekken van risico's en transactiekosten.

Direct zichtbare kosten

Kosten die bijvoorbeeld gemaakt worden voor het uitvoeren van transacties, de zogenaamde brokerkosten, of kosten die gemaakt worden voor het bewaren van de beleggingen, het bewaarloon, zijn direct zichtbaar.

Niet direct zichtbare kosten

Transactiekosten zijn niet direct zichtbaar. De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransacties tot stand te brengen en uit te voeren. Deze transactiekosten zijn veelal op basis van een schatting tot stand gekomen, omdat er bijvoorbeeld bij transacties in de categorie vastrentende waarden niet separaat kosten in rekening worden gebracht. Deze uiten zich in het verschil tussen de bied- en laatkoersen (vraag en aanbod).

Daarnaast is het bij een participatie in beleggingsfondsen niet altijd exact te bepalen welke transactiekosten er zijn gemaakt. Daarvoor is een schatting gemaakt van de 'turnover' (ofwel omzet) in de portefeuille en op basis van gemiddelde transactiekosten in de markt zijn vervolgens de transactiekosten bij benadering bepaald. De Pensioenfederatie heeft aanbevelingen gepubliceerd over uitvoeringskosten vermogensbeheer (waaronder transactiekosten). De aanbevelingen geven een gezamenlijke richting voor de sector, maar de rapportage van transactiekosten is nog niet gestandaardiseerd, waardoor deze kosten niet altijd goed vergelijkbaar zijn.

De AFM heeft op 1 april 2021 een onderzoeksrapport gepubliceerd over de verantwoording van kosten door pensioenfondsen. Pensioenfondsen moeten de kosten uitsplitsen in drie categorieën: pensioenbeheer-, vermogensbeheer- en transactiekosten. Bpf HiBiN verantwoordt de kosten conform het onderzoeksrapport.

Overzicht kosten vermogensbeheer

De totale kosten van het vermogensbeheer (exclusief de transactiekosten) bedragen voor het jaar 2021 € 2.574.006. In een percentage van het totale gemiddeld belegd vermogen bedragen de kosten 0,20% per jaar. De uitsplitsing van de kosten worden in onderstaand overzicht weergegeven.

	2021		2020	
	Euro	%	Euro	%
Beleggingskosten*)				
Total Expense Ratio (beheerkosten, belastingen, administratie en custodykosten fondsen, kosten central clearing, overige kosten)	€ 2.055.553	0,16%	€ 2.035.141	0,18%
Kosten advies en bestuur	€ 368.066	0,03%	€ 315.723	0,03%
Kosten custodian	€ 150.387	0,01%	€ 159.493	0,01%
Totale beleggingskosten	€ 2.574.006	0,20%	€ 2.510.357	0,22%
Gemiddeld belegd vermogen	€ 1.246.807.129		€ 1.144.880.768	

*) Waar relevant inclusief btw

Overzicht transactiekosten

De totale transactiekosten voor de jaren 2021 en 2020 (absoluut bedrag en in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen) zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

	2021		2020	
Transactiekosten	€ 449.485	0,04%	€ 442.701	0,04%

De transactiekosten zijn vergeleken met het jaar 2020 vrijwel gelijk gebleven. In het jaar 2021 is een vermogensbeheerder gewijzigd met de daarbij behorende transactiekosten, dit was voor het jaar 2020 niet van toepassing. In 2020 zijn de transactiekosten hoofdzakelijk toe te rekenen aan de mutaties in de LDI-portefeuille vanwege de gedaalde rente en de benodigde bijsturing van de portefeuille.

Ontwikkeling beleggingskosten

In de afgelopen jaren heeft het bestuur veel aandacht besteed aan het beheersen van de beleggingskosten en is er door de Balansmanagement- & Vermogensbeheer Commissie actief aan kostenverlaging gewerkt. In de periode 2015-2019 zijn de kosten, uitgedrukt als percentage van het gemiddeld belegd vermogen, stapsgewijs gereduceerd van 0,50% naar 0,21%. In het jaar 2021 is het kostenniveau als percentage van het gemiddeld belegd vermogen met 0,20% licht gedaald.

In absolute zin zijn de beleggingskosten over het jaar 2021 gestegen met € 63.649. Dit komt met name door de stijging van de advieskosten.

Aansluiting met jaarrekening

De toelichting op de vermogensbeheerkosten in het bestuursverslag wijkt op onderdelen af van de kosten gepresenteerd in de jaarrekening. De toelichting in het bestuursverslag gaat uit van de 'Aanbevelingen Uitvoeringskosten' van de Pensioenfederatie, de kosten die worden verrekend binnen de beleggingsfondsen en de transactiekosten. In de jaarrekening zijn de kosten verantwoord overeenkomstig de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. In de jaarrekening zijn de kosten uitgesplitst in directe kosten en indirecte kosten. De transactiekosten zijn verwerkt in de indirecte beleggingsopbrengsten.

KARAKTERISTIEKEN EN PENSIOENREGELING

3.1 KARAKTERISTIEKEN VAN HET FONDS

Profiel

Bpf HiBiN (het fonds) is opgericht op 30 juni 1958. De op balansdatum geldende statuten dateren van 28 oktober 2020. Bpf HiBiN is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41197852. Bpf HiBiN is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Doelstelling

Bpf HiBiN is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds voor de sector Handel in Bouwmaterialen. Het doel van het fonds staat omschreven in de statuten. Samengevat heeft het fonds ten doel, overeenkomstig de bepalingen van de statuten en van het (de) pensioenreglement(en) van het fonds, werknemers en gewezen werknemers, en hun nagelaten betrekkingen te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het bestuur heeft als taak Bpf HiBiN zodanig te besturen dat deze doelstelling wordt gerealiseerd.

Missie

Bpf HiBiN voert op professionele wijze en zonder winstoogmerk de door sociale partners van de sector van de handel in bouwmaterialen gemaakte afspraken over pensioen uit. Daarbij zijn de volgende kernwaarden van belang:

- evenwichtige belangenafweging
- kostenefficiënt
- eenvoud en begrijpelijkheid
- voldoen aan wet- en regelgeving
- maatschappelijke betrokkenheid

Visie

Bpf HiBiN wil voor alle (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers binnen de sector handel in bouwmaterialen een betrouwbaar, toekomstbestendig en klantgericht fonds zijn met een kwalitatief hoog niveau van dienstverlening. De kosten voor het uitvoeren van de pensioenregeling zijn zowel voor het vermogensbeheer als het pensioenbeheer zo laag mogelijk.

Het bestuur van Bpf HiBiN kan zich voorstellen dat een pensioenfonds 'Groothandel' wordt gevormd. Schaalvergroting (door samenwerkingsmogelijkheden) om de kosten op lange termijn verder te verlagen worden daarom periodiek onderzocht, met als voorwaarde dat de kwaliteit van de dienstverlening minimaal gelijk blijft.

De transparante communicatie aan (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers is gericht om realistische verwachtingen te scheppen en pensioenbewustzijn te ontwikkelen.

Strategie

Om de missie en visie te realiseren hanteert Bpf HiBiN de volgende strategie voor onderstaande drie aandachtsgebieden.

Dienstverlening en klantgerichtheid

- streven naar een hoogwaardige (data)kwaliteit van de pensioenadministratie en dienstverlening, waarbij klachten en geschillen tot een minimum worden beperkt;
- juiste, herkenbare en duidelijke (digitale) communicatie aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- beperking van de administratieve werkzaamheden en goede ondersteuning voor werkgevers;
- proactief ondersteunen van de sociale partners, werkgevers en deelnemers, zodat deze belanghebbenden goed geïnformeerd zijn en de juiste besluiten kunnen nemen.

Professionele organisatie

- bestuur en bestuursbureau van Bpf HiBiN zijn en blijven op hun taak berekend om de doelstellingen van het fonds te realiseren. Daarvoor moeten het bestuur en het bestuursbureau adequaat en met voldoende diversiteit bemenst zijn. Naast de zelfadministratie voor het pensioenbeheer, is dit tevens van belang om de uitbestedingspartijen voor het vermogensbeheer aan te sturen en hun prestaties te monitoren;

- uitbestedingspartijen worden zorgvuldig uitgekozen en periodiek geëvalueerd;
- het jaarlijks toetsen van de kosten met vergelijkbare (bedrijfstak)pensioenfonds;
- de besluiten van Bpf HiBiN zijn gebaseerd op solidariteit, evenwichtige belangenafweging en maatschappelijke gevolgen;
- op basis van vastgestelde investment beliefs streven naar een optimale verhouding tussen risico, kosten en passende beleggingsopbrengsten om het vermogen te laten renderen;
- waar nodig blijven innoveren om tot een betere uitvoering van de pensioenregeling te komen.

Toekomst

- samenwerking met sociale partners om op korte en lange termijn de betaalbaarheid, de veranderingen en vereenvoudigingen van de pensioenregeling te kunnen sturen;
- periodiek evalueren of het huidige paritaire bestuursmodel en uitvoeringsmodel van Bpf HiBiN toekomstbestendig is;
- (periodiek) onderzoek naar schaalvergroting of samenwerkingsmogelijkheden om de kosten zo laag mogelijk te houden.

Beleid en verantwoording

Bpf HiBiN geeft uitvoering aan het pensioenreglement zoals overeengekomen in het met de sociale partners vastgestelde uitvoeringsreglement, met inachtneming van de bepalingen vastgelegd in de Pensioenwet. Deze uitvoering bestaat uit het beleggen van het beschikbare vermogen, het verlenen van pensioenaanspraken aan (gewezen) deelnemers, het verstrekken van uitkeringen aan pensioengerechtigden en het informeren van belanghebbenden. In de statuten is vastgelegd dat Bpf HiBiN de dekking van de pensioenaanspraken en rechten op pensioen in eigen beheer zal houden.

In het uitvoeringsreglement zijn afspraken gemaakt tussen het fonds en sociale partners over de uitvoering van het pensioenreglement. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering en houdt als 'goed huisvader' de regie over de werkzaamheden van het fonds.

In de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn) zijn de financiële opzet van het fonds, het risicomanagement, de organisatiestructuur en de wijze van uitvoering van de pensioenregeling vastgelegd.

Het pensioenreglement is beschikbaar op de site van het fonds: www.bpfhibin.nl.

Het uitgangspunt bij het handelen van ieder individueel bestuurslid en het bestuur als geheel, is dat wordt gehandeld in het belang van alle belanghebbenden van het fonds, rekening houdend met de korte- en lange-termijneffecten van de genomen maatregelen. Het bestuur streeft te allen tijde naar zorgvuldige en integere besluitvorming.

Sociale partners

De onderstaande partijen zijn de sociale partners die verbonden zijn aan Bpf HiBiN:

- Koninklijke vereniging van handelaren in bouwmaterialen in Nederland (werkgevers; hierna Hibern);
- Federatie Nederlandse Vakvereniging (werknemers, hierna FNV);
- CNV Vakmensen (werknemers, hierna CNV);
- De Unie (werknemers).

Behalve De Unie, zijn sociale partners vertegenwoordigd in het bestuur van Bpf HiBiN. De Unie heeft haar zetel in het bestuur opgegeven in het jaar 2014.

3.2 KENMERKEN PENSIOENREGELING EN UITVOERING

Pensioenregeling

De hoofdkenmerken van de pensioenregeling per 1 januari 2021 zijn als volgt:

Pensioensysteem

De pensioenregeling is een verplichte pensioenregeling voor alle werknemers van 21 jaar tot pensioenrichtleeftijd. De jaarlijkse pensioenopbouw vindt plaats op basis van de pensioengrondslag in het betreffende jaar (middelloonregeling). Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling zich als een *uitkeringsovereenkomst*.

Hoogte pensioenpremie

De pensioenpremie in het jaar 2021 is 22,2% van de pensioengrondslag.

Pensioenrichtleeftijd

De pensioenrichtleeftijd is de leeftijd waarmee het fonds rekent. De pensioenrichtleeftijd is de eerste dag van de maand volgend op het bereiken van de 67-jarige leeftijd. Keuzemogelijkheden ten aanzien van vervroeging en uitstel van de pensioenrichtleeftijd zijn onderdeel van het reglement. Deelnemers en gewezen deelnemers kunnen ervoor kiezen hun pensioen eerder te laten ingaan. Onder voorwaarden kunnen deelnemers de pensioeningang ook uitstellen tot uiterlijk de leeftijd van 70 jaar. Bij elke keuze worden de aanspraken actuariael herrekend met de geldende omrekenfactoren.

Pensioengevend salaris

Vaste jaarsalaris vermeerderd met vakantietoeslag en vaste toeslagen van structurele aard (voor zover schriftelijk overeengekomen). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op €46.526 in 2021.

Pensioengrondslag

Pensioengevend salaris minus de franchise (€ 13.356 in 2021). Hierover vindt de opbouw van pensioenaanspraken plaats (gecorrigeerd voor het geldende deeltijdpercentage).

Opbouwpercentage

De opbouw voor het ouderdomspensioen bedraagt reglementair per jaar 1,625% van de pensioengrondslag. Vanwege de hoogte van de feitelijke premie ten opzichte van de gedempte kostendeekkende premie, is voor het jaar 2021 het opbouwpercentage in afwijking van het reglementaire opbouwpercentage vastgesteld op 1,09% van de pensioengrondslag (2020: 1,25%).

Levenslang partnerpensioen

Voor deelnemers met een echtgenoot of partner wordt een partnerpensioen opgebouwd ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen. Vanaf 1 juli 2001 tot en met 31 december 2018 was het partnerpensioen op risicobasis verzekerd. Voor actieve deelnemers heeft per 31 december 2018 een verplichte uitruil plaats gevonden van een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen naar een partnerpensioen ter grootte van 70% van het verlaagde opgebouwde ouderdomspensioen.

Wezenpensioen

Voor deelnemers met kinderen is een wezenpensioen meeverzekerd ten bedrage van 14% van het ouderdomspensioen voor elk kind.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

De pensioenopbouw wordt voor arbeidsongeschikte deelnemers voortgezet onder vrijstelling van premiebetaling.

Toeslagverlening

De pensioenregeling van Bpf HiBiN kent een voorwaardelijke toeslagverlening (indexatie) van de opgebouwde pensioenaanspraken. Bpf HiBiN streeft er daarbij naar de opgebouwde pensioenaanspraken zoveel mogelijk waardevast te houden. Deze toeslagverlening is voorwaardelijk, er is geen recht op toekomstige toeslag. Bpf HiBiN betaalt de toekomstige toeslagverlening uit beleggingsrendementen en er wordt geen voorziening voor gevormd.

De laatste jaren heeft Bpf HiBiN door de financiële situatie geen toeslag verleend. Dit geldt ook voor het jaar 2021. In hoofdstuk 8.6 wordt de toeslagverlening uitgebreider besproken.

Anw-hiaatregeling

De vrijwillige Anw-hiaatregeling zorgt voor een aanvulling op de Anw-uitkering van de overheid. Deze regeling voor actieve deelnemers is in een afzonderlijk reglement opgenomen.

Waardeoverdrachten

Bij de administratieve en financiële afwikkeling van reguliere waardeoverdrachten is per 31 december 2019 sprake van een achterstand. Deze achterstand is te wijten aan het 'opschorten' van waardeoverdrachten. Pensioenfondsen mogen volgens de Pensioenwet alleen meewerken aan een waardeoverdracht indien de beleidsdekkingsgraad minimaal 100% bedraagt. Sinds 30 september 2019 is de beleidsdekkingsgraad lager dan 100%. Vanaf 1 oktober 2019 zijn er geen nieuwe verzoeken tot waardeoverdracht in behandeling genomen.

Een uitzondering op deze regel betreffen de zogenaamde automatische waardeoverdrachten 'klein pensioen'. Bpf HiBiN is wettelijk verplicht om aan deze waardeoverdrachten mee te werken.

3.3 PENSIOEN BINNEN DE SECTOR HANDEL IN BOUWMATERIALEN

Inleiding

De verplichtstelling geldt voor de aangesloten ondernemingen en haar werknemers. Hiertoe wordt voor de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden ultimo 2021 bijna € 1,4 miljard belegd.

Verplichtstelling voor bedrijven in de sector

Bpf HiBiN is het verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds voor de sector Handel in Bouwmaterialen. Het zijn sociale partners (cao-partijen) die een verzoek tot verplichtstelling, een wijziging of intrekking van de verplichtstelling doen. De verplichtstelling is vastgelegd in een verplichtstellingsbesluit. De werkgevers die onder de reikwijdte van de verplichtstelling vallen moeten zich aan sluiten bij Bpf HiBiN.

In een beperkt aantal gevallen is het voor een werkgever mogelijk vrijstelling te krijgen van de verplichtstelling. Bpf HiBiN heeft beleid ontwikkeld ten aanzien van het verlenen van vrijstellingen. Dit beleid is gepubliceerd op de website www.verplichtstellingbpfhibin.nl. Bpf HiBiN moet vrijgestelde ondernemingen minstens eenmaal in de vijf jaar controleren of de betreffende onderneming nog voldoet aan de voorwaarden van de verleende vrijstelling.

Uitvoeringsreglement

De rechten en verplichtingen tussen de bij Bpf HiBiN aangesloten werkgevers zijn vastgelegd in het uitvoeringsreglement. Het uitvoeringsreglement vermeldt onder andere de afspraken over de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling.

Opdrachtverstrekking en opdrachtaanvaarding

Artikel 102a van de Pensioenwet draagt het bestuur van Bpf HiBiN op te zorgen voor de formele opdracht-aanvaarding van de door sociale partners aan het fonds opgedragen pensioenregeling.

Het bestuur toetst bij de opdrachtaanvaarding voor Bpf HiBiN als geheel en voor de relevante beleidsgebieden de (financiële) uitvoerbaarheid van de pensioenregeling aan de doelstellingen en uitgangspunten van het fonds. Het bestuur en sociale partners hebben de doelstellingen en uitgangspunten opgenomen in een verklaring opdrachtverstrekking en opdrachtaanvaarding. Jaarlijks wordt met sociale partners de opdrachtaanvaarding geëvalueerd.

4.1 INLEIDING

De Wet versterking bestuur pensioenfondsen schrijft een aantal bestuursmodellen voor. Deze modellen zijn erop gericht om de evenwichtige belangenbehartiging in de besturing van een pensioenfonds te versterken en de rolverdeling tussen de verschillende organen in de structuur van het pensioenfonds te optimaliseren.

Bpf HiBiN heeft drie organen. Naast het bestuur is ook een verantwoordingsorgaan en een raad van toezicht aanwezig. Meer informatie over de organen van Bpf HiBiN vindt u in de volgende paragrafen.

4.2 BESTUUR VAN HET FONDS

Het bestuur van het fonds hanteert het paritaire bestuursmodel met maximaal twee onafhankelijke leden. In het paritaire model worden de bestuursleden voorgedragen door de werkgevers- en werknemersorganisaties. Het bestuur bestaat uit:

- drie leden namens de werkgevers (op voordracht van de Koninklijke Hibin);
- twee leden namens de werknemers (waarvan één op voordracht van FNV en één op voordracht van CNV);
- één lid namens de pensioengerechtigden (op voordracht van de geleding van pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan) en
- minimaal één en maximaal twee onafhankelijke leden die geen directe vertegenwoordiger is of zijn van de belanghebbenden van Bpf HiBiN (voor te dragen door de leden van het bestuur zelf).

Het bestuur benoemt zijn leden, na goedkeuring door de raad van toezicht. Een benoeming is pas definitief nadat DNB als toezichthouder schriftelijk met de voorgenomen benoeming heeft ingestemd. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter en vicevoorzitter.

Aan de werving en selectie van kandidaat-bestuursleden ligt een functieprofiel ten grondslag. Het bestuur, maar ook DNB en de raad van toezicht van het fonds toetsen of een kandidaat voldoet aan dit profiel.

Een bestuurslid wordt benoemd voor een termijn van vier jaar. De maximale zittingstermijn bedraagt twaalf jaar. Een bestuurslid kan overeenkomstig het bepaalde in de wet en/of de statuten van het fonds worden geschorst of ontslagen.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor Bpf HiBiN en is per 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Naam	Vertegenwoordigd lid	Leeftijd	Datum toetreding	Actuele termijn	Einde termijn
De heer G. Alferink	Werkgeversbestuurslid (voorzitter)	52	6 juli 2015	2e	5 juli 2023
De heer M. de Jong	Werknemersbestuurslid (namens FNV)	28	20 december 2021	1e	20 december 2025
De heer G.F. Vermeulen	Werkgeversbestuurslid	60	20 november 2017	2e	30 juni 2022
Mevrouw U.S. van den Bout-Kisoen	Werknemersbestuurslid (namens CNV Vakmensen)	47	6 juli 2020	1e	5 juli 2024
De heer H.J.J. Schoon	Werkgeversbestuurslid	65	29 januari 2015	2e	28 januari 2023
De heer M.J.J. Vaes	Bestuurslid namens pensioengerechtigden	76	24 juni 2014	2e	23 juni 2022
De heer M.P. Vijver	Onafhankelijk bestuurslid	53	5 augustus 2014	2e	4 augustus 2022

Mutaties en herbenoemingen bestuur in 2021

De heer J. Warbroek heeft vanwege privéredenen besloten om per 1 oktober 2021 terug te treden als bestuurslid bij Bpf HiBiN. Het bestuur bedankt de heer Warbroek voor de samenwerking en zijn bijdrage als bestuurslid van Bpf HiBiN. De heer M. de Jong heeft de positie van werknemersbestuurslid namens FNV overgenomen.

4.3 BESTUURSCOMMISSIES

Het bestuur werkt met drie commissies, te weten:

- Communicatie, Pensioenzaken Commissie (hierna: CPC);
- Actuarieel, Risicobeheer en Governance Commissie (hierna: ARGC);
- Balansmanagement- en Vermogensbeheer Commissie (hierna: BVC).

Binnen de commissies worden de werkzaamheden verdeeld naar dossiers. Met de commissiestructuur wordt beoogd om bepaalde dossiers op een meer structurele basis aandacht binnen de commissies te geven.

Alle commissies zijn adviescommissies. Het bestuur is het enige orgaan dat (bestuurs-) besluiten kan en mag nemen. De bestuurscommissies bezitten geen mandaat om zelfstandig besluiten te nemen, met uitzondering van de CPC voor besluiten inzake de verplichtstelling. Dit mandaat is gepubliceerd in de Staatscourant.

Het bestuur heeft de taken en bevoegdheden van de commissies in het jaar 2021 geëvalueerd en waar nodig aangepast. Daarnaast is de bezetting van de commissies door bestuursleden beoordeeld. Hieronder een overzicht van de verschillende commissies, met de samenstelling op 31 december 2021 respectievelijk 1 januari 2022 en de primaire doelstelling. Alle commissies worden ondersteund door medewerkers van het bestuursbureau.

Communicatie Pensioenzaken Commissie (CPC)

De CPC bereidt het communicatiebeleid voor en de uitwerking daarvan. Daarnaast heeft deze commissie aandacht voor de pensioenzaken met name de voorbereiding van strategische onderwerpen, gerelateerd aan wijzigingen in de pensioenregeling. Ook het dossier verplichtstelling behoort tot deze commissie.

De CPC bestond in 2021 uit de leden Warbroek (voorzitter), opgevolgd door de heer De Jong en mevrouw Van den Bout-Kisoen. Met ingang van 1 januari 2022 bestaat de CPC uit de leden Vaes (voorzitter) en De Jong.

Actuarieel, Risicobeheer en Governance Commissie (ARGC)

De ARGC is belast met het risicomanagement van het fonds. Deze bestuurscommissie bereidt aanpassingen in de structuur en de invulling van risicomanagement voor en zorgt voor de periodieke toetsing (of beoordeling) van de effectiviteit van risicobeheersingsmaatregelen en de rapportage aan het bestuur. Tevens beoordeelt deze commissie de structuur en organisatie van besturing van, medezeggenschap bij en toezicht op het fonds. De ARGC bestond per 31 december 2021 uit de leden Schoon (voorzitter) en Vaes. Met ingang van 1 januari 2022 is mevrouw Van den Bout-Kisoen lid van de ARGC in de plaats van de heer Vaes.

Balansmanagement en Vermogensbeheer Commissie (BVC)

De BVC heeft een voorbereidende en adviserende rol inzake het strategisch beleggingsbeleid richting het bestuur. Daarnaast is de commissie verantwoordelijk voor de nadere invulling en uitvoering van het strategisch beleggingsbeleid.

Deze commissie bestaat per 31 december 2021 uit de leden Vermeulen (voorzitter) en Vijver. Er zijn adviseurs verbonden aan deze commissie:

- mevrouw N. Houwaart (operationeel adviseur van het bestuursbureau, werkzaam bij Montae & Partners);
- de heer M. Euverman (strategisch adviseur van de BVC, werkzaam bij Sprenkels & Verschuren).

4.4 SLEUTELFUNCTIES

Het bestuur heeft de sleutelfuncties (artikel 143a Pensioenwet) ingericht. Dit betreft de risicobeheerfunctie, de actuariële functie en de interne auditfunctie. Zie de tabel op de volgende bladzijde.

Sleutelfunctie	Houder sleutelfunctie	Uitvoering werkzaamheden
Risicobeheer	H.J.J. Schoon	Bestuursbureau Bpf HiBiN
Actuariel	H.J.J. Schoon	G.N.M. Koning AAG FRM, Triple A Risk Finance Certification BV
Interne audit	R. Henriques	InAudit BV

De sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie en de actuariële functie is de voorzitter van de ARGC, de heer H.J.J. Schoon. Door Bpf HiBiN is er voor gekozen om de interne auditfunctie (houderschap en uitvoering) uit te besteden.

Toezichthouder DNB heeft de inrichting van de sleutelfuncties beoordeeld en heeft daarover geen opmerkingen. Zowel de sleutelfunctiehouders als de uitbestede werkzaamheden zijn aangemeld bij DNB en akkoord bevonden.

De houders van de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie en actuariële functie rapporteren materiële bevindingen en aanbevelingen op het gebied dat onder hun verantwoordelijkheid valt aan het bestuur en aan de raad van toezicht.

4.5 VERANTWOORDINGSORGAAN

Bpf HiBiN heeft een verantwoordingsorgaan als bedoeld in artikel 115 van de Pensioenwet. De leden van het verantwoordingsorgaan zijn (gewezen) deelnemer, pensioengerechtigde of vertegenwoordiger van een aangesloten onderneming.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid. De raad van toezicht legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over de uitvoering van zijn taken en de uitoefening van zijn bevoegdheden. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan is opgenomen in hoofdstuk 12.

Het verantwoordingsorgaan voorziet het bestuur van gevraagd advies. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit maximaal zes leden:

- twee leden namens de deelnemers;
- twee leden namens pensioengerechtigden;
- één lid namens werkgevers;
- één lid namens gewezen deelnemers.

De benoeming van de vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden voor het verantwoordingsorgaan vindt plaats door verkiezingen. Vertegenwoordigers van de deelnemers en gewezen deelnemers worden benoemd door CNV en FNV. De taken en bevoegdheden en wijze van benoeming zijn vastgelegd in de statuten en in het reglement voor het verantwoordingsorgaan. Een zittingstermijn van leden van het verantwoordingsorgaan is vier jaar. De maximale zittingstermijn bedraagt twaalf jaar.

De heer R.F.M. van Scheijndel heeft per 1 juli 2021 het lidmaatschap neergelegd. Het bestuur bedankt de heer Van Scheijndel voor zijn bijdrage als voorzitter en lid van het verantwoordingsorgaan. Mevrouw M. Simons is na verkiezingen benoemd als lid namens pensioengerechtigden.

Het verantwoordingsorgaan is per 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Naam	Vertegenwoordigd lid	Leeftijd	Datum toetreding	Actuele termijn	Einde termijn volgens rooster van aftreden
Mevrouw M. Simons	Namens pensioengerechtigden	58	1 juli 2021	1e	30 juni 2025
De heer H.K. Vink	Namens gewezen deelnemers, benoemd door FNV (voorzitter)	36	1 juli 2014	2e	30 juni 2022
De heer H.G.M. Zaan	Namens werknemers, benoemd door CNV	57	1 juli 2014	3e	30 juni 2025
Mevrouw A. Bieman	Namens werkgevers	52	1 februari 2017	2e	31 januari 2025

4.6 INTERN TOEZICHT

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door de raad van toezicht en bestaat uit drie onafhankelijke en deskundige personen. De raad van toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De raad van toezicht is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De raad van toezicht staat het bestuur met gevraagd en ongevraagd advies ter zijde. Bepaalde besluiten van het bestuur zijn aan zijn goedkeuring onderworpen, waaronder het vaststellen van het bestuursverslag en de jaarrekening. De raad van toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van zijn taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag. Het verslag van de raad van toezicht is opgenomen in hoofdstuk 13.

De instelling, samenstelling, taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn vastgelegd in statuten van het fonds. Daarnaast is een reglement van de raad van toezicht opgesteld. De statuten vindt u terug op de website www.bpfhibin.nl.

Het bestuur benoemt de leden van de raad van toezicht op voordracht door het verantwoordingsorgaan. Een benoeming is pas definitief nadat DNB schriftelijk met de voorgenomen benoeming heeft ingestemd. De zittingstermijn van leden van de raad van toezicht is vier jaar. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd. Een lid van de raad van toezicht kan overeenkomstig het bepaalde in de wet en/of de statuten van het fonds worden geschorst of ontslagen.

Op grond van het rooster van aftreden, is de tweede termijn van de heer A.A. van Hienen beëindigd. Zijn positie is ingenomen door mevrouw J.R.E. van Dorssen. Het bestuur bedankt de heer Van Hienen voor zijn jarenlange kundige bijdrage als lid van de raad van toezicht.

De raad van toezicht is per 31 december 2021 als volgt samengesteld.

Naam	Leeftijd	Datum toetreding	Actuele termijn	Einde termijn volgens rooster van aftreden
De heer P.J.M. Akkermans (voorzitter)	66	1 juli 2014	2e	30 juni 2022
Mevrouw F.R.M. Rieter	52	1 juli 2020	1e	30 juni 2024
Mevrouw J.R.E. van Dorssen	57	1 juli 2021	1e	30 juni 2025

4.7 BESTUURSBUREAU

Bpf HiBiN heeft een bestuursbureau. De beleidsmedewerkers van het bestuursbureau ondersteunen het bestuur primair bij het uitvoeren van zijn bestuurstaken. Daarnaast geeft het bestuursbureau ondersteuning bij het invullen van de regiefunctie (geschiktheid, processen, rapportages) om als bestuur voldoende 'countervailing power' te bieden tegen de vermogensbeheerders, custodian, softwareleveranciers, adviseurs en overige derden.

Pensioenadministratie en financiële administratie

De pensioenadministratie en financiële administratie worden ook door het bestuursbureau uitgevoerd. Dit betekent dat de werkzaamheden behorende bij de werkgeversadministratie en deelnemersadministratie van Bpf HiBiN door medewerkers van het bestuursbureau worden gedaan.

Directeur

Het bestuursbureau wordt aangestuurd door een directeur. Door het bestuur is de heer drs. R.J.M. Hendrickx MFP CPE als directeur bestuursbureau aangesteld. Zijn taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een directiereglement. De directeur is niet medebeleidsbepalend als bedoeld in de Pensioenwet. Hiervoor is gekozen vanwege de bestuurlijke commissiestructuur waarbij beleidsvoorbereiding en -sturing meer binnen de commissies wordt ingebed.

Samenstelling bestuursbureau

Het bestuursbureau bestaat uit tien medewerkers (8,9 voltijdmedewerkers). De samenstelling is zichtbaar in de tabel op de volgende bladzijde.

Naam	Functie
De heer R. Hendrickx	Directeur
Mevrouw I. Spiekman	Bestuursadviseur
De heer J. Braspenning	Bestuursadviseur/coördinator Pensioenadministratie
Mevrouw T. Karasu	Pensioenadministrateur
De heer J. van der Star	Pensioenadministrateur
De heer R. van Ieperen	Pensioenadministrateur
De heer M. Doornekamp	Pensioenadministrateur
De heer M. de Nennie	Controller financiële administratie
Mevrouw A. van Zanten	Notulist
Mevrouw I. Boereboom	Office management/medewerker financiële administratie

4.8 KLACHTEN- EN GESCHILLENCOMMISSIE

Belanghebbenden kunnen zich tot het bestuur wenden indien er een geschil is gerezen over de inhoud van de pensioenregeling of er een klacht is over de uitvoering van de pensioenregeling. Dit is geregeld in de klachten- en geschillenregeling. Het bestuur heeft een Klachten- en Geschillencommissie ingesteld. Omdat het bestuur eindverantwoordelijk is voor de uitvoering van de regeling, brengt de Klachten- en Geschillencommissie een niet-bindend advies uit.

4.9 UITBESTEDING

Bpf HiBiN heeft ervoor gekozen bepaalde werkzaamheden niet zelf uit te voeren maar uit te besteden aan andere partijen. Uitgangspunt hierbij is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede werkzaamheden (inclusief inkoop van diensten) en de risico's die hieraan verbonden zijn adequaat beheerst. Het fonds heeft een uitbestedingsbeleid vastgesteld, dat medio 2020 is geactualiseerd.

Het fonds heeft uitbestedingsovereenkomsten en/of Service Level Agreements (hierna: SLA's) gesloten met de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. In die overeenkomsten is niet alleen vastgelegd welke werkzaamheden zijn uitbesteed, maar zijn ook afspraken gemaakt over de kwaliteit van de dienstverlening en eventuele beëindigingsvoorwaarden. Jaarlijks ontvangt het fonds zogeheten ISAE (International Standard for Assurance Engagements) of soortgelijke verklaringen over (de kwaliteit van) werkzaamheden welke zijn uitbesteed door het fonds aan derde serviceorganisaties.

Met een ISAE 3402-verklaring worden de interne beheersmaatregelen en de effectiviteit daarvan beschreven en toont de serviceorganisatie aan in hoeverre zij voldoet aan de kwaliteitseisen van Bpf HiBiN. Deze informatie is van belang voor het fonds om vast te stellen in hoeverre het bestuur van Bpf HiBiN in control is over de uitbestede activiteiten. Deze verklaringen worden geanalyseerd door het bestuursbureau en worden besproken in de commissies BVC respectievelijk ARGC. Hierover wordt gerapporteerd aan het bestuur.

Alle uitbestedingspartijen worden periodiek conform het uitbestedingsbeleid geëvalueerd. Indien de uitkomsten hiertoe aanleiding geven, kan het bestuur besluiten na een zorgvuldig selectietraject een andere uitbestedingspartij aan te stellen.

Hieronder volgt een overzicht van de (uitbestede) werkzaamheden respectievelijk diensten.

Deelnemers- en werkgevers administratie (pensioenadministratie)

Met de softwareleverancier Visma|Idella (onderdeel Visma Group) is een SLA afgesloten voor het pensioenadministratie-systeem en de daarbij behorende portalen.

Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer is in 2021 uitbesteed aan een aantal vermogensbeheerders, te weten:

- Black Rock;
- Syntus Achmea Real Estate & Finance;
- Standard Life Investments/Aberdeen;
- T. Rowe Price;
- Legal & General;
- Northern Trust Asset Management.

Met de vermogensbeheerders zijn vermogensbeheerovereenkomsten afgesloten, welke maandelijks opzegbaar zijn.

Custodian

Bpf HiBiN heeft Northern Trust Global Services aangesteld als custodian. De afspraken zijn vastgelegd in een master custody agreement, ofwel bewaarovereenkomst, welke maandelijks opzegbaar is.

Herverzekeringscontract

De Anw-hiaatregeling en het niet-gefinancierde nabestaanden en arbeidsongeschiktheidsrisico is herverzekerd bij ZwitserLeven.

Compliance officer

Het bestuur heeft de heer E. Schneider van KPMG Risk & Integrity Services B.V. aangesteld als compliance officer van het fonds. De belangrijkste taak van de compliance officer is het toezien op het naleven van de gedragscode. Voor een uitgebreidere toelichting over compliance wordt verwezen naar paragraaf 6.3.

Externe adviseurs

Het bestuur laat zich, naast het bestuursbureau, bijstaan door externe adviseurs:

- adviserend actuaris: Triple A Risk Finance;
- balansmanagement- en vermogensbeheer: Sprenkels & Verschuren, Montae & Partners;
- juridisch advies: Blom Veugelers Zuiderman Advocaten.

De afspraken met adviseurs zijn vastgelegd in overeenkomsten. Tenminste eenmaal per jaar vindt een evaluatiegesprek met de adviseurs plaats. Indien de uitkomsten hiertoe aanleiding geven, kan het bestuur besluiten een andere adviseur aan te stellen.

4.10 EXTERNE CONTROLE

Accountant

Het bestuur heeft Ernst & Young (EY) Accountants LLP, kantoor Den Haag (hierna: EY) als extern accountantsbureau aangesteld. De accountant controleert jaarlijks het jaarverslag/jaarrekening en de jaarstaten voor DNB en doet verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een controleverklaring en een verslag aan het bestuur en raad van toezicht. Jaarlijks voert de externe accountant een controle uit op de jaarrekening en de daaraan ten grondslag liggende administratieve processen (in relatie tot de materialiteit voor de jaarrekening). Tevens controleert de accountant de z-score en normportefeuille. De opdracht aan de accountant wordt jaarlijks vastgelegd in een schriftelijke opdrachtbevestiging.

Certificerend actuaris

Het bestuur heeft Towers Watson Netherlands B.V. aangesteld als externe certificerend actuaris. De certificerend actuaris beoordeelt de financiële positie van het fonds volgens de eisen van DNB. De certificerend actuaris rapporteert eenmaal per jaar aan het bestuur door middel van een certificerend actuariel rapport en een actuariële verklaring. De werkzaamheden die worden uitgevoerd door de certificerend actuaris zijn vastgelegd in een schriftelijke opdrachtbevestiging.

VERSLAG OVER HET BOEKJAAR

5.1 INLEIDING

Het bestuur brengt verslag uit over het jaar 2021. In dit verslag wordt informatie gegeven over de ontwikkelingen van Bpf HiBiN over het boekjaar en de financiële stand van zaken per 31 december 2021 en inzicht gegeven in de voornaamste risico's en onzekerheden. Met het uitbrengen van dit jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in het verstreken boekjaar.

De jaarrekening is door het bestuur opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde verslaggevingsregels. De jaarrekening is door de accountant EY gecontroleerd. De controleverklaring is in dit verslag onder de overige gegevens opgenomen.

5.2 HOOFDLIJNEN BESTUURSONDERWERPEN

Het jaar 2021 kenmerkte zich, net als het jaar 2020, door de speciale bestuurlijke aandacht voor de gevolgen van het coronavirus (hierna: Covid-19).

Onderwerpen en besluiten

Daarnaast heeft een aantal onderwerpen extra bestuurlijke aandacht gevraagd. Het bestuur heeft onderstaande onderwerpen uitvoerig behandeld en daarover besluiten genomen:

- de feitelijke respectievelijk kostendekkende premie;
- de evaluatie van de insiderregeling;
- de gevolgen van Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR);
- de selectie nieuwe vermogensbeheerder voor de beleggingscategorie US High Yield;
- de eigen risicobeoordeling;
- de actualisatie van het herstelplan en crisisplan 2021;
- de haalbaarheidstoets;
- het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen (Pensioenakkoord);
- de ALM-studie 2021;
- de evaluatie commissiereglementen en ondersteuning door bestuursbureau;
- de evaluatie van de missie, visie en strategie;
- de evaluatie beleid reserveringsmethodiek niet opgevraagd pensioen;
- verplichtstelling en vrijstellingsverzoeken.

De genoemde onderwerpen worden in de volgende paragrafen toegelicht.

Evenwichtige belangenafweging

Evenwichtige belangenafweging is een bijzonder aspect bij het besturen van pensioenfondsen. Pensioenfondsen krijgen opdracht van sociale partners om pensioenregelingen uit te voeren voor grote groepen belanghebbenden. In de loop van de tijd veranderen omstandigheden en uitgangspunten die gelden voor de pensioenregelingen, zoals (fiscale) wet- en regelgeving, een financiële crisis, kenmerken van de arbeidsmarkt en ontwikkeling van levensverwachtingen. Ook zitten in de pensioenregelingen elementen die om deze weging vragen, bijvoorbeeld het toepassen van doorsneepremie bij de financiering van pensioenregelingen en een gemeenschappelijk beleggingsbeleid voor mensen uit alle leeftijdsgroepen.

Bij de besluitvorming heeft het bestuur van Bpf HiBiN, indien van toepassing, rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging.

5.2.1. Covid-19

Sinds 11 maart 2020 is Covid-19 volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie (hierna: WHO) een officiële wereldwijde gezondheidscrisis. Het jaar 2021 is het eerste volledige jaar geweest van deze gezondheidscrisis. De wereld kreeg steeds meer te maken met de gevolgen; toenemende aantallen besmettingen leidden tot een toenemende belasting van de gezondheidszorg, invoering van lock downs in diverse landen en uitval van economische activiteit. De fluctuaties in de besmettingscijfers gingen vertraagd gepaard met versoepelingen of

extra maatregelen. Waar de aandelenbeurzen in de loop van het eerste kwartaal een kortstondig, diepe recessie kende, herstelden de financiële markten geleidelijk. Aan veel onzekerheid kwam een eind na de ontwikkeling van Covid-19 vaccins en de uitroling van uitgebreide vaccinatieprogramma's in 2021.

Ten opzichte van ultimo 2020 steeg de rente in het eerste kwartaal fors als gevolg van verbeterende Covid-19 cijfers en dus ook betere economische cijfers. De rentecurves lieten in de maanden daarna enige fluctuaties zien, door continue stijgingen en dalingen in Covid-19 besmettingen en daarmee de heropeningen van economieën.

Lock down maatregelen werden dankzij de toenemende vaccinatiegraden in 2021 verder versoepeld. Wereldwijde economieën bleven een gemiddeld en gematigd stijgende lijn laten zien. Hoewel nieuwe golven van het virus niet eenzelfde invloed hebben op de financiële markten als de eerste golf dat had, beperkte de uitbraak van een besmettelijkere variant en daarmee een nieuwe golf de groei van regionale en wereldwijde economieën.

Financiële positie en genomen maatregelen

In het jaar 2020 heeft het bestuur besloten, ondanks de economische omstandigheden vanwege Covid-19, om het beleggingsbeleid niet aan te passen. Dat besluit is genomen op basis van de eerder dan gebruikelijk gehouden jaarlijkse risicobudgetstudie om de gevolgen in kaart te brengen. Ook in 2021 waren de economische omstandigheden vanwege Covid-19 geen aanleiding voor het bestuur om het beleggingsbeleid aan te passen. Voor de ontwikkeling van de financiële positie gedurende het jaar 2021 wordt verwezen naar paragraaf 5.4.3. van dit verslag.

Debiteurenbeleid

In het jaar 2020 heeft bestuur besloten om het debiteurenbeleid tijdelijk aan te passen. In incidentele gevallen kon een werkgever verzoeken om een betalingsregeling. Vanwege de onzekerheid wat de economische gevolgen voor de sector handel in bouwmaterialen zouden zijn, is het tijdelijk beleid door het bestuur begin 2021 met een jaar verlengd. Voor het betalingsgedrag heeft Covid-19, achteraf gezien, in 2021 geen effect gehad op de aangesloten werkgevers.

Operationele gevolgen pensioenadministratie

Bpf HiBiN en de uitbestedingspartijen hebben in het jaar 2021 de richtlijnen van het RIVM gevolgd. Veel werkzaamheden zijn niet vanuit de kantoorlocatie verricht, maar vanuit thuiswerkplekken. Voor de medewerkers van de pensioenadministratie die werkzaamheden op kantoor verrichtten om het frauderisico te beperken, gold een 'coronaprotocol'. Slechts een beperkt aantal medewerkers was op kantoor op basis van een werkrooster. De overige medewerkers werkten verplicht thuis.

In het jaar 2021 hebben er geen verstoringen in de operationele bedrijfsvoering (inclusief beveiliging IT-verbindingen) plaatsgevonden. De uitbetaling van de pensioenuitkeringen heeft plaatsgevonden (op basis van het geldende vier ogen principe) op de vooraf bekende uitbetalingsdata. Ook de facturatie van de pensioenpremies naar werkgevers heeft plaatsgevonden conform het met de werkgevers gecommuniceerde schema. Het business continuity plan van het fonds werkt daarmee naar behoren.

Vergaderingen bestuur en commissies

De vergaderingen van het bestuur en de commissies hebben hoofdzakelijk digitaal plaatsgevonden. In de zomermaanden heeft in enkele gevallen een fysieke vergadering plaatsgevonden. Voor fysieke vergaderingen op het kantoor van Bpf HiBiN geldt een, met inachtneming van de RIVM-richtlijnen, door het bestuur vastgesteld vergaderprotocol.

5.2.2. Kostendekkende premie

Op grond van artikel 128 lid 1 Pensioenwet dienen pensioenfondsen in beginsel een (zuivere) kostendekkende premie in rekening te brengen bij de aangesloten ondernemingen en de deelnemers. In afwijking daarvan mag de kostendekkende premie worden gedempt.

Gedempte kostendekkende premie

Het bestuur heeft eind 2020 de gedempte kostendekkende premie voor het jaar 2021 vastgesteld. Voor het bepalen van de gedempte kostendekkende premie moet door Bpf HiBiN vanaf het jaar 2021 worden uitgegaan van de nieuwe parameters, met uitzondering van de parameter vastrentende waarden. Deze parameter staat voor vijf jaar vast. Het uitgangspunt bij het vaststellen van de kostendekkende premie is een opbouwpercentage van 1,625%, zoals reglementair is vastgelegd, voor het ouderdomspensioen. Bij dit opbouwpercentage is een gedempte kostendekkende premie van 32,1% van de pensioengrondslag berekend.

Feitelijke premie

Ondanks herhaaldelijke en dringende verzoeken van het bestuur van Bpf HiBiN om de feitelijke pensioenpremie te verhogen, hebben sociale partners ultimo 2020 geen overeenstemming bereikt over het aanpassen van de feitelijke premie voor het jaar 2021.

Ook heeft het bestuur de sociale partners nogmaals geadviseerd de huidige middelloonregeling (met een voorwaardelijke toeslagverlening) te wijzigen naar een Collective Defined Contribution (CDC). Een CDC regeling maakt duidelijk dat de pensioenopbouw varieert van jaar tot jaar, zoals nu feitelijk ook het geval is. De sociale partners hebben dit advies niet overgenomen.

De feitelijke premie van 22,2% van de pensioengrondslag is voor het jaar 2021 gehandhaafd. Het niet verhogen van de feitelijke premie heeft tot gevolg dat het opbouwpercentage verlaagd moest worden.

Verlagen opbouwpercentage voor het jaar 2021

Het bestuur heeft noodgedwongen moeten besluiten, net als voor het jaar 2020, het opbouwpercentage voor het jaar 2021 zodanig te verlagen dat voldaan wordt aan de wettelijke kostendekkendheid van de premie conform artikel 128 PW. Het opbouwpercentage 2021 is door het bestuur vastgesteld op 1,09% (2020:1,25%). Het verlagen van het opbouwpercentage is het enige instrument dat het bestuur van Bpf HiBiN (noodgedwongen) kan hanteren, hoe nadelig ook voor de actieve deelnemers.

Verhoging feitelijke premie per 1 januari 2022

Op 5 juli 2021 is er een CAO-resultaat voor de sector handel in bouwmaterialen bereikt, waaronder een verhoging van de pensioenpremie naar 25,2% van de pensioengrondslag.

Het bestuur van Bpf HiBiN waardeert dat de sociale partners de pensioenpremie hebben verhoogd. De premiestijging is echter helaas niet genoeg om het in de pensioenregeling afgesproken opbouwpercentage van 1,625% te kunnen financieren.

Om deze reden heeft het bestuur eind 2021 aan sociale partners voorgesteld de premie te verhogen naar 31,6% van de pensioengrondslag zodat in 2022 het beoogde opbouwpercentage van 1,625% kan worden toegekend. Een ander voorstel aan sociale partners is om op basis van de huidige pensioenpremie van 25,2% het opbouwpercentage reglementair aan te passen naar 1,271% in plaats van 1,625% respectievelijk de pensioenregeling te wijzigen naar een CDC-regeling.

Om de deelnemers, ondanks een verlaging van het opbouwpercentage, toch een vergelijkbare pensioenaanspraak op te laten bouwen, is gevraagd om de pensioengrondslag te vergroten door het pensioengevend salaris te verhogen en/of de franchise te verlagen.

Evenwichtige belangenafweging en loslaten premiedekkingsgraad

Om de pensioenopbouw niet teveel ten koste te laten gaan van het pensioenvermogen hanteerde het bestuur van Bpf HiBiN een premiedekkingsgraad. De premiedekkingsgraad geeft aan in hoeverre de ontvangen pensioenpremie in een jaar voldoende is om de nieuwe pensioenaanspraken te kunnen financieren. Bij een premiedekkingsgraad van minder dan 100% is er een tekort en daalt het pensioenvermogen van Bpf HiBiN.

Tijdens de bestuursvergadering van 22 november 2021 heeft het bestuur van Bpf HiBiN, besloten om de eis van (minimaal 95%) premiedekkingsgraad los te laten. Het loslaten van de premiedekkingsgraad is een zeer lastige afweging voor het bestuur, waarbij is gekeken naar de vraag hoe het premiebesluit 2022 uitpakt voor de verschillende groepen deelnemers rekening houdend met het toekomstige pensioenstelsel. Het bestuur vindt om onderstaande (combinatie van) redenen dit een evenwichtig besluit:

- In het beleid van Bpf HiBiN was een premiedekkingsgraad opgenomen, omdat het bij een premiedekkingsgraad van lager dan 95% niet mogelijk is om, met de huidige maatregelen, op lange termijn uit herstel te komen. Deze lange termijn is gegeven het Pensioenakkoord een stuk minder relevant geworden. Vasthouden aan het streven naar een premiedekkingsgraad van 95% leidt tot een verhoging van de premie en/of een versoering van de pensioenregeling. Het loslaten van de premiedekkingsgraad voorkomt een nog verdere versoering van de pensioenregeling voor de actieve deelnemers.
- Over een aantal jaar wordt de pensioenregeling gewijzigd vanwege het nieuwe pensioenstelsel (Wet toekomst pensioenen). De premie wordt leidend en wordt dan minder afhankelijk van de actuele rente. De maatstaven

dekkingsgraad, en premiedekkingsgraad zullen niet meer relevant zijn. Het bestuur houdt rekening met deze ontwikkeling. De overgang van een uitkeringsovereenkomst naar een premieovereenkomst raakt bij invaren alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

- De kans dat sociale partners van de sector handel in bouwmaterialen niet bereid zijn een hogere premie te betalen is groot. Een hogere premiedekkingsgraad zou daarom naar alle waarschijnlijkheid leiden tot een versoering van de pensioenregeling. Dat is ten nadele van alle deelnemers en heeft ook directe gevolgen voor de koopkracht van pensioengerechtigden.
- De feitelijke premie is met ingang van 1 januari 2022 met 3%-punt verhoogd naar 25,2%. Ondanks deze premieverhoging moet voor de actieve deelnemers de pensioenopbouw ten opzichte van het reglementaire opbouwpercentage worden verlaagd. De actieven worden hierdoor onevenredig zwaar getroffen. Actieve deelnemers betalen meer premie voor minder pensioenopbouw. Dit is moeilijk uitlegbaar: meer betalen voor minder. Pensioengerechtigden en gewezen deelnemers dragen niet bij aan de hogere premie en ondervinden geen gevolgen van de lagere opbouw. Daarbij worden de jongere actieven (<45 jaar) harder dan de oudere actieven, omdat zij meer jaren pensioenopbouw in het vooruitzicht hebben.
- Bij het hanteren van een premiedekkingsgraad worden de actieve deelnemers door een nog lagere opbouw nog harder geraakt bij gelijkblijvende premie.
- De rekening van de verhoging van de premie komt met name bij de jongeren terecht, waar met de extra middelen eerder toeslag toegekend kan worden (of kortingen voorkomen kunnen worden) ten gunste van de wat oudere generatie.
- Het aandeel van de actieven in de technische voorziening is ongeveer 50%. Voor de gewezen deelnemers is dat 30% en voor pensioengerechtigden 20%. Bij de huidige dekkingsgraad van 100% komt, naast het voor de derde achtereenvolgende jaar verlagen van het opbouwpercentage, de verwatering van de dekkingsgraad (en toeslagpotentieel) voor ca. 50% ten laste van de actieve deelnemers.
- Ondanks het feit dat de (beleids-)dekkingsgraad al bijna drie jaar (ruim) lager dan 100% is geweest, zijn de pensioenuitkeringen voor pensioengerechtigden niet verlaagd, maar volledig (100%) uitgekeerd.
- Met de kosten van de stijgende levensverwachting is in het verleden geen rekening gehouden bij de vaststelling van de premies, tegelijkertijd zijn de pensioenuitkeringen voor pensioengerechtigden niet verlaagd maar volledig (100%) uitgekeerd.
- De rente beweegt zich nog steeds op een historisch laag niveau. Ondanks dat gegeven is de actuele dekkingsgraad in het jaar 2021 met 8%-punt gestegen. Hierdoor is er meer ruimte om uit te gaan van de gedempte kostendekkende premie zonder premiedekkingsgraad dan eerder werd aangenomen. Daarnaast weegt het bestuur mee dat het toepassen van de premiedekkingsgraad slechts tot een minieme verbetering van de actuele dekkingsgraad leidt.

Verlaging opbouwpercentage 2022

Gezien het bovenstaande, heeft het bestuur noodgedwongen moeten besluiten het reglementaire opbouwpercentage van 1,625% voor het jaar 2022 niet toe te kennen en te verlagen om te voldoen aan de verplichte wettelijke kostendekkendheid van de premie conform artikel 128 PW. Het verlagen van het opbouwpercentage is het enige instrument dat het bestuur van Bpf HiBiN (noodgedwongen) kan hanteren, hoe nadelig ook voor de actieve deelnemers. Het opbouwpercentage 2022 is door het bestuur vastgesteld op 1,271%.

5.2.3. Evaluatie insiderregeling, aanpassing gedragscode

Bpf HiBiN heeft een gedragscode. Het doel van de gedragscode is het waarborgen en handhaven van het vertrouwen in het fonds door belanghebbenden, door gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te voorkomen. Onderdeel van de gedragscode was de mogelijkheid om naast de verbonden personen ook insiders aan te wijzen.

Voor insiders gelden aanvullende gedragsregels op het gebied van transacties in financiële instrumenten. Er mag nooit een verband bestaan tussen de transacties in financiële instrumenten die Bpf HiBiN tot stand brengt of doet komen en een persoonlijke transactie van de insider.

Net zoals veel andere fondsen, heeft Bpf HiBiN in het jaar 2015 er voorzichtigheidshalve voor gekozen om bestuursleden aan te wijzen als insiders. Daarnaast werden alle verbonden personen die (operationele) werkzaamheden verrichten voor de BVC van Bpf HiBiN aangewezen als insider.

Evaluatie, insiderregeling niet meer van toepassing

Het bestuur heeft begin 2021 geëvalueerd of het hanteren van een insiderregeling, met name vanwege het risico van handelen met voorwetenschap, nog noodzakelijk is.

Naar aanleiding van deze evaluatie heeft het bestuur van Bpf HiBiN besloten dat de insiderregeling niet meer van toepassing is. De belangrijkste redenen voor zijn:

- Bpf HiBiN heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan diverse fondsmanagers;
- het bestuur van Bpf HiBiN neemt strategische besluiten op het gebied van vermogensbeheer en gaat niet over de onderliggende beleggingen, waardoor er geen invloed is op de uitgevoerde transacties door de vermogensbeheerders;
- door het bestuur van Bpf HiBiN worden geen tactische besluiten op het gebied van vermogensbeheer genomen om extra rendement te behalen;
- Bpf HiBiN vermijdt zoveel mogelijk onnodige transacties in de beleggingsportefeuille. Indien een bandbreedte aan het einde van een maand wordt overschreden, vindt als hoofdregel een herbalancering plaats;
- informatie over eventuele beleggingstransacties vindt maandelijks achteraf plaats door de vermogensbeheerders;
- Bpf HiBiN is zelf geen uitgevende instelling, belegt niet in of verstrekt leningen aan de aangesloten ondernemingen.

Wijziging vermogensbeheerder of beleggingsstrategie

De situatie kan echter voor komen dat een verbonden persoon (tijdelijk) als insider wordt aangemerkt en dat daarmee de aanvullende gedragsregels van toepassing worden verklaard. Hiervan kan sprake zijn bij incidentele transacties, bijvoorbeeld door het wijzigen van een vermogensbeheerder of van beleggingsstrategie. De kans dat er sprake is van voorwetenschap kan hierdoor toenemen. Het bestuur zal in dat geval per situatie beoordelen of de insiderregeling tijdelijk van toepassing is.

Gedragscode aangepast

Vanwege de evaluatie van de insiderregeling is de gedragscode Bpf HiBiN op dat punt aangepast.

5.2.4. Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Voor een toelichting op de besluitvorming over de informatieverordening Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) wordt verwezen naar paragraaf 9.4.

5.2.5. Zelfadministratie Bpf HiBiN

Naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie is eind 2020 door Bpf HiBiN een onderzoek gestart naar een andere vermogensbeheerder voor de beleggingscategorie High Yield obligaties. Deze zoektocht werd noodgedwongen versneld, nadat de vermogensbeheerder Wells Fargo Asset Management besloot om het betreffende beleggingsfonds per 1 maart 2021 te liquideren.

Door de BVC is, samen met een externe partij gezocht naar een alternatieve partij. Ondanks de tijdsdruk is door de BVC een zorgvuldig selectieproces gevolgd, waarbij met diverse vermogensbeheerders is gesproken. Uiteindelijk is eind februari 2021 Bpf HiBiN binnen deze beleggingscategorie overgestapt naar een beleggingsfonds van T. Rowe Price.

5.2.6. Eigenrisicobeoordeling (ERB)

De introductie van de eigenrisicobeoordeling (hierna: ERB) is een nieuwe mijlpaal in het risicobeheer bij pensioenfondsen. De ERB volgt uit de implementatie van de Richtlijn 2016/2341/EU (Richtlijn IORP II). Met ingang van 13 januari 2019 schrijft het Besluit financieel toetsingskader (hierna: Besluit FTK) voor dat pensioenfondsen verplicht zijn om in het kader van het risicobeheer:

- een eigenrisicobeoordeling uit te voeren;
- de resultaten hiervan schriftelijk vast te leggen; en
- de schriftelijke vastlegging ervan met DNB te delen.

De wetgeving is 'principle based'. Dit betekent dat de kaders worden gegeven en er ruimte is voor een proportionele invulling. Bpf HiBiN heeft in een beleidsdocument de keuzes voor het uitvoeren van een ERB, binnen de wettelijke grenzen, vastgelegd. De ERB heeft als doel inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie, de materiële risico's die Bpf HiBiN kunnen bedreigen en/of de kansen die Bpf HiBiN kunnen versterken en de mogelijke consequenties van de risico's of kansen voor de pensioenen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, maar ook voor het fonds zelf.

Bpf HiBiN heeft eind 2021 de eerste (reguliere) ERB uitgevoerd aan de hand van twee centrale vragen.

Dit om een richting te geven aan de ERB samenhangend met de specifieke omstandigheden van Bpf HiBiN als zelfadministrerend bedrijfstakpensioenfonds. De centrale vragen bij de ERB luiden als volgt:

1. Wat zijn de drie materiële risico's in relatie tot de missie, visie en strategie van Bpf HiBiN in combinatie met eventueel de mogelijkheden om de strategie te versterken?
2. Is het risicobeheer bij Bpf HiBiN doeltreffend en doelmatig en wat zijn de eventuele verbeterpunten?

Indien de uitkomsten van de centrale vragen voor de ERB zodanig zijn dat de strategie, risicobereidheid en materiële risico's op één of meerdere onderdelen onvoldoende op elkaar aansluiten, dan zal het bestuur van Bpf HiBiN vervolgacties moeten definiëren of mogelijke maatregelen nemen indien een bepaald scenario zich daadwerkelijk voordoet.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de ERB heeft het bestuur onderstaande vervolgacties vastgesteld:

Balansrisico

- zodra het vereist eigen vermogen het toestaat, wordt het strategisch beleggingsbeleid aangepast om te voldoen aan de huidige risicohouding;
- in overleg treden met sociale partners om de pensioenambitie te bespreken en te komen tot een premiehoogte die leidt tot een volledige pensioenopbouw van 1,625% of dat het (reglementaire) opbouwpercentage wordt verlaagd, respectievelijk de pensioenregeling wordt aangepast naar een CDC-regeling.

Governance (bestuursmodel)

Mocht het bestuur van Bpf HiBiN besluiten om in de toekomst samen te werken met andere (bedrijfstak) pensioenfondsen of te fuseren met een ander bedrijfstakpensioenfonds, dan worden de beschikbare bestuursmodellen opnieuw onderzocht.

Toekomst Bpf HiBiN/schaalgrootte

Indien de verwachting is dat een van de beschreven toekomstscenario's (sluiting fonds respectievelijk vergroten schaalgrootte) zich voordoet, zal een specifieke ERB worden opgesteld.

Wetsvoorstel Toekomst Pensioenen

De risico's behorende bij de uiteindelijke transitie en implementatie van het wetsvoorstel Toekomst Pensioenen vormen de basis van een (nog te houden) specifieke ERB.

Beoordeling beheersmaatregelen gericht op specifiek risico

In het jaar 2022 wordt de effectieve werking van de beheersmaatregelen voor de financiële en niet-financiële risico's getoetst. De uitkomsten van deze integrale periodieke toetsing van de beheersmaatregelen, worden opgenomen in een separaat beoordelingsoverzicht.

5.2.7. Actualisatie herstelplan en crisisplan 2021

Aangezien Bpf HiBiN op 31 december 2020 een beleidsdekkingsgraad van 90,7% had, is voor 1 april 2021 de actualisatie van het herstelplan ingediend bij DNB. Op basis van deze actualisatie heeft het fonds geen aanvullende maatregelen hoeven te nemen en is het fonds naar verwachting binnen de gekozen hersteltermijn uit herstel. Voor meer informatie over dit onderwerp wordt verwezen naar hoofdstuk 5.5.

Naast het herstelplan is ook het crisisplan geactualiseerd. De financiële cijfers in het crisisplan worden jaarlijks aangepast, op basis van de actualisatie herstelplan. Het doel van een financieel crisisplan is dat het bestuur van tevoren inzichtelijk heeft op welk moment het fonds 'in een crisissituatie' zit en welke keuzes het op dat moment heeft om uit deze situatie te komen. Het voordeel van een financieel crisisplan is dat het bestuur in crisissituaties besluiten kan nemen waar van tevoren al is over nagedacht en waarvan van tevoren al is besproken of deze naar verwachting ook inzetbaar zijn en de effectiviteit is geanalyseerd.

5.2.8. Jaarlijkse haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets is een stochastische toets die inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. De economische scenario's zijn voorgeschreven. De haalbaarheidstoets heeft de continuïteitsanalyse en de consistentietoets vervangen. In de haalbaarheidstoets wordt een projectie van de financiële situatie van het fonds voor een lange periode (60 jaar) gemaakt voor een

veelvoud aan door de toezichthouder voorgeschreven economische scenario's (stochastische analyse).

De haalbaarheidstoets heeft als doel inzicht te geven in de:

- gevolgen van de financiële opzet van het fonds;
- verwachtingen en risico's, met name ten aanzien van koopkrachtbehoud;
- consistentie en evenwichtigheid van het beleid;
- haalbaarheid en consistentie van het premiebeleid;
- herstelkracht van het fonds.

De belangrijkste uitkomst waarnaar gekeken wordt in de haalbaarheidstoets is het pensioenresultaat. Dit is een maatstaf voor koopkrachtbehoud. Als gevolg van het per 1 januari 2015 gewijzigde FTK, heeft Bpf HiBiN in overleg met sociale partners, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan de kwalitatieve risicohouding van het fonds vastgesteld.

In 2015 is de aanvangshaalbaarheidstoets (of wel de eerste haalbaarheidstoets) uitgevoerd en zijn grenzen vastgesteld waaraan in ieder geval moet worden voldaan. Bpf HiBiN dient jaarlijks vóór 1 juli een haalbaarheidstoets te laten uitvoeren en de resultaten ervan te evalueren. Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt beoordeeld in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijk financiële positie van het fonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het fonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

Het bestuur heeft vóór 1 juli 2021 de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd en besproken.

Toetsing pensioenresultaat

De uitkomsten van de HBT zijn hieronder weergegeven:

	Norm	Resultaat	Score
Mediaan pensioenresultaat vanuit feitelijke situatie	80%	78,3%*	X
Maximale relatieve afwijking ten opzichte van mediaan in geval van slechtweerscenario	35%	35,2%	X

Uit de haalbaarheidstoets 2021 blijkt dat niet wordt voldaan aan de risicohouding van Bpf HiBiN. Met sociale partners is in overleg getreden over de feitelijke premie en hoogte van de pensioenopbouw. Dit heeft er toe geleid dat de premie vanaf 2022 wordt verhoogd.

5.2.9. Wet toekomst pensioenen (uitwerking Pensioenakkoord)

Op 16 december 2020 verscheen de internetconsultatie Wet toekomst pensioenen. Dit concept wetsvoorstel strekt ertoe om de in de Hoofdlijnennotitie beschreven hoofdlijnen uit te werken en te verankeren in de wet- en regelgeving. Onder de Wet toekomst pensioenen kan worden gekozen uit twee soorten premieovereenkomsten. Dat zijn de solidaire pensioenregeling (meer collectief) en de flexibele pensioenregeling (meer individueel). Tevens wordt in wetgeving vastgelegd op welke wijze pensioenfondsen over kunnen gaan naar een nieuwe pensioenregeling (het transitie-FTK).

Stand van zaken wetgeving

Door middel van een internetconsultatie is door de overheid informatie verstrekt over wet- en regelgeving die door het kabinet of het parlement wordt voorbereid. Bij een consultatie kunnen organisaties en individuele burgers reageren op nieuwe voorstellen voor wet- en regelgeving, zodat reacties bijdragen aan een verbetering van de regelingen. De consultatie van het concept wetsvoorstel heeft ruim 800 reacties opgeleverd.

Het wetsvoorstel is op 30 maart 2022 naar de Tweede Kamer gestuurd. De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel is 1 januari 2023. De eerst mogelijke datum van overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is 1 januari 2024, het laatst mogelijke moment 1 januari 2027.

Rolverdeling sociale partners en Bpf HiBiN

Uit (de memorie van toelichting op) het wetsvoorstel blijkt dat de rolverdeling tussen sociale partners en Bpf HiBiN als pensioenuitvoerder wijzigt. Sociale partners krijgen hierin een uitgebreidere rol ten opzichte van de huidige

situatie. Dit heeft tot gevolg dat sociale partners nauw betrokken zullen worden bij de bepaling van beleidskeuzes van Bpf HiBiN bij de vormgeving van de pensioenregeling.

Stappenplan invoering Wet toekomst pensioenen

Het bestuur van Bpf HiBiN heeft een stappenplan opgesteld. Dit stappenplan geeft de aanpak weer van Bpf HiBiN om te zorgen voor een gestructureerd, zorgvuldig en tijdig proces van ontwerp, besluitvorming, transitie en implementatie van het wetsvoorstel Toekomst Pensioenen. De aanpak raakt zowel de invulling van het door sociale partners gekozen pensioencontract als het beleid, de uitvoering en de uitbesteding van Bpf HiBiN.

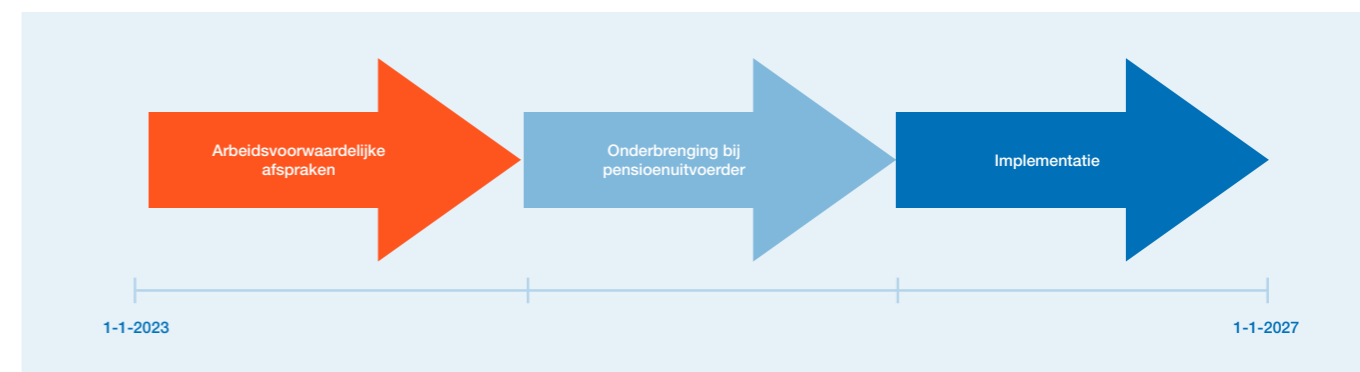
Doel van het te doorlopen traject is dat Bpf HiBiN:

1. de opdracht van sociale partners van de sector handel in bouwmaterialen heeft aanvaard voor de uitvoering van de door de sociale partners overeengekomen pensioenregeling (solidaire pensioenregeling of flexibele pensioenregeling);
2. een evenwichtig besluit heeft genomen over de behandeling van de tot het moment van (eventueel) invaren van opgebouwde pensioenaanspraken- en rechten;
3. met sociale partners tot uitvoerbare afspraken is gekomen voor eventuele compensatiemaatregelen bij het invaren;
4. de benodigde wijzigingen in de gehele bedrijfsvoering van Bpf HiBiN behorend bij de punten 1 tot en met 3 juist, volledig en tijdig heeft geïmplementeerd;
5. over deze wijzigingen juist, tijdig en volledig heeft gecommuniceerd met belanghebbenden conform de hiervoor geldende wettelijke kaders.

De implementatie van de nieuwe pensioenregeling is een complex en langdurig traject. Op basis van het wetsvoorstel toekomst pensioenen moet het bestuur van Bpf HiBiN tot een (eigen) tijdsplan te komen voor de implementatie van de nieuwe premieovereenkomst.

De implementatie van de nieuwe pensioenregeling is veelomvattend met een doorlooptijd van meerdere jaren. Voor het behalen van het totaalresultaat is een strikt management, naleving van de planning, voldoende expertise en besluitvaardigheid van bestuur én sociale partners noodzakelijk. Op verzoek van sociale partners, kunnen de data genoemd in het stappenplan nog worden aangepast.

In hoofdlijnen is de transitie naar de nieuwe pensioenregeling als volgt weer te geven:

Het bestuur bespreekt de ontwikkelingen van de voortgang Wet Toekomst Pensioenen tijdens iedere bestuursvergadering.

5.2.10. ALM-studie 2021

Bpf HiBiN heeft de ALM-studies uit 2018 en 2019 geactualiseerd. Het bestuur had daarvoor verschillende redenen:

- uiterlijk per 1 januari 2027 moeten (vrijwel) alle pensioenfondsen over zijn naar het nieuwe pensioenstelsel (zie onderdeel Wet toekomst pensioenen) en vanaf (vermoedelijk) 1 januari 2023 zal het transitie-FTK gelden. De keuze voor het transitie-FTK is vrijwillig. Pensioenfondsen moeten de komende jaren keuzes maken voor de inrichting van het nieuwe pensioencontract én het transitie-FTK. Tot die tijd blijft het huidige FTK gelden en moet het beleid binnen de huidige kaders worden ingericht.

- Bpf HiBiN heeft dit jaar de reguliere eigenrisicobeoordeling ('ERB') uitgevoerd. De ALM-studie is gebruikt voor de kwantitatieve onderbouwing van specifieke scenario's die in de ERB worden bekeken.

Bevindingen bestuur naar aanleiding van ALM-studie

Samengevat waren de bevindingen van het bestuur als volgt:

- de ambitie van sociale partners en bestuur kan met 35% zakelijke waarden niet worden waargemaakt;
- bovenstaande geldt ook voor het toeslagbeleid;
- met het huidige strategische beleggingsbeleid wordt niet voldaan aan de risicohouding van sociale partners en bestuur;
- de mate van risico bij 35% zakelijke waarden is hoger dan het bestuur op basis van de risicohouding wenst te accepteren;
- de verhoging van de premie van 22,2% naar 25,2% per 1 januari 2022 draagt positief bij, maar is echter onvoldoende.

Deze bevindingen liggen in lijn met die van de ALM-studie uit 2018 en de uitkomsten van het deelnemersonderzoek. Destijds heeft het bestuur echter besloten het strategische beleggingsbeleid ongewijzigd te laten, omdat Bpf HiBiN in een situatie van herstel zat (en zit) en dat in een dergelijke situatie niet meer risico in termen van het vereist eigen vermogen genomen mag worden. Het bestuur heeft voor 2020 besloten de rente afdekking te verlagen van 50 naar 40%, binnen de kaders van het herstelplan.

Ambitie en beleggingsrisico

Door het bestuur is tevens onderzocht wat de effecten zijn indien door Bpf HiBiN meer beleggingsrisico wordt genomen. Hieruit blijkt dat iets meer risico beter lijkt te passen bij de ambitie van het fonds:

- op korte termijn vermindert meer beleggingsrisico de kans op korten fors: bij 10%-punt meer beleggen in zakelijke waarden daalt de kans op het verlagen van pensioenaanspraken en pensioenrechten (korten) over 5 jaar van 26,7% naar 22,1%;
- meer zakelijke waardenrisico leidt in de ALM-studie tot betere resultaten, zowel voor de korte termijn (transitie-FTK) als voor de lange termijn. Voor verschillende kengetallen (zoals dekkingsgraad, pensioenresultaat, overrendement en tracking error) is de verhouding berekend.

Daarnaast wordt er onder het nieuwe pensioenstelsel verwacht dat er meer ruimte is voor risico. Dit is getoetst door te kijken naar een marktconforme individuele lifecycle in relatie tot het deelnemersbestand van het fonds. Op collectief niveau zou er risicovoller worden belegd door een hogere allocatie naar zakelijke waarden en een wat lagere renteafdekking.

Eindconclusies ALM-studie 2021

Het bestuur heeft op basis van de resultaten als volgt geconcludeerd:

- de huidige risicohouding van Bpf HiBiN past onvoldoende in het huidige tijdsgewricht;
- indien Bpf HiBiN besluit deel te nemen aan het transitie-FTK, is het vaststellen van de invaardekkingsgraad van groot belang. De hoogte van de invaardekkingsgraad heeft forse impact op de kans op het verlagen van pensioenaanspraken en pensioenrechten (korten);
- evenals in het jaar 2018 is er de wens om meer beleggingsrisico te nemen. Zodra dit mogelijk is heeft het bestuur besloten dit te doen door de allocatie naar zakelijke waarden te verhogen en niet door het verlagen van de rente afdekking. De argumenten hiervoor zijn:
  - dit sluit aan bij de eerdere bevindingen van het bestuur (ALM studie 2018);
  - dit sluit aan bij het deelnemersonderzoek;
  - de uitkomsten van de ALM-studie en de korte termijn scenario analyses (deterministische analyses) laten zien dat deze aanpassing de kans op het kunnen realiseren van de ambitie vergroot.

5.2.11. Evaluatie commissies en bestuursondersteuning

Sinds begin 2016 werkt Bpf HiBiN met een drietal commissies, te weten de (C) CPC, ARGG en BVC. Alle commissies zijn adviescommissies. Alleen de CPC heeft een mandaat om zelfstandig te besluiten over de verplichtstelling en vrijwillige aansluitingen. Voor alle commissies zijn reglementen opgesteld.

De commissies worden ondersteund door het bestuursbureau van Bpf HiBiN. Door de directeur is de opzet van de organisatie van het bestuursbureau in het algemeen en het ondersteunen van het bestuur in het bijzonder geëvalueerd. Het huidige paritaire bestuursmodel is niet geëvalueerd, maar de verdeling van de taken van de commissies en de ondersteuning daarvan door het bestuursbureau.

Naar aanleiding van deze evaluatie is door het bestuur besloten om een aantal taken en werkzaamheden binnen de CPC en de ARGC te verschuiven. Daarnaast zijn de commissiereglementen van de BVC, ARGC en de CPC aangepast. Belangrijkste inhoudelijke aanpassing van de reglementen betreft het onderdeel contracten. Iedere commissie kan, na goedkeuring door het bestuur, zelfstandig contracten sluiten, wijzigen of beëindigen.

Tot slot heeft het bestuur besloten om de bezetting in de CPC en de ARGC door de bestuursleden aan te passen. Dit om de kennis en opvolging te kunnen waarborgen.

Om een integraal overzicht te hebben is door het bestuursbureau een (uitgebreid) jaarplan opgesteld. In dat jaarplan worden alle vergaderingen, activiteiten, actiemomenten, documenten en documenteigenaren bij Bpf HiBiN van het bestuur en commissies systematisch in een kalender vastgelegd zodat alles overzichtelijk wordt gemonitord.

5.2.12. Evaluatie missie, visie en strategie

Op basis van de Pensioenwet moet Bpf HiBiN een missie, visie en strategie vaststellen. Tevens is in de Code Pensioenfondsen vastgelegd dat het bestuur publiekelijk inzicht geeft in de missie, visie en strategie. Daarnaast is de missie, visie en strategie van belang voor de eigenrisicobeoordeling (ERB).

De missie, visie en strategie wordt jaarlijks geëvalueerd. Het bestuur heeft de vastgestelde missie, visie en strategie bevestigd. Wel is door het bestuur besloten om aan de strategie op het aandachtsgebied *Dienstverlening en klantgerichtheid* een punt toe te voegen. Het bestuur vindt het namelijk belangrijk om de sociale partners, werkgevers en deelnemers proactief te ondersteunen, zodat deze belanghebbenden goed geïnformeerd zijn en de juiste besluiten kunnen nemen.

5.2.13. Evaluatie reserveringsmethodiek niet opgevraagd pensioen

Naar aanleiding van de resultaten van de zoekactie 'onvindbare deelnemers' (zie paragraaf 5.3.4) is de reserveringsmethodiek 'niet opgevraagd pensioen' door het bestuur geëvalueerd. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen 'onvindbare deelnemers' en bij Bpf HiBiN bekende pensioengerechtigden welke het pensioenrecht nog niet hebben opgevraagd.

Naar aanleiding van deze evaluatie is het beleid aangepast. Voor pensioengerechtigden welke bekend zijn bij Bpf HiBiN, maar het pensioen (formeel) niet kan worden toegekend komt, in drie stappen, na 15 jaar de voorziening voor deze groep voor 100% te vervallen.

Voor de groep onvindbare pensioengerechtigden komt twee jaar na ingang van het pensioenrecht de voorziening voor 100% te vervallen. Overigens blijven de pensioenrechten na een vrijval in de voorziening wel geadmistreerd in het pensioenadministratiesysteem van Bpf HiBiN.

5.2.14. Toekomstbestendigheid Bpf HiBiN

De toezichthouder DNB wil dat pensioenfondsen operationeel, organisatorisch en bestuurlijk wendbaar en weerbaar zijn ten aanzien van mogelijke veranderingen in hun omgeving.

Het bestuur van Bpf HiBiN deelt dit standpunt. Het bestuur van Bpf HiBiN onderkent de tendens van fusies die leidt tot een steeds kleiner aantal pensioenfondsen, maar ziet voorsnog geen noodzaak voor Bpf HiBiN om te fuseren. Bpf HiBiN kan goed zelfstandig voortbestaan omdat het in control is ten aanzien van de kerntaken van het fonds (de pensioenadministratie en het vermogensbeheer) en deze kerntaken tegen, voor kleine en middelgrote pensioenfondsen, toonaangevend lage kosten kan uitvoeren.

In de visie van het fonds is opgenomen dat het bestuur van Bpf HiBiN zich kan voorstellen dat een pensioenfonds 'Groothandel' wordt gevormd. Schaalvergroting (door samenwerkingsmogelijkheden) om de kosten op lange termijn verder te verlagen wordt daarom periodiek onderzocht, met als voorwaarde dat de kwaliteit van de dienstverlening minimaal gelijk blijft.

De werkgroep 'Toekomst' van Bpf HiBiN heeft in het jaar 2021 een mogelijke samenwerking op het gebied van pensioenadministratie met een ander pensioenfonds daadwerkelijk onderzocht. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de belangen van de deelnemers van Bpf HiBiN voorop staan. Zowel op gebied van kwaliteit als kosten(voordeel). Het andere pensioenfonds is tot de conclusie gekomen dat het voorstel van Bpf HiBiN weliswaar leidt tot een kostenverlaging, maar nog niet voldoende om over te gaan tot een samenwerking.

5.2.15. Verplichtstelling, verleende vrijstellingen en hoger beroep

Op aanvraag van sociale partners kan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds verplichtstellen. Bpf HiBiN is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds en heeft zodoende de wettelijke taak de verplicht gestelde pensioenregeling voor de groothandel in bouwmaterialen uit te voeren. In het verplichtstellingsbesluit wordt de sector of branche gedefinieerd waarvoor de verplichte pensioenregeling geldt en daarmee de reikwijdte van de werkingsfeer. De tekst van de verplichtstelling is opgesteld door de sociale partners. Het doel van het verplichtstellen van een pensioenregeling is het creëren van collectiviteit, solidariteit en schaalvoordeel ten behoeve van een goed en betaalbaar pensioen voor alle werknemers binnen de sector/branche.

Het systeem van de verplichtstelling werkt alleen indien ondernemingen, waarvan de bedrijfsactiviteiten onder de reikwijdte van de verplichtstelling vallen, zich bij Bpf HiBiN melden zodat zij kunnen worden aangesloten. Ondernemers hebben dan ook de plicht te onderzoeken of zij zich bij Bpf HiBiN moeten aansluiten. Indien dit onduidelijk is, behoort de ondernemer eveneens Bpf HiBiN te benaderen, zodat het fonds hierover duidelijkheid kan scheppen. Aan de andere kant heeft Bpf HiBiN, in het belang van alle deelnemers, een inspanningsplicht om ten onrechte niet aangesloten werkgevers op te sporen. Dergelijke werkgevers worden alsnog aangesloten en moeten met terugwerkende kracht premie betalen. Bpf HiBiN moet deze premies innen en desnoods de invordering daarvan met een bij wet bepaald dwangbevel afdwingen. Op deze wijze waarborgt Bpf HiBiN de collectiviteit, solidariteit en het schaalvoordeel van een goed en betaalbaar pensioen en wordt voorkomen dat werknemers in de toekomst pensioen kunnen claimen waarvoor geen premie is afgedragen ('geen premie, wel recht').

Handhavingsactiviteiten verplichtstelling

De handhaving van de verplichtstelling is erop gericht om het risico van 'geen premie, wel recht' te verkleinen. Dit risico voor Bpf HiBiN bestaat voor de (gewezen) deelnemer die recht heeft op pensioen, maar waarvan de werkgever onterecht niet aangesloten was bij het fonds en dus geen premie heeft afgedragen.

De werkzaamheden omtrent de verplichtstelling, worden door het bestuursbureau uitgevoerd. In het kader van de handhaving zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Bpf HiBiN gebruikt onder andere het Handelsregister van de Kamer van Koophandel om na te gaan of werkgevers onder de reikwijdte van de verplichtstelling vallen. In het jaar 2021 zijn 315 werkgevers benaderd in verband met een mogelijke aansluitplicht.
- In het jaar 2021 zijn uiteindelijk 43 werkgevers aangesloten bij Bpf HiBiN.
- Bpf HiBiN heeft één hoger beroepzaak gevoerd, waarin de verplichte aansluiting door een werkgever werd aangevochten. Het arrest van het Gerechtshof is op het moment van schrijven van het bestuursverslag nog niet gewezen.
- Bpf HiBiN heeft in 2020 drie rechtszaken gevoerd, waarin de intrekking van de discretionair verleende vrijstellingen door een aantal ondernemingen en een ondernemingspensioenfonds werden behandeld bij de bestuursrechter. De zaak van het ondernemingspensioenfonds werd niet ontvankelijk verklaard door de bestuursrechter. Ook na behandeling in hoger beroep door het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CBb) door het ondernemingspensioenfonds blijft deze zaak niet ontvankelijk. De zaak tegen een viertal ondernemingen betrof (samengevat) het intrekken van de vrijstelling vanwege het niet voldoen aan financiële gelijkwaardigheid respectievelijk verlaten van een groepsverband. De bestuursrechter heeft op 23 december 2020 de beroepen van deze ondernemingen gegrond verklaard. Tegen deze uitspraak heeft Bpf HiBiN in 2021 hoger beroep ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb).
- Vanwege het verlaten van een onderneming waarvoor een concernvrijstelling (conform artikel 3 Vrijstellings- en Boetebesluit, VBB) gold, is een afloopvrijstelling (conform artikel 6 VBB) verstrekt tot 1 januari 2023.
- Voor de controle op juistheid en volledigheid van de aangeleverde gegevens door de werkgever zijn looncontroles uitgevoerd. Er zijn geen boetes opgelegd naar aanleiding van de looncontroles. Ook zijn er geen boetes opgelegd in verband met te late aanlevering van de loongegevens.

Verzoeken geen premie, wel recht

In 2021 heeft de CPC van het fonds één concrete claim inzake 'geen premie, wel recht' ontvangen. De CPC heeft de zaak in behandeling.

5.3 ZELFADMINISTRATIE BPF HIBIN

Het bestuur kan inmiddels terug kijken op een periode van ruim vijf jaren waarin het bestuursbureau van Bpf HiBiN de pensioenadministratie en financiële administratie heeft uitgevoerd.

5.3.1. Service Level Agreement

Het bestuur heeft afgelopen jaar vier keer de SLA-rapportages ontvangen van het bestuursbureau. De bevindingen zijn consistent vergeleken met de voorgaande jaren. Er zijn, behalve de reguliere waardeoverdrachten en controle op de loongegevens, geen achterstanden in de werkzaamheden. Het aantal klachten over de dienstverlening of geschillen over de inhoud van de pensioenregeling is nog steeds laag. Er is een vergelijkbaar aantal vragen, telefoongesprekken en e-mailverkeer met deelnemers en werkgevers ten opzichte van voorgaande jaren. Ook is het betaalgedrag van de aangesloten werkgevers, ondanks Covid-19 wederom (zeer) goed.

5.3.2. Interne audit op pensioenadministratie

De interne auditfunctie is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het fonds. Deze ziet vanaf een onafhankelijke positie toe op de opzet, het bestaan van en een adequate en doeltreffende werking van beheersmaatregelen ter waarborging van de integere en beheerste bedrijfsvoering.

Het bestuur van Bpf HiBiN heeft voor het jaar 2021 een audit jaarplan vastgesteld. Voor de pensioenadministratie zijn door de sleutelfunctie interne audit, audits gehouden op de processen behorend bij de onderdelen 'waardeoverdrachten' respectievelijk 'DNB-rapportageproces'.

De conclusie van de interne audit is dat het niveau van beheersing van deze risico's op deze processen 'goed' is. Met een redelijke mate van zekerheid is door de interne audit vastgesteld dat de belangrijkste beheersmaatregelen in opzet bestaan en dat de werking effectief is.

Tevens heeft een interne audit plaatsgevonden op het onderdeel 'datakwaliteit pensioenadministratie'. Dit onderdeel is toegelicht in de volgende paragraaf.

5.3.3. Datakwaliteit pensioenadministratie

Bpf HiBiN wil voor alle (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers binnen de sector handel in bouwmaterialen een betrouwbaar, toekomstbestendig en klantgericht fonds zijn, met een kwalitatief hoog niveau van dienstverlening. Alle belanghebbenden moeten erop kunnen vertrouwen dat de pensioenadministratie door Bpf HiBiN op correcte wijze wordt uitgevoerd.

Onderdeel van de strategie van Bpf HiBiN (missie, visie en strategie Bpf HiBiN) is het streven naar een hoogwaardige datakwaliteit. In de praktijk betekent dit dat Bpf HiBiN erop toeziet dat:

- pensioenaanspraken juist zijn geadministreerd;
- pensioenaanspraken alleen na autorisatie worden gewijzigd;
- pensioenaanspraken duidelijk worden gecommuniceerd;
- pensioenaanspraken periodiek worden gecontroleerd.

Een goede datakwaliteit zorgt voor een beperking van klachten en geschillen, verlichting van administratieve werkzaamheden, verlaging van de kosten en verhoging van de overdraagbaarheid van data.

Vanwege de eerste interne audit die bij Bpf HiBiN is uitgevoerd op het onderwerp datakwaliteit in het jaar 2019 waarbij het niveau van beheersing als matig werd beoordeeld, heeft Bpf HiBiN in 2020 beleid opgesteld over datakwaliteit om te voldoen aan de wet- en regelgeving over pensioenbeheer. De doelstelling van dit beleid, is het verankeren van datakwaliteitsmanagement in de organisatie van Bpf HiBiN. Datakwaliteit is de grondslag voor het correct berekenen van de pensioenaanspraken van deelnemers en de technische voorzieningen van Bpf HiBiN. Daarnaast is datakwaliteit een middel om de administratieve organisatie van Bpf HiBiN zo goed mogelijk uit te voeren.

Het bestuursbureau heeft verzocht om de tweede audit op het onderwerp datakwaliteit in 2021 plaats te laten vinden. Tijdens de tweede uitgevoerde interne audit zijn geen bevindingen geconstateerd. De sleutelfunctiehouder interne audit concludeert dat Bpf HiBiN in de afgelopen twee jaar een aanzienlijke verbetering heeft doorgevoerd. Overigens staat de eerdere bevinding uit 2019 over de beheersing los van de datakwaliteit zelf bij Bpf HiBiN. De kwaliteit van de pensioengegevens in de pensioenadministratie is goed en de gegevens zijn juist en volledig.

5.3.4. Zoekactie onvindbare deelnemers

Een specifiek voorbeeld van het verbeteren van de datakwaliteit, betreft de zoekactie naar onvindbare deelnemers. Bij de overgang naar de zelfadministratie zijn in 2017 ongeveer 1.050 deelnemers zonder of met een fictief burgerservicenummer (BSN) overgenomen vanuit de administratie van de vorige pensioenuitvoerder. Deze deelnemers zijn hierdoor niet te koppelen aan de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) en zijn voor Bpf HiBiN 'onvindbaar'.

Na een eerste zoekactie door een externe partij in het jaar 2020, bleven nog 869 onvindbare deelnemers over. Het bestuursbureau heeft in het jaar 2021 een project afgerond om het groot aantal 'onvindbare deelnemers' via een eigen analyse te traceren. Op basis van een aantal (combinaties van) zoekmethoden, zoals bijvoorbeeld (aanpassing) achternaam, achternaam gebaseerd op voorletters, verwisseling geboortedatum, zijn uiteindelijk alsnog 280 deelnemers (33%) gevonden. Deze deelnemers worden hierover geïnformeerd.

5.3.5. Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (actieve deelnemers en pensioengerechtigden) zijn dit jaar behoorlijk gedaald. Van € 142 in 2020 naar € 124. De daling van de kosten per deelnemer heeft te maken met het gestegen aantal deelnemers. De absolute pensioenuitvoeringskosten zijn, door incidentele meevallers en uitgestelde projecten, iets gedaald. Het bestuur realiseert zich dat de pensioenuitvoeringskosten voor het komende jaar hoger gaan uitvallen.

Het bestuur is dan ook wederom zeer tevreden met het uiteindelijke resultaat behaald door de inspanningen van het bestuursbureau.

5.3.6. Waardeoverdrachten klein pensioen

Sinds 1 augustus 2019 is het proces van automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen van kracht. Vanaf dat moment kunnen pensioenuitvoerders kleine pensioenen die door een individuele baanwisseling ontstaan zijn op of na 1 januari 2018 automatisch overdragen. Het gaat om pensioenbedragen van minder dan € 503,24 bruto per jaar (in 2021).

Er zijn echter enkele miljoenen kleine pensioenen die vóór 2018 zijn ontstaan en die pensioenuitvoerders, waaronder Bpf HiBiN, ook graag willen overdragen. Voor een ordentelijke overdracht van die kleine pensioenen is in overleg met alle pensioenuitvoerders een planning voor een gefaseerde overdracht gemaakt. Hierin is vastgelegd in welke periode welke pensioenuitvoerder de kleine pensioenen van vóór 2018 moet overdragen. Omdat de planning in de Staatscourant is gepubliceerd, heeft deze een wettelijke basis en zijn alle pensioenuitvoerders eraan gebonden.

Momenteel is een wetwijziging in voorbereiding waarbij het niet meer relevant is of een klein pensioen is ontstaan door individuele of collectieve beëindiging, voor de vraag of die automatisch mag worden overgedragen. Bij het opstellen van de planning is er van uitgegaan dat deze wetwijziging op 1 januari 2022 van kracht zou worden. Helaas blijkt deze datum nu niet meer mogelijk te zijn. Om deze reden is de planning aangepast.

Oorspronkelijk moest Bpf HiBiN in de maand januari 2022 de uitgaande waardeoverdrachten van 3.361 gewezen deelnemers verwerken en overdragen naar andere pensioenuitvoerders. Ondanks de voorbereidingen die door de pensioenadministratie zijn verricht, is door de aangepaste planning Bpf HiBiN op zijn vroegst in mei 2023 en uiterlijk december 2023 verplicht om deze waardeoverdrachten te verwerken.

5.3.7. Vervallen heel kleine pensioenaanspraken

Ook voor hele kleine pensioenen gelden sinds 1 januari 2019 andere regels. Bij heel kleine pensioenen gaat het om pensioenbedragen van maximaal € 2 bruto per jaar. Deze heel kleine pensioenen komen te vervallen. Dit betekent dat Bpf HiBiN deze pensioenbedragen niet meer hoeft uit te betalen.

In het jaar 2021 is het pensioen voor 223 gewezen deelnemers met een heel klein pensioen van maximaal € 2 vervallen. De waarde daarvan is € 5.013 en de vrijval is toegevoegd aan de algemene reserve van Bpf HiBiN.

5.4 ONTWIKKELING FINANCIËLE POSITIE

5.4.1 Financiële doelstelling

De voornaamste financiële doelstellingen van Bpf HiBiN zijn:

- waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken overeenkomstig de in het reglement vastgelegde bepalingen;
- waarborgen van voldoende middelen voor het kunnen doen van de reglementair te verstrekken pensioenuitkeringen;
- minimaliseren van de kansen op een dekkings- en reservetekort, alsmede van de mate van dekkings- en reservetekort;
- onder de hiervoor genoemde doelstellingen/voorwaarden, maximaliseren van het beleggingsrendement om de voorwaardelijke toeslagen te kunnen realiseren.

5.4.2. Het Financieel Toetsingskader

Voor de berekening van de actuele dekkingsgraad wordt gebruik gemaakt van de rentetermijnstructuur zoals deze van toepassing is vanaf 1 januari 2015 onder het (aangepaste) Financieel Toetsingskader (hierna: FTK). De rentetermijnstructuur is gebaseerd op de UFR (ultimate forward rate).

Onder het FTK wordt het (strategisch) vereist eigen vermogen (VEV) zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgelegde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het fonds vanuit een evenwichtssituatie binnen één jaar over minder middelen beschikt dan de technische voorzieningen voor de onvoorwaardelijke toezeggingen.

Door de zogenaamde solvabiliteitstoets wordt de strategisch vereiste dekkingsgraad berekend. Voor de berekening van de solvabiliteitstoets hanteert het fonds het standaardmodel van DNB. Voor de bepaling van de uitkomst van de solvabiliteitstoets bij de financiële positie op de balansdatum (31 december) is onder andere van belang hoe de beleggingen voor risico van het fonds feitelijk zijn verdeeld over de verschillende beleggingscategorieën.

5.4.3. Ontwikkeling dekkingsgraad

Voor pensioenfondsen is de hoogte van de dekkingsgraad een maatstaf voor de financiële positie van het fonds. De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de bezittingen (het vermogen) en de verplichtingen (de huidige en toekomstige pensioenbetalingen) van een pensioenfonds, uitgedrukt in een percentage. De dekkingsgraad kan op verschillende manieren worden vastgesteld. In 2021 gelden de volgende dekkingsgraden:

Beleidsdekkingsgraad

Pensioenfondsen moeten sinds 1 januari 2015 verplicht een beleidsdekkingsgraad gebruiken. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is voor de besluitvorming door het bestuur over toeslagen (indexatie) en kortingen (verlagen pensioenen) en de rapportage van belang. De beleidsdekkingsgraad is stabiel dan de niet-gemiddelde dekkingsgraad. Er wordt daardoor minder op dagkoersen gestuurd.

Actuele dekkingsgraad voor DNB (de DNB UFR dekkingsgraad)

In de jaarverslaggeving en de verslaggeving naar de toezichthouder DNB wordt door Bpf HiBiN tevens de actuele dekkingsgraad gehanteerd. Deze actuele dekkingsgraad is gebaseerd op de DNB-rentetermijnstructuur (hierna: RTS) zoals die door DNB is vastgesteld en gepubliceerd. De actuele dekkingsgraad wordt maandelijks samen met de beleidsdekkingsgraad aan DNB gerapporteerd.

Dekkingsgraad op marktrente

De beleidsdekkingsgraad en de actuele dekkingsgraad voor DNB worden berekend op basis van de voorgeschreven RTS, inclusief de UFR, van DNB. De daadwerkelijke marktrenten (ofwel de zuivere RTS) wijken hiervan af voor looptijden vanaf 20 jaar. De dekkingsgraad op marktwaarde voor het beleggingsbeleid en risicobeleid wordt bepaald op basis van de zuivere RTS. Het gebruik van de dekkingsgraad op marktwaarde geeft een actueler beeld van de financiële positie van het fonds.

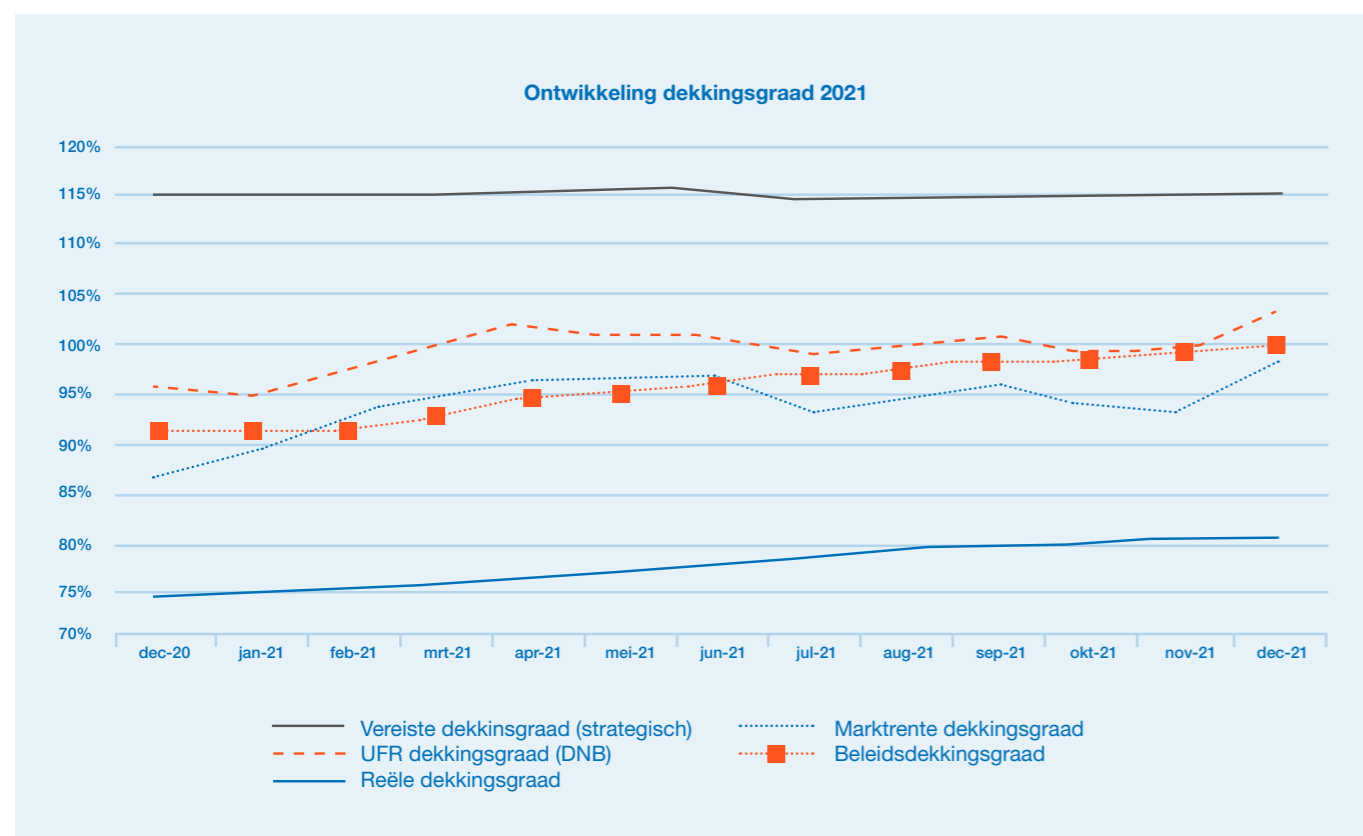
Reële dekkingsgraad

Bij de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als een pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het fonds volledig toeslag kan verlenen (indexeren) met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- er mag toeslag worden verleend vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%;
- toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag ook in de toekomst te kunnen verlenen.

Onderstaande grafiek laat het verloop zien van de diverse dekkinggraden in 2021.

Actuele dekkinggraad per 31 december 2021

De actuele dekkinggraad is in 2021 gestegen van 95,1% naar 103,1%. Aan de stijging van de actuele dekkinggraad per 31 december 2021 liggen verschillende oorzaken ten grondslag:

- Per 1 januari 2021 is door de wijziging van de UFR-methodiek, de RTS gedaald. Per deze datum steeg de voorziening pensioenverplichtingen met € 26.582.000.
- De stijging van de RTS heeft geleid tot een daling van de voorziening pensioenverplichtingen met € 122.008.000. De RTS ultimo 2021 voor de pensioenverplichtingen kwam overeen met een gemiddelde rente van 0,61%. Ultimo 2020 bedroeg deze rente gemiddeld 0,27%.
- Bpf HiBiN ontving een doorsneepremie van 22,2% van de pensioengrondslagsom. Het fonds hanteert voor de gedempte kostendeckende premie een onderliggende rekenrente die is gebaseerd op een lange termijn verwachting ten aanzien van het reële fondsrendement. Eind 2020 is het verwacht reële rendement voor de premiedemping vastgesteld voor het jaar 2021. Hierbij is gebruik gemaakt van de maximaal toegestane parameters conform artikel 23a Besluit FTK. De actuariële benodigde premie die voor de pensioenopbouw aan de voorziening wordt toegevoegd, is gebaseerd op de DNB UFR-rente. De DNB UFR-rente lag per 1 januari 2021 gemiddeld genomen aanmerkelijk lager dan de voor de premie gehanteerde rekenrente. Daardoor is er een verlies op premie geleden van € 11.500.000.
- Een positief resultaat op de beleggingsopbrengsten voornamelijk door de gestegen rente, omdat Bpf HiBiN het renterisico niet volledig afdekt.

Beleidsdekkinggraad per 31 december 2021

- De beleidsdekkinggraad is het gemiddelde van de actuele dekkinggraad van de afgelopen twaalf maanden en is in 2021 gestegen van 90,7% naar 99,5%. Dit is het gevolg van de gestegen actuele dekkinggraden vanaf de maand februari tot en met juni. Vanaf dat moment bleef de actuele dekkinggraad schommelen rond 100%. Na een lichte daling is november, steeg de actuele dekkinggraad in december naar 103,1%.

Dekkinggraad op marktrente per 31 december 2021

De dekkinggraad op marktrente (zonder UFR) is gestegen van 88,3% naar 97,9%. De gestegen marktrente is de voornaamste oorzaak.

Reële dekkinggraad per 31 december 2021

De reële dekkinggraad is in 2021 gestegen van 73,9% naar 80,0%.

5.5 HERSTELPLAN

Reservetekort of dekkingstekort

Als een pensioenfonds te weinig eigen vermogen heeft, dan is er sprake van een reservetekort (een dekkinggraad lager dan de strategisch vereiste dekkinggraad) respectievelijk dekkingstekort (een dekkinggraad lager dan de minimaal vereiste dekkinggraad). Risico's kunnen onvoldoende opgevangen worden en er kan geen toeslag worden verleend (pensioenen laten meegroeien met de inflatie).

Het FTK is erop gericht dat risico's van pensioenfondsen adequaat worden beheerd en beheerst. Een pensioenfonds moet op elk moment genoeg bezittingen hebben om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast moet er een extra buffer aan eigen vermogen (het vereist eigen vermogen) aanwezig zijn om eventuele negatieve ontwikkelingen op de financiële markten op te kunnen vangen. De minimaal vereiste dekkinggraad bedraagt 104,2%. De aan te houden extra buffer op basis van de strategische portefeuille, het strategisch vereist eigen vermogen, hangt af van het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille. Dit komt overeen met een vereiste dekkinggraad voor Bpf HiBiN eind 2021 van 115,3%.

Actualisatie herstelplan

Met de aanpassing van het FTK op 1 januari 2015 is het fonds per deze datum in een reservetekort is gekomen. Om deze reden is voor 1 juli 2015 een herstelplan ingediend bij DNB. In het herstelplan, toont Bpf HiBiN aan op welke wijze binnen de daarvoor gekozen termijn te herstellen tot tenminste het vereist eigen vermogen. De hersteltermijn bedraagt maximaal 10 jaar.

Actualisatie herstelplan 2021

Tot het moment dat het fonds het vereist eigen vermogen (hierna: VEV) heeft bereikt, dient jaarlijks voor 1 april een actualisatie op het herstelplan te worden ingediend bij DNB. In dat geactualiseerde herstelplan werkt het fonds in beginsel met dezelfde hersteltermijn die gekozen is bij het voorgaande herstelplan.

Binnen de gestelde termijn van 1 april 2021 is de actualisatie van het herstelplan 2021 ingediend bij DNB. Op basis van het herstelplan is het fonds binnen de gekozen hersteltermijn uit het reservetekort en hoeft het bestuur geen aanvullende maatregelen te nemen.

5.6 PROGNOSETAFEL EN ERVARINGSSTERFTE

Bpf HiBiN heeft voor het jaar 2021 de prognosetafel niet aangepast. Het fonds hanteert met ingang van de maand september 2020 de Prognosetafel AG-2020, die is vastgesteld door het Koninklijk Actuariële Genootschap.

De Prognosetafel AG 2020 is gebaseerd op sterftcijfers over de gehele bevolking. De werkende bevolking leeft over het algemeen langer dan de gehele bevolking. Op basis van onderzoeken zijn leeftijdsafhankelijke correctiefactoren voor Bpf HiBiN vastgesteld. Deze worden gebruikt om de sterftetekansen van de gehele bevolking te corrigeren zodat de sterftetekansen fondsspecifiek worden.

Met ingang van december 2020 hanteert Bpf HiBiN voor de ervaringssterfte op basis van de Triple A Ervaringssterfte 2020, waarbij als externe maatstaf het inkomen wordt gebruikt. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen hoofdverzekerde en medeverzekerde.

5.7 OVERIGE ONTWIKKELINGEN WET- EN REGELGEVING EN OVERHEIDSBELEID

Diverse toezichtmaatregelen

Vanaf 2021 is DNB gaan werken met een aangepaste toezichtaanpak, de zogenaamde Actualisatie Toezichtmethodologie (hierna: ATM).

Indeling in drie impactklassen, Bpf HiBiN ingedeeld in I2

Bij de vernieuwde toezichtaanpak van DNB worden pensioenfondsen in drie klassen ingedeeld, afhankelijk van de 'impact op het vertrouwen' die eventuele problemen bij dat fonds zouden hebben. Bij de laagste klasse zal DNB relatief meer op geautomatiseerd toezicht gaan leunen. DNB wil daarmee onder meer de toezichtcapaciteit efficiënter verdelen en inspelen op nieuwe technologische mogelijkheden.

De laagste impactklasse **I1** betekent dat 'alleen individueel contact is indien daar aanleiding toe is'. Bij de medium impactklasse **I2** is de acceptatie van het risico op falen 'laag'. Dat betekent 'periodiek contact tussen fonds en toezichthouder om risico's te identificeren', ook als rapportages op zich niet zorgwekkend zijn.

Bij **I3** tot slot is de bereidheid van DNB om falen te accepteren 'minimaal', met als consequentie 'intensief toezicht met reguliere onderzoeken om minder voor de hand liggende risico's te identificeren'. Bij verhoogde risico's komt DNB in 'onmiddellijke actie', mogelijk met 'arbeidsintensieve instrumenten'.

Onder falen verstaat DNB, in de context van pensioenfondsen, ernstige tekortkomingen van wettelijk vereisten. 'Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld geen bestuur, de pensioenen moeten verlagen of foutieve uitkeringen doen.'

Bpf HiBiN is ingedeeld in de impactklasse **I2**. De indeling van een fonds door DNB wordt jaarlijks opnieuw bekeken en ook bij elke belangrijke wijziging bij het fonds.

Toezichtthema's

Bij het toezicht door DNB stonden in het jaar 2021 specifiek voor pensioenfondsen de volgende thema's centraal:

1. nieuw pensioencontract;
2. uitwerking mogelijke pensioenkortingen;
3. duurzaamheid (ESG);
4. cybersecurity;
5. uitbesteding.

Naleving wet- en regelgeving

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden door het bestuur nauwgezet gevolgd. Voor het fonds relevante wijzigingen worden geanalyseerd door het bestuursbureau en de opvolging wordt besproken in de commissie- en bestuursvergaderingen. In het bestuursverslag in deze jaarrekening worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht. Aan Bpf HiBiN zijn in het afgelopen jaar geen dwangsommen en/of boetes opgelegd.

6

GOED PENSIOENFONDSBESTUUR (PENSION FUND GOVERNANCE)

6.1 INLEIDING

De regels voor governance en medezeggenschap hebben in eerdere jaren geleid tot aanpassingen in de organisatie van Bpf HiBiN. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de wijze waarop Bpf HiBiN goed pensioenfondsbestuur vorm geeft. Naast de Code Pensioenfondsen worden ook onderwerpen als bestuurlijke effectiviteit, deskundigheid en het beloningsbeleid besproken.

6.2 BESTUURLIJKE EFFECTIVITEIT, GESCHIKTHEID EN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Bestuurlijke zelfevaluatie

Bij zelfevaluatie gaat het om het functioneren van het bestuur als geheel, van de individuele bestuursleden afzonderlijk en het functioneren van de commissies. Doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur in stand te houden en zo mogelijk te verbeteren. Het bestuur toetst periodiek zijn geschiktheid, al dan niet met behulp van een externe partij. In het jaar 2021 heeft geen evaluatie van het bestuur plaatsgevonden. Deze is uitgesteld naar 2022. Zie hiervoor paragraaf 11.2.

Geschiktheidsmatrix

Bpf HiBiN beschikt over een geschiktheidsmatrix. In deze matrix is vastgelegd over welke deskundigheid de individuele bestuursleden en het bestuur als geheel (moeten) beschikken en op welke wijze de deskundigheid wordt bevorderd, eventueel via een opleidingsplan. Uitgangspunt is dat de bestuursleden over voldoende kennis, inzicht en oordeelsvorming beschikken om hun taken te volbrengen. Naast kennis is er aandacht voor de competenties van de individuele bestuursleden en het bestuur als geheel.

De bestuursleden volgen specifieke (interne) pensioenopleidingen en wonen themabijeenkomsten bij van de Pensioenfederatie, DNB, de AFM en andere partijen.

Om de kwaliteit van zijn functioneren te kunnen waarborgen werkt Bpf HiBiN met functieprofielen voor bestuursleden, leden van de raad van toezicht en leden van het verantwoordingsorgaan. Deze profielen worden verstrekt aan de voordragende, goedkeurende en benoemende organisaties en dienen als leidraad bij de voordracht en benoeming van nieuwe functionarissen. Potentiële kandidaten kunnen zich op basis van het functieprofiel vooraf een volledig beeld vormen van de functie, de gevraagde inzet en deskundigheid, competenties, functie-eisen en verantwoordelijkheden.

6.3 COMPLIANCE

Onder compliance wordt het geheel van maatregelen verstaan dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van externe wet- en regelgeving, en op interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de reputatie en de integriteit van Bpf HiBiN worden aangetast. Bpf HiBiN hecht groot belang aan een deugdelijk fondsbestuur en een goede naleving van interne en externe regels. Het fonds ziet compliance als een belangrijke schakel in de visie om een betrouwbaar fonds te zijn.

Het fonds heeft een gedragscode die wordt nageleefd door de leden van het bestuur, de raad van toezicht, het verantwoordingsorgaan en andere aan het fonds verbonden personen. Doel van deze gedragscode is het stellen van regels en richtlijnen om belangenconflicten tussen het fonds en betrokkenen in bijvoorbeeld privésituaties en nevenfuncties te voorkomen. Daarnaast staat in de gedragscode hoe moet worden omgegaan met vertrouwelijke informatie van het fonds. De gedragscode bevordert de transparantie en zorgt ervoor dat alle betrokkenen, ook voor hun eigen bescherming, duidelijk weten wat wel en niet geoorloofd is. Elke betrokkene verklaart schriftelijk de gedragscode te zullen naleven.

Onderdeel van de gedragscode is een regeling melding onregelmatigheden (incidentenregeling) en een klokkenluidersregeling. Deze maken duidelijk hoe gedragingen en gebeurtenissen die aan het fonds schade kunnen toebrengen, moeten worden gemeld en hoe deze meldingen worden behandeld. Een klokkenluider zal geen schade ondervinden van het feit dat hij een onregelmatigheid meldt. Als vertrouwenspersoon is de compliance officer benoemd.

Sinds 2015 worden nevenfuncties van bestuursleden, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan vastgelegd. In 2021 is de gedragscode van Bpf HiBiN voor het laatst geactualiseerd. Naast de evaluatie van de insiderregeling, betroffen dit tekstuele aanpassingen ter verduidelijking.

De compliance officer heeft in mei 2022 aan het bestuur zijn bevindingen over de naleving van de gedragscode gerapporteerd. De compliance officer geeft in het rapport over 2021 aan dat de gedragscode is nageleefd.

De rol van de compliance officer werd tijdens het boekjaar vervuld door de heer E. Schneider (KPMG). Naar aanleiding van een bevinding van de sleutelfunctiehouder interne audit om de compliance functie sterker in de organisatie vast te leggen, heeft het bestuur besloten de werkzaamheden voor de compliance officer uit te breiden.

Naast de jaarlijkse beoordeling van de correcte naleving van de gedragscode door alle betrokkenen via een vragenlijst en het uitoefenen van de functie van vertrouwenspersoon, monitort de compliance officer of Bpf HiBiN alle nieuwe wet- en regelgeving heeft geïdentificeerd. Daarnaast wordt op basis van ontwikkelingen op wettelijk en maatschappelijk gebied een jaarplan opgesteld met relevante activiteiten. Ook wordt door de compliance officer periodiek activiteiten gehouden voor het bestuur om het bewustzijn van compliance en integriteit te vergroten.

6.4 PRINCIPES VOOR BEHEERST BELONINGSBELEID

Bpf HiBiN onderschrijft de Principes voor beheerst beloningsbeleid. Het doel van deze Principes is 'perverse beloningsprikkelers' bij financiële ondernemingen en pensioenfondsen tegen te gaan. Het bestuur heeft in het jaar 2021 het beloningsbeleid voor het laatst geëvalueerd en vastgesteld.

6.5 CODE PENSIOENFONDSEN 2018

De Code Pensioenfondsen werkt volgens het 'pas toe of leg uit'-principe. Bpf HiBiN heeft bij de implementatie van de Wet versterking bestuur de Code Pensioenfondsen meegenomen bij de besluitvorming en volgt de principes van de Code. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan, niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dat betekent dat er ruimte is om af te wijken van de normen, mits dit weloverwogen gebeurt. Het volledig volgen van alle normen uit de Code is dus niet verplicht. Wel wordt ieder pensioenfonds geacht aan te kunnen geven waarom ze bepaalde afwijkende keuzes hebben gemaakt.

Het fonds past de normen van de (nieuwe) Code (2018) vrijwel volledig toe. Voor zover het fonds afwijkt van de normen van de Code 2018 wordt dit hierna per norm toegelicht.

Scheve stemverhouding

De Code kent als belangrijk principe bij besluitvorming dat elk bestuurslid stemrecht heeft. In het bestuur van Bpf HiBiN heeft ieder lid één stem. Bij afwezigheid van een bestuurslid wordt, indien mogelijk, een volmacht gegeven aan een ander bestuurslid.

Het bestuur van Bpf HiBiN kan alleen dan rechtsgeldig een besluit nemen als tenminste één werknemers- en één werkgeversbestuurslid aanwezig of vertegenwoordigd is.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid voor het bestuur is niet van toepassing op de directeur van het bestuursbureau. De directeur is niet medebeleidsbepalend. Met de directeur is een arbeidsovereenkomst gesloten voor onbepaalde tijd.

Diversiteitsbeleid

Bpf HiBiN voldoet niet voor alle organen aan alle criteria die volgens de Code in het kader van diversiteitsbeleid worden gehanteerd. Zie hiervoor de volgende paragraaf.

Een overzicht van alle normen van de Code is opgenomen in bijlage 2 bij dit verslag.

6.6 DIVERSITEITSBELEID

De Code Pensioenfondsen stelt kwantitatieve normen aan de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. In elk orgaan moeten zowel mannen als vrouwen plaats hebben en zowel personen onder als boven de 40 jaar. Ook al blijkt uit een onderzoek door de Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen dat deelnemers en pensioengerechtigden diversiteit niet heel belangrijk vinden, sluit het bestuur met het diversiteitsbeleid aan bij de Code Pensioenfondsen en streeft ernaar dit beleid ook (indien mogelijk) toe te passen op de samenstelling van de raad van toezicht. Het diversiteitsbeleid is in 2020 vastgesteld en uitgebreid met een stappenplan. De doelstelling bij samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan is dat rekening wordt gehouden met de opbouw van het deelnemersbestand van Bpf HiBiN.

Uit het verslagjaar voldoet het bestuur aan de normen voor de samenstelling van een lid dat jonger is dan 40 jaar. Ook wordt sinds 2020 voldaan aan de norm voor een vrouw in het bestuur. Het verantwoordingsorgaan van Bpf HiBiN voldoet aan de gestelde normen van het diversiteitsbeleid.

Dat geldt echter niet voor de huidige samenstelling van de raad van toezicht. Wel wordt voldaan aan de norm voor een vrouw in de raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat uit een man en twee vrouwen, allen ouder dan 40 jaar. Het diversiteitsbeleid wordt door alle fondsorganen breed gedragen.

Voor het bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht geldt dat wordt voldaan aan het achterliggende doel van het diversiteitsbeleid om complementair (cultuur, zienswijzen en persoonlijkheden) te zijn.

6.7 STATUTEN, REGLEMENTEN EN ACTUARIËLE EN BEDRIJFSTECHNISCHE NOTA

In het jaar 2021 zijn het reglement verantwoordingsorgaan, het pensioenreglement en de abtn gewijzigd. De statuten zijn ongewijzigd gebleven.

Reglement verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan hanteerde twee reglementen, waaronder een separaat verkiezingsreglement. De vorige reglementen dateerden uit het jaar 2014. Het bestuur heeft besloten om deze reglementen samen te voegen. Waar nodig is het reglement verantwoordingsorgaan aangepast aan de statutenwijziging van Bpf HiBiN in 2020 op het gebied van samenstelling en zittingsduur. Tevens is het reglement verantwoordingsorgaan aangepast op het beloningsbeleid.

Pensioenreglement

Het pensioenreglement voor de basis pensioenregeling is per 1 januari 2021 aangepast op twee onderdelen. De eerste wijziging betreft het toevoegen van een artikel over geen premie, geen recht op pensioenaanspraak indien sprake is van 'kwade trouw' door een werkgever en/of deelnemer.

De tweede wijziging betreft een herzieningsmogelijkheid voor Bpf HiBiN indien een pensioenuitkering onjuist is toegekend en/of uitbetaald. Dat kan een herziening in het voordeel respectievelijk nadeel zijn voor een pensioengerechtigde.

Actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn)

De abtn van het fonds wordt jaarlijks geactualiseerd en is per 13 december 2021 opnieuw vastgesteld door het bestuur.

6.8 COMMUNICATIE

Het communicatiebeleid van het fonds ligt vast in het communicatiebeleidsplan. Voor de periode 2021-2023 heeft Bpf HiBiN een nieuw beleidsplan vastgesteld. Het beleidsplan beschrijft welke speerpunten in het communicatiebeleid voor de periode 2021-2023 door het fonds zijn vastgesteld en welke doelstellingen Bpf HiBiN wil bereiken. Het communicatiebeleid vormt de basis voor een jaarlijks communicatieplan. Hierin worden de concrete plannen en doelstellingen voor het komende jaar beschreven.

Het wetsvoorstel 'Wet toekomst pensioenen' en met name het traject tot aan de ingangsdatum van deze wet, vormt een belangrijk onderdeel van het communicatiebeleid. Gedurende de periode 2021-2023 werken de commissies van Bpf HiBiN aan het transitieplan en het communicatieplan.

De schriftelijke communicatie naar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en de uitingen op de website van het fonds, voldoen aan de wettelijke eisen. Het fonds wil de informatie voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden begrijpelijker en eenvoudiger maken. Om deze reden wordt vanaf eind 2021 voor de communicatie meer gebruik gemaakt van een externe professionele partij. Ook wordt onderzocht hoe de website beter kan worden ingericht.

Per 1 januari 2021 is het reglementaire opbouwpercentage van de pensioenregeling verlaagd van 1,625% naar 1,09% (2020: 1,25%). In december 2020 zijn alle werkgevers en actieve deelnemers hierover schriftelijk geïnformeerd en zijn de communicatiemiddelen hierop aangepast. Het gevolg van de opbouwverlaging was voor het eerst zichtbaar in het deelnemersportaal en later ook in het Uniform Pensioenoverzicht 2021.

Bpf HiBiN levert vier keer per jaar een bestand aan bij het Pensioenregister. Hierin staan alle opgebouwde en bereikbare (en uitkerende) pensioenaanspraken in drie verschillende toekomstscenario's. Door in te loggen op mijnpensioenoverzicht.nl is het voor deelnemers inzichtelijk welk bedrag zij aan ouderdomspensioen kunnen verwachten bij pensionering. De bedragen worden berekend via de Uniforme Rekenmethodiek (URM volgens een pessimistisch, neutraal en optimistisch scenario).

Alle deelnemers hebben toegang tot het deelnemersportaal. Gedurende het jaar 2021 hield het fonds het gebruik van beide communicatiemiddelen nauwlettend in de gaten. Ondanks de verbetering in het jaar 2020, is met name het gebruik van het deelnemersportaal helaas nog niet op een, voor het fonds, acceptabel niveau. In het jaar 2022 besteedt het fonds meer aandacht aan het deelnemersportaal om de attentiewaarde daarvan te verbeteren. Hierdoor hebben meer deelnemers de mogelijkheid om UPO's digitaal te bekijken en het doorgeven van e-mailadressen.

In december 2021 is de nieuwste Pensioenflits op de website geplaatst en digitaal verstuurd naar de deelnemers die aangaven deze te willen ontvangen. De Pensioenflits is niet per post verstuurd. Dit past binnen de strategie van Bpf HiBiN om zoveel mogelijk digitaal te communiceren.

Alle UPO's vanaf het jaar 2017 worden in het portaal opgeslagen en zijn te allen tijden beschikbaar voor de deelnemer. Dit geldt ook voor belangrijke brieven zoals de start- en stopbrieven. Persoonlijke brieven over pensionering of overlijden worden voorlopig nog per post verstuurd.

Alle premievrije deelnemers ontvingen in december 2021 een brief met daarin de boodschap dat het UPO digitaal beschikbaar is via het deelnemersportaal. Pensioengerechtigden ontvingen het UPO per post. Pensioengerechtigden hebben ook toegang tot het portaal waardoor het UPO ook digitaal beschikbaar is.

6.9 KLACHTEN, GESCHILLEN EN INCIDENTEN

Klachten en geschillen

Bpf HiBiN heeft een klacht respectievelijk geschil als volgt gedefinieerd. Een klacht is iedere vorm van

ontevredenheid van klager over de uitvoering van de pensioenreglementen waarbij het kan gaan om de behandeling, bejegening of dienstverlening die door de klager als onjuist wordt ervaren. Een geschil is een verschil van mening tussen de partij die een geschil aanhangig wil maken en het bestuur over de inhoudelijke interpretatie van de pensioenregeling, uitvoeringsreglement of statuten.

Klachten

Het bestuursbureau heeft in totaal zeven klachten ontvangen. Zes klachten van deelnemers (waarvan twee gegrond) en één (gegronde) klacht van een werkgever. Een gegronde klacht van een deelnemer betrof het te laat versturen van een formulier. De andere klacht van een deelnemer betrof het foutief versturen van een brief naar een woonadres in plaats van een correspondentieadres.

De klacht van de werkgever betrof het onterecht ontvangen van een formulier 'verklaring geen personeel'. Deze werkgever valt een aantal jaar niet meer onder de verplichtstelling van Bpf HiBiN.

Geschillen

In het jaar 2021 is er één (gegrond) geschil ontvangen. Dit betrof de gehanteerde periode van het toekennen van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Incidenten in de uitvoering

Gedurende het jaar 2021 heeft Bpf HiBiN bij de Autoriteit Persoonsgegevens twee (incidentele) gevallen van een (mogelijke) datalek gemeld.

6.10 TOEZICHTHOUDER AFM EN DNB

AFM

De AFM is als toezichthouder belast met het bevorderen van een zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten, waaronder het bewaken van de informatie die pensioenfondsen verschaffen ten aanzien van juistheid en begrijpelijkheid. De AFM is in de zomer van 2021 gestart met een onderzoek naar de klachtenprocedures van pensioenfondsen. De AFM onderzoekt onder meer hoe pensioenfondsen over klachten rapporteren, welke definities daarvoor worden gebruikt en of de procedures duidelijk en vindbaar zijn voor deelnemers. De AFM verwacht begin 2022 het onderzoek afgerond te hebben. Bpf HiBiN ontvangt van de AFM een terugkoppeling naar aanleiding van dit onderzoek.

DNB

DNB is als toezichthouder belast met het prudentieel toezicht. Dit toezicht richt zich op de financiële stevigheid van financiële ondernemingen. Doel is bij te dragen aan de stabiliteit van de financiële sector. Het fonds legt daarom structureel alle wijzigingen in statuten, reglementen, abtn en de jaarstukken voor aan DNB. Verder informeert het fonds DNB met de voorgeschreven rapportages periodiek over de financiële situatie van het fonds.

Reguliere correspondentie

Er is reguliere correspondentie met de toezichthouder geweest in 2021. Zo heeft Bpf HiBiN van DNB verschillende algemene brieven ontvangen over op dat moment actuele thema's voor pensioenfondsen. Dit zijn onder andere de sectorbrief over de toezichtthema's 2021, de wijzigingen in het aanleveren van rapportages naar DNB en instructiebrieven over het indienen van het herstelplan en de haalbaarheidstoets. Tot slot is correspondentie ontvangen over de uitvraag niet-financiële risico's en de Wet toekomst pensioenen.

Specifieke correspondentie

Specifieke brieven die het fonds heeft ontvangen zijn het akkoord op het door het fonds ingediende actualisatie herstelplan 2021 en benoeming van een lid raad van toezicht.

Dwangsommen en boetes

Er zijn in 2021 geen dwangsommen of boetes door toezichthouders opgelegd

Gesprek met DNB

In het verslagjaar 2021 heeft Bpf HiBiN geen periodiek regulier gesprek gehad met DNB. Wel is met DNB gesproken over de aanpak door Bpf HiBiN over het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen.

7.1 INLEIDING

Om de doelstelling van het fonds zoals beschreven in paragraaf 3.1 te realiseren, wordt het bestuur geconfronteerd met strategische, financiële en niet-financiële risico's. Strategische risico's zijn risico's die het fonds bewust wil nemen. Door op de toekomst voor te bereiden en nieuwe uitdagingen aan te gaan, bijvoorbeeld met innovatie van IT, worden ook nieuwe strategische risico's opgezocht.

Het bestuur neemt bewust beleggingsrisico's. Financiële risico's zijn bijvoorbeeld de ontwikkelingen in de rente, de waardeontwikkeling van aandelen en vastgoed respectievelijk verzekeringstechnische situaties zoals overlijden en arbeidsongeschiktheid. Ook niet-financiële risico's kunnen van invloed zijn op de doelstellingen van Bpf HiBiN. Voorbeelden hiervan zijn uitvallende pensioenadministratiesystemen van het fonds, zodat pensioenuitkeringen niet (tijdig) gedaan kunnen worden of dat afgesproken processen niet juist gevolgd worden. Het bestuur kijkt integraal naar zowel financiële als niet-financiële risico's en de onderlinge samenhang hiertussen. Op deze manier worden risico's, die onder andere de doelstellingen van het fonds beïnvloeden, tijdig gesignaleerd, geanalyseerd en beheerst.

7.2 EIGENRISICOBEOORDELING

Bpf HiBiN heeft in boekjaar 2021 voor het eerst een (reguliere) eigenrisicobeoordeling (ERB) uitgevoerd. Zie ook paragraaf 5.2.6. Hierbij is een integrale analyse en beoordeling uitgevoerd van de risico's voor Bpf HiBiN en de effectiviteit van het risicobeheer (inclusief feitelijke beheersmaatregelen). De uitkomsten van de ERB geven het bestuur inzicht in de materiële risico's en de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie van het fonds en de pensioenen van de deelnemers bij Bpf HiBiN. De ERB bestaat samengevat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

Proces

Een beschrijving van de wijze waarop de ERB in het bestuursproces, het beleid en de besluitvormingsprocessen van het fonds is geïntegreerd.

Risicoanalyse

- Een beschrijving van de methoden om relevante (materiële) risico's waaraan het fonds blootstaat te detecteren, te evalueren en te beheersen.
- Een beoordeling van de risico's voor de deelnemers voor de pensioenaanspraken en pensioenrechten en de effectiviteit van genomen maatregelen.
- Een beoordeling van nieuwe en/of opkomende risico's, inclusief ESG-risico's.
- Een kwalitatieve beoordeling van de operationele risico's.
- Een beoordeling van de financieringsbehoefte met, indien van toepassing, een beschrijving van het herstelplan.

Beheersmaatregelen

- Een integrale beoordeling van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer.
- Een kwalitatieve beoordeling van de mechanismen ter bescherming van de pensioenuitkeringen (gebruikmakend van het crisisplan).

De ERB is op 14 december 2021 ingediend bij DNB.

7.3 BEHEERSTE EN INTEGERE BEDRIJFSVOERING EN INTEGRAAL RISICOMANAGEMENT

Integraal risicomanagement is het proces waarmee richting wordt gegeven aan de risicobeheersing en geldt als basis voor het besluitvormingsproces van het bestuur van Bpf HiBiN. Het integraal risicomanagement van het fonds richt zich op drie aspecten:

- de doelstellingen van Bpf HiBiN;
- de activiteiten om de doelstellingen te realiseren;
- de (risico)cultuur.

7.4 RISICHOUDING

In het vanaf 1 januari 2015 geldende FTK neemt de risicohouding van het fonds een belangrijke plaats in. In september 2015 heeft het bestuur in overleg met sociale partners de risicohouding voor financiële risico's op korte en lange termijn vastgesteld.

De risicohouding voor de lange termijn komt tot uitdrukking in de gekozen ondergrenzen voor de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het strategisch vereist eigen vermogen of een bandbreedte hiervoor. Op basis van het gekozen beleggingsbeleid is in het jaar 2015 een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten heeft het bestuur de voorgeschreven ondergrenzen ten aanzien van het verwachte pensioenresultaat en de maximale afwijking vastgesteld. Voor een toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 5.2.8.

De risicohouding op korte termijn wordt vertaald in het strategisch vereist eigen vermogen en een bandbreedte daarom heen. Het strategisch vereist eigen vermogen bedraagt 15,3% van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2021. Gezien de risicobereidheid heeft het bestuur besloten beperkte beleggingsrisico's te accepteren. De belangrijkste doelstellingen zijn immers om de dekkingsgraad zo goed mogelijk op niveau te houden en de kans op het verlagen van de opgebouwde pensioenen zo laag mogelijk te houden. Daarbij hoort een beperking van het beleggingsrisico hetgeen zich vertaalt in geringe bandbreedtes. Er is een bandbreedte voor het vereist eigen vermogen vastgesteld van 13% respectievelijk 18%. Per kwartaal wordt het vereist eigen vermogen op basis van het strategische beleggingsbeleid geschat en vergeleken met genoemde grenzen

Voor de niet-financiële risico's streeft het bestuur naar een kwalitatief hoogwaardige uitvoering, waarmee:

- minimaal voldaan wordt aan de wet- en regelgeving;
- gekeken wordt naar de best practices in de pensioensector;
- een beeld bestaat van een betrouwbare organisatie die streeft naar continuïteit, consistentie, transparantie en werkt in het belang van zijn stakeholders;
- tevredenheid en vertrouwen van (gewezen) deelnemers geldt met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening.

Bpf HiBiN stelt om deze reden hoge eisen aan de uitvoering van de pensioenadministratie en het vermogensbeheer.

Daarnaast is het fonds blootgesteld aan externe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld politieke ontwikkelingen of ontwikkelingen bij de aangesloten ondernemingen, de zogenaamde omgevingsrisico's.

De risicobereidheid van het bestuur voor niet-financiële risico's is laag.

7.5 RISICORAAMWERK

Het bestuur hanteert een raamwerk, bestaande uit de volgende componenten:

- De risicostrategie: welke risicostrategie hanteert het fonds om zijn doelstellingen te bereiken en wat is de risicobereidheid? Binnen het risicoraamwerk zijn missie, visie en strategie van het fonds gedefinieerd.
- Governance rondom risicomanagement: hoe is risicomanagement binnen het fonds georganiseerd en hoe neemt het bestuur zijn verantwoordelijkheid?
- Risicobeleid: zijn alle gedefinieerde risico's uitgeschreven in beleid en zijn tolerantiegrenzen gedefinieerd?
- Risicomanagement processen: is er een proces om jaarlijks te evalueren en bij te sturen?
- Informatie: hoe wordt het risicobeleid gemonitord en geëvalueerd?

Binnen dit risicoraamwerk heeft het bestuur bepaald in welke ontwikkelingsfase zij zich bevindt en wat het ambitieniveau is. Het bestuur wenst op een geformaliseerde en gestructureerde wijze om te gaan met risico's en de beheersing hiervan en heeft daarom een aantal stappen gedefinieerd om integraal risicomanagement verder in te bedden in de bestuurlijke organisatie van Bpf HiBiN. Dit is een doorlopend proces, dat jaarlijks wordt geëvalueerd.

7.6 THREE LINES MODEL

Gezien het belang dat Bpf HiBiN hecht aan goede beheersing van de risico's en rekening houdend met de omvang en complexiteit van het fonds, hanteert Bpf HiBiN voor de inrichting van het integraal risicomanagement en sleutelfuncties het 'three lines' model. Het bestuur van Bpf HiBiN is eindverantwoordelijk voor het fonds.

De eerste lijn (de commissies, de pensioenadministratie, directeur bestuursbureau van het fonds) is verantwoordelijk is voor de eigen processen. De risicobeheerfunctie in de tweede lijn ondersteunt, adviseert, coördineert, bewaakt en heeft beleidsvoorbereidende taken voor het bestuur. Daarnaast is de sleutelfunctiehouder risicobeheer tevens houder van de actuariële functie.

Een externe partij is aangesteld voor de derde lijn, de interne auditfunctie. Op deze wijze opereert de interne audit als derde lijn volledig los van alle andere organisatieonderdelen.

7.7 RISICOBELID EN INVENTARISATIE

Het risicobeleid is erop gericht om op een adequate wijze de doelstellingen van het fonds onder een breed scala van omstandigheden te realiseren (de strategie). Jaarlijks wordt door het bestuur een risicoanalyse uitgevoerd gebaseerd op (bruto en netto) kans maal impact, inclusief de beheersmaatregelen. De uitkomsten kunnen aanleiding zijn de beleidsuitgangspunten te wijzigen dan wel aanvullende beheersmaatregelen te treffen om de geconstateerde risico's te mitigeren.

Bpf HiBiN hanteert voor het in kaart brengen van de risico-omgeving als basis het FOCUS-model zoals gedefinieerd door DNB, aangevuld met fonds specifieke risico's.

FOCUS indeling risico's

Risk drivers	Risico's
Macro/sector	Krediet
Bedrijfsmodel en strategie	Markt
Gedrag, cultuur en governance	Matching/rente
Infrastructuur/IT	Operationeel Verzekeringstechnisch Liquiditeit Integriteit

Bpf HiBiN maakt voor het risicobeleid onderscheid tussen strategische risico's en overige (financiële respectievelijk niet-financiële) risico's.

Strategische risico's

Het strategisch risicobeleid heeft als doel de risico's die verband houden met de realisatie van de doelstellingen van Bpf HiBiN voldoende worden beheerst. Strategische risico's hoeven niet alleen risico's te zijn die het fonds wil vermijden of mitigeren. Door op de toekomst voor te bereiden en nieuwe uitdagingen aan te gaan, bijvoorbeeld met innovatie van IT, worden ook nieuwe strategische risico's opgezocht.

Financiële risico's

Het financiële risicobeleid heeft als doel de risico's die voortvloeien uit de balanspositie voldoende worden beheerst. Aan de activa zijde gaat het op hoofdlijnen om matching- en renterisico, markt- en kredietrisico. Aan de passiva zijde gaat het hier om het verzekeringstechnische- en langlevens risico.

Niet-financiële risico's

Het niet-financiële risicobeleid heeft als doel de risico's die voortvloeien uit het uitvoeren van de pensioenregeling voldoende te beheersen. Onder de niet-financiële risico's worden onderscheiden:

- omgeving;
- operationeel;

- uitbesteding;
- IT-risico (vermogensbeheer en zelfadministratie);
- integriteit;
- juridisch.

In de maand september 2021 is door het bestuursbureau en de sleutelfunctiehouder risicobeheer samen met het bestuur een update van de risico-inventarisatie uitgevoerd. Daarnaast heeft ook een update van de systematische integriteitsrisico-analyse plaatsgevonden.

De risico's worden nader beschreven in hoofdstuk 13 'risicobeheer en derivaten' in de jaarrekening.

7.8 VOORNAAMSTE RISICO'S 2021

De strategische, financiële en niet-financiële risico's worden door het bestuur jaarlijks op basis van de inschatting (netto) kans maal impact geprioriteerd. De volgorde kan hierdoor jaarlijks wijzigen.

Het bestuur heeft voor het jaar 2021 het balansrisico, de financiële opzet en ESG-risico (strategisch risico), marktrisico, renterisico en inflatierisico (financieel risico) en omgevingsrisico respectievelijk IT-risico, waaronder cyberrisico (niet financieel risico) als voornaamste risico's beoordeeld.

Daarnaast heeft het bestuur voor een aantal risico's de status gewijzigd van 'geaccepteerd' naar 'geaccepteerd met verhoogde aandacht'. Dat zijn verandervermogen, reputatierisico en continuïteit bestuursbureau.

De voornaamste risico's, de mogelijke impact van het risico op de doelstelling van Bpf HiBiN en de genomen maatregelen, worden hierna kort beschreven.

Balansrisico

Het balansrisico is het risico dat het rendement op de waarde van de verplichtingen verschilt van het rendement op de beleggingen waardoor er een potentieel (negatieve) impact op de dekkingsgraad ontstaat.

Bpf HiBiN heeft indicatoren en beleid opgesteld om dit risico te beheersen respectievelijk te beperken. Het beleid is erop gericht dat er een strategische portefeuille met een tracking error, strategische normen en bandbreedtes zijn gedefinieerd. Er is een bandbreedte voor het vereist eigen vermogen vastgesteld van 13% respectievelijk 18%. Het vereist eigen vermogen hangt af van de beleggingsportefeuille.

Financiële opzet

De financiële opzet van het fonds is niet adequaat, zowel op het gebied van dekkingsgraad als financiering van de pensioenregeling.

Het uitgangspunt bij de financiële opzet (premiebeleid, beleggingsbeleid, toeslagenbeleid, kortingsbeleid), waarderingsgrondslagen pensioenverplichtingen, de hoogte uitvoeringskosten, is wet- en regelgeving. Het fonds heeft indicatoren en beleid opgesteld om dit risico te beheersen respectievelijk te beperken.

ESG-risico

Het ESG-risico was een deelonderwerp van systeem risico. Het bestuur heeft besloten om het ESG-risico apart te benoemen. Het ESG-risico zijn de risico's voor het fonds voortvloeiend uit klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en sociale ongelijkheid.

Het fonds heeft indicatoren en beleid opgesteld om dit risico te beheersen respectievelijk te beperken. Bpf HiBiN belegt voor de categorieën aandelen ontwikkelde en opkomende markten, bedrijfsobligaties, geldmarkt en staatsobligaties opkomende landen in een ESG-variant van het beleggingsfonds. Het fonds heeft daarnaast het IMVB-convenant ondertekend en voldoet aan de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Zie hiervoor een uitgebreide toelichting in paragraaf 9.4 van dit verslag.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico op een daling van de marktwaarde van de beleggingen als gevolg van koerswijzigingen.

Het fonds heeft indicatoren en beleid opgesteld om dit risico te beheersen respectievelijk te beperken. De strategische allocatie van de beleggingen bedraagt 35% zakelijke waarden (aandelen en vastgoed). Tevens zijn er bandbreedtes vastgesteld. De strategische allocatie wordt periodiek herijkt via een ALM-studie of een portefeuilleconstructie studie (risicobudgetstudie). Tot slot hanteert Bpf HiBiN een 'passief, tenzij' model voor de beleggingen.

Renterisico

Het renterisico is het risico op een daling van de dekkingsgraad als gevolg van een daling in de (markt)rente.

Het fonds heeft indicatoren en beleid opgesteld om dit risico te beheersen respectievelijk te beperken. Het beleid van het fonds is dat binnen de portefeuille gestuurd wordt op een renteafdekking in een marktwaarde omgeving. Het renterisico op de waardeverandering van de nominale verplichtingen wordt op basis van marktrente voor 40% afgedekt. Er geldt een bandbreedte van 5%-punt voor zowel totaalniveau als per looptijdbucket.

Inflatierisico

Het inflatierisico is het risico dat het fonds geen waarde vaste pensioenen uit kan keren als gevolg van (hoge) inflatie.

Het fonds heeft indicatoren en beleid opgesteld om dit risico te beheersen respectievelijk te beperken. Het risico wordt beheerst door de toeslagambitie van het fonds mee te nemen in de ALM-studie. Het beleid is zodanig ingevuld dat de samenhang met inflatie zoveel mogelijk wordt gerealiseerd. Omdat de toeslagverlening voorwaardelijk is, ligt het inflatierisico de facto overigens bij de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Omgevingsrisico

Onder omgevingsrisico wordt door het fonds verstaan het risico op schade als gevolg van veranderende externe omstandigheden zoals veranderingen in het toezicht, concurrentie, schaalvergroting en – verkleining, ontwikkelingen in de bedrijfstak en politieke ontwikkelingen. Kenmerken die het omgevingsrisico beïnvloeden zijn: economische en politieke ontwikkelingen, ontwikkelingen sponsor(en), gedrag en verwachtingen deelnemers en wet- en regelgeving.

Voor Bpf HiBiN is de financierbaarheid van de pensioenregeling een belangrijk onderdeel voor evenwichtige belangenafweging. Het is aan sociale partners om naast de inhoud van de pensioenregeling het budget voor de arbeidsvoorwaarde pensioen vast te stellen. Dat budget vertaalt zich in de premie. Het feitelijk vaststellen van de kostendekkende premie is de verantwoordelijkheid van het bestuur van het fonds.

Er heeft in het jaar 2021 regelmatig overleg plaatsgevonden tussen het bestuur, vakbonden en de Koninklijke Hibin over de huidige premiedekkingsgraad en de pensioenpremie en/of het verlagen van het percentage voor de jaarlijkse pensioenopbouw. Zie hiervoor een uitgebreide toelichting in paragraaf 5.2.2 van dit verslag.

IT-risico

Het IT-risico is het risico op schade als gevolg van systeemuitval, een gebrekkige beveiliging en/of continuïteit van systemen.

Het IT-risico geldt voor zowel uitbestedingspartijen (vermogensbeheer) en (de administratie van de pensioenregeling) bij Bpf HiBiN zelf. Het IT-risico valt voor een substantieel deel onder het uitbestedingsrisico.

Het fonds heeft indicatoren en beleid opgesteld om dit risico te beheersen respectievelijk te beperken.

7.9 RISICOGEVOLGEN BOEKJAAR 2021

De impact van de financiële risico's op de (beleids)dekkingsgraad wordt beschreven in de hoofdstuk 8.

In 2021 hebben geen incidenten zoals beschreven in de incidentenregeling plaatsgevonden.

7.10 TOELICHTING IN JAARREKENING

Een uitgebreide toelichting op het beleid van het beheersen van de fondsrisico's is in de jaarrekening opgenomen in onderdeel 'Risicobeheer en derivaten'. Bij dit onderdeel staat een overzicht van de omvang van financiële risico's voor het fonds. Een aantal van die risico's (zoals valutarisico en renterisico) wordt in de jaarrekening uitgebreid behandeld.

Het risicomangement van het fonds bevat ook, zoals reeds aangegeven, immateriële risico's (bijvoorbeeld het communicatie- en integriteitsrisico). Die risico's zijn lastig tot niet te kwantificeren en niet apart gespecificeerd in de jaarrekening. Omgekeerd zijn alle risico's die genoemd worden in de jaarrekening onderdeel van het risicomangement van het fonds.

7.11 FINANCIEEL CRISISPLAN

Bpf HiBiN heeft een financieel crisisplan opgesteld. Dit financieel crisisplan bevat een beschrijving van maatregelen die het bestuur op korte termijn effectief zou kunnen inzetten indien de beleidsdekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritische waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van het fonds in gevaar komt.

Door vooraf duidelijk te maken hoe het bestuur voornemens is om te gaan met een crisissituatie wordt het (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden duidelijk hoe er met de pensioenen omgegaan wordt tijdens een crisis.

Overigens is het financieel crisisplan niet een plan dat in een crisissituatie kant-en-klaar uitgevoerd moet worden. Het bestuur zal de concrete maatregelen altijd afstemmen op de aard van de crisis en de omstandigheden van dat moment. Een financieel crisisplan is dus niet hetzelfde als een herstelplan.

Het financieel crisisplan van Bpf HiBiN bevat de volgende onderdelen:

- wanneer is er naar de mening van het fonds sprake van een crisis;
- welke maatregelen heeft het fonds ter beschikking in geval van een crisis;
- tot welke kortingsgrenzen leiden de maatregelen van het fonds;
- wat is het verwachte financiële effect van de inzet van de maatregelen in geval van een crisis;
- hoe is bij deze maatregelen rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging.

Het financieel crisisplan is opgenomen in de abtn en te raadplegen via de website van Bpf HiBiN. In het eerste kwartaal van 2021 is door het bestuur een aangepast crisisplan opgesteld.

8.1 BELEIDSDEKKINGSGRAAD, ACTUELE DEKKINGSGRAAD EN SOLVABILITEIT

De certificerend actuaris heeft de financiële positie van Bpf HiBiN conform de wettelijke solvabiliteitstoets beoordeeld. Hieruit komt naar voren dat voor het fonds sprake is van een situatie van een reservetekort en een dekkingstekort.

De reservepositie van het fonds is gestegen van € 64.837.000 negatief ultimo 2020 tot € 38.760.000 positief ultimo 2021. Per 31 december 2021 was sprake van een dekkingstekort. Dit betekent dat het eigen vermogen van het fonds minder is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

De actuele dekkinggraad, uitgedrukt in een percentage van het totaal van de activa verminderd met de schulden en overlopende passiva ten opzicht van de voorziening pensioenverplichtingen, is ultimo het boekjaar gestegen van 95,1% naar 103,1%.

De beleidsdekkinggraad (het gemiddelde van de actuele dekkinggraden over 12 maanden) is in 2021 gestegen van 90,7% naar 99,5%.

8.2 PREMIEBELEID

Bpf HiBiN kent een drietal premiebegrissen. Het bestuur vindt het van belang helder aan te geven wat deze drie premies inhouden en waar zij voor gebruikt worden. De drie begrippen zijn:

- de feitelijke premie;
- de zuivere kostendekkende premie;
- de gedempte kostendekkende premie.

8.2.1 Feitelijke premie

In het uitvoeringsreglement is de relatie tussen het fonds en de aangesloten werkgevers geregeld, met inachtneming van de Pensioenwet. De pensioenregeling wordt gefinancierd door het jaarlijks heffen van premie voor iedere deelnemer (feitelijk verschuldigde premie).

De feitelijk verschuldigde premie is een doorsneepremie. De doorsneepremie is het in het geldende pensioenreglement opgenomen percentage van de pensioengrondslag van de betreffende deelnemer. Dit percentage is voor het jaar 2021 vastgesteld op 22,2%. De feitelijke (in rekening gebrachte) premie in het jaar 2021 bedraagt € 47.205.000. Hiervan heeft € 315.000 betrekking op premies voor de aanvullende Anw-verzekering en € 655.000 op gefactureerde premies uit voorgaande boekjaren.

8.2.2 Kostendekkende premie

Een pensioenfonds moet in principe voor de jaarlijkse pensioenopbouw een (zuiver) kostendekkende premie berekenen. De kostendekkende premie wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december voorafgaand (ex ante) aan het boekjaar.

Kostendekkende premie	2021*	2020*
Actuarieel benodigde koopsom	€ 54.541.000	€ 48.880.000
Opslag voor uitvoeringskosten (ex ante)	€ 2.094.000	€ 2.094.000
Solvabiliteitsopslag	€ 8.509.000	€ 7.772.000
Totaal	€ 65.144.000	€ 58.746.000

*In 2021 bedroeg het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen 1,09% (2020: 1,25%)

De feitelijke premie was in 2021 ex post lager dan de ex ante berekende zuiver kostendekkende premie. Het verschil in 2021 op basis van de rentetermijnstructuur was € 18.909.000 negatief. De belangrijkste oorzaak is de lage rente.

De opslag op de premie voor uitvoeringskosten is een ex ante inschatting van de kosten in het boekjaar (€ 2.425.000) minus de vrijgevallen excassokosten van de pensioenuitkeringen (€ 331.000). De opslag in de kostendekkende premie voor uitvoeringskosten komt uit op € 2.094.000.

8.2.3 Gedempte kostendekkende premie

De zuivere kostendekkende premie geeft belangrijke informatie over de kracht van de premie in tijden van lage rente. De daling van de rente leidt tot een overeenkomstige verhoging van deze zuivere kostendekkende premie.

Juist omdat de voorgeschreven rentetermijnstructuur waarmee gerekend moet worden sterk kan bewegen, heeft de wetgever het mogelijk gemaakt dat pensioenfonds de (zuivere) kostendekkende premie mogen dempen met een voortschrijdend gemiddelde van de rente of met het verwacht rendement.

Bpf HiBiN heeft voor de berekening van de premie gekozen voor de methode van premiedemping op basis van verwacht fondsrendement. Het fonds heeft daarvoor als peildatum de rente per 31 oktober 2019 gebruikt. Voor de vaststelling van de premie 2021 is voor de overige rendementen uitgegaan van de rendementen vastgesteld door de commissie parameters 2019.

De beoordeling van de kostendekkendheid van de premie vindt plaats door de gedempte kostendekkende premie te vergelijken met de feitelijke premie.

De gedempte kostendekkende premie bestaat uit vier componenten:

- de inkooppremie voor pensioenopbouw;
- een opslag voor de uitvoeringskosten;
- een opslag voor solvabiliteit waarmee de dekkinggraad op peil moet blijven;
- een opslag voor de voorwaardelijke toeslagverlening.

Gedempte kostendekkende premie	2021	2020
Actuarieel benodigde koopsom	€ 25.548.000	€ 23.449.000
Opslag voor uitvoeringskosten	€ 2.094.000	€ 2.094.000
Solvabiliteitsopslag	€ 3.985.000	€ 3.728.000
Voorwaardelijke onderdelen	€ 14.442.000	€ 13.017.000
Totaal	€ 46.069.000	€ 42.288.000

De totale gedempte kostendekkende premie wordt berekend op basis van het verwacht reëel rendement. Hierbij is gebruik gemaakt van de maximaal toegestane parameters van artikel 23a Besluit FTK, die van toepassing waren per 31 december 2020. De opslag voor de voorwaardelijke toeslagverlening is een saldopost. In 2021 geldt een gedempte kostendekkende premie van € 46.069.000. De premiemarge ten opzichte van de in rekening gebrachte feitelijke premie voor 2021 is daarmee € 1.136.000 positief.

8.3 TECHNISCHE VOORZIENING VOOR RISICO FONDS

De Technische Voorziening (voorziening pensioenverplichtingen) is op basis van het pensioenreglement (versie geldend vanaf 1 januari 2021), door het fonds vastgesteld en gecontroleerd door de certificerend actuaris van Towers Watson Netherlands B.V. met inachtneming van de bepalingen in de Pensioenwet en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds. De actuariële verklaring over de voorziening pensioenverplichtingen en het oordeel omtrent de toereikendheid van de middelen voor de dekking van de over het verleden reglementair toegezegde aanspraken zijn in dit verslag opgenomen.

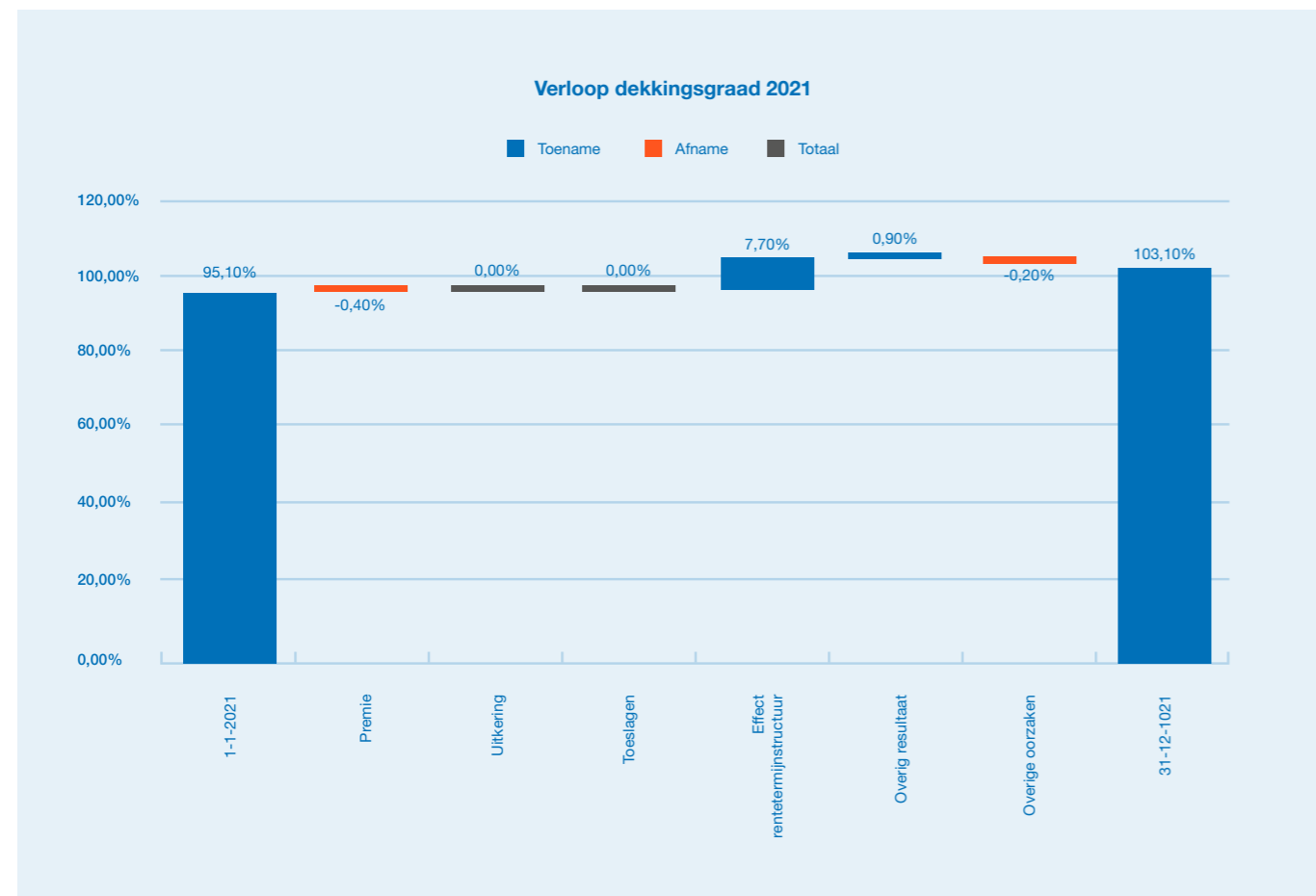
De Technische Voorziening is in 2021 met € 56.222.000 gedaald van € 1.321.885.000 naar € 1.265.663.000. De voornaamste redenen van de daling van de Technische Voorziening is de stijging van de RTS, ondanks de jaaropbouw van nieuwe pensioenaanspraken door actieve deelnemers, de stijging van het aantal actieve deelnemers en de onvoorwaardelijke jaarlijkse stijging van de pensioengrondslag met 2,3%.

8.4 ONTWIKKELING VAN DE ACTUELE DEKKINGSGRAAD IN HET VERSLAGJAAR

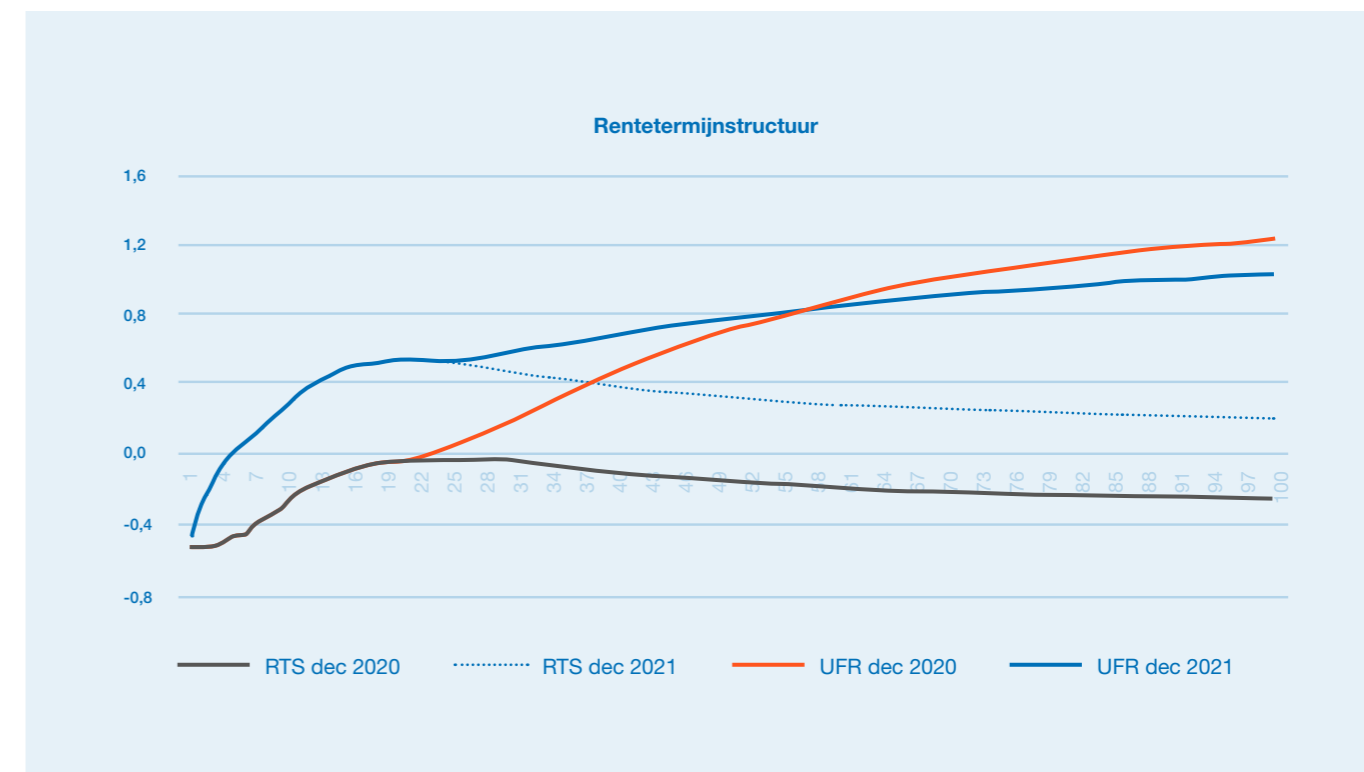
In het jaar 2021 heeft de actuele dekking zich, naar de bijdrage van de diverse elementen, als volgt ontwikkeld:

	2021	2020
Dekkingsgraad per 1 januari	95,1%	97,9%
Premie	-0,4%	-0,4%
Uitkering	0,0%	0,0%
Toeslagen	0,0%	0,0%
Wijzigingen in de rentetermijnstructuur	7,7%	-14,3%
Overig resultaat beleggingen	0,9%	11,3%
Overige oorzaken	-0,2%	0,6%
Dekkingsgraad per 31 december	103,1%	95,1%

8.5 ONTWIKKELING VAN DE RENTETERMIJNSTRUCTUUR

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de verschillende rentetermijnstructuren (DNB UFR en markt RTS) in de jaren 2020 en 2021 opgenomen. Hieruit blijkt dat op basis van zowel de DNB UFR als de markt RTS, de rente in het jaar 2021 is gestegen.

8.6 TOESLAGBELEID EN TOESLAGAMBITIE

De toeslagverlening (ook wel toeslag of indexatie genoemd) en mate van toeslagverlening hangt af van de beleidsdekking van Bpf HiBiN. Het gevoerde toeslagbeleid is een beleidsmaatregel van het bestuur. Het bestuur heeft de mogelijkheid om hiervan af te wijken, binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving.

Onder het aangepaste FTK per 1 januari 2015 worden strengere voorwaarden gesteld aan het verlenen van toeslagen op pensioenaanspraken en pensioenrechten. Toeslagverlening mag alleen indien de toeslag toekomstbestendig is.

Bpf HiBiN mag alleen de pensioenen verhogen indien de beleidsdekking hoger is dan 110%. Bij een beleidsdekking van vanaf 110%, kan een reguliere toeslag worden verleend. Voorwaarde is dat de reguliere toeslagverlening toekomstbestendig is. Dit betekent dat bij de bepaling van de mate van toeslagverlening de omvang van het vereiste eigen vermogen boven de toeslagdrempel van 110% (de toeslagruimte) zodanig hoog moet zijn dat hieruit naar verwachting naar de toekomst toe een permanente toeslagverlening van diezelfde hoogte zou kunnen worden gefinancierd. Bij een verwacht gemiddelde volledige toeslagverlening van 2% per jaar betekent dit, dat de volledige maatstaf mag worden toegekend bij een dekking van naar schatting 124,3%.

De toeslag per 1 januari 2021 bedraagt 0,0%. De beleidsdekking voor Bpf HiBiN is per eind 2021 99,5%. Daar deze (fors) lager ligt dan het minimum niveau van 110% is het niet toegestaan om toeslag te verlenen. Gevolg is dat de pensioenrechten van pensioengerechtigden en aanspraken van gewezen deelnemers sinds 2009 in totaal met 17,46% (cumulatief) achter zijn gebleven bij de ambitie van Bpf HiBiN. In 2008 heeft voor het laatst toeslagverlening plaatsgevonden.

Ook de voorwaardelijke toeslag voor actieve deelnemers (werkenden), die tot 1 januari 2015 gebaseerd was op de loonindex van de bedrijfstak en sinds 1 januari 2015 gebaseerd is op de prijsinflatie, kon vanaf 2008 niet toegekend worden. Deze bleef daarmee vanaf 2008 met 20,48% achter op de ambitie. In 2007 heeft voor deze groep voor het laatst toeslagverlening plaatsgevonden. Indien er in de toekomst sprake is van eventuele inhaalindexatie, wordt er op individuele basis gekeken wat de achterstand is.

Met het oog op de huidige beleidsdekkingsgraad, is het de verwachting dat de komende jaren geen of slechts (zeer) beperkte toeslagverlening op de pensioenaanspraken en pensioenrechten kan plaatsvinden.

8.7 Z-SCORE EN PERFORMANCETOETS

Bpf HiBiN is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Wanneer de beleggingsperformance van het fonds ontoereikend is, moet het fonds vrijstelling verlenen van de verplichtstelling wanneer een aangesloten onderneming daarom verzoekt. Hiervoor wordt het feitelijke beleggingsrendement vergeleken met het rendement van een door het fonds vastgestelde normportefeuille.

Dit wordt gedaan door jaarlijks de Z-score van het fonds te bepalen. Hierbij wordt het rendement (de performance) van het fonds met het rendement van de benchmark vergeleken, en het verschil gedeeld door een factor die afhankelijk is van de samenstelling van het belegde vermogen (de verhouding obligaties/aandelen).

Vervolgens worden de Z-scores over een periode van 5 jaar gemiddeld in een performancetoets. Indien de uitkomst van de performancetoets plus een vastgesteld percentage van 1,28% negatief is, dan heeft een aangesloten onderneming de mogelijkheid om vrijstelling van verplichte deelneming in het fonds te verkrijgen. De pensioenregeling moet in dat geval minstens gelijkwaardig zijn aan die van Bpf HiBiN. Meer informatie over de berekening van de Z-score en de performancetoets is te vinden in het Vrijstellings- en Boetebesluit Wet Bpf 2000.

De uitkomsten van de Z-score en de Performancetoets over 2021 zijn 0,65% (Z-score) respectievelijk 1,78% (performancetoets). Aangesloten ondernemingen kunnen dus niet verzoeken om vrijstelling op basis van de performancetoets.

Opgemerkt wordt dat de Z-score in 2019 en 2020 jaar negatief is. Dit is het gevolg van het feit dat het rendement op de beleggingsportefeuille lager was dan het rendement van de samengestelde benchmark (underperformance). Deze negatieve cijfers blijven de komende jaren door werken in de 5-jaars performance toets.

9.1 TERUGBLIK ECONOMIE EN FINANCIËLE MARKTEN

Was 2020 het jaar dat de wereld geconfronteerd werd met de dreun van de uitbraak van het coronavirus, 2021 werd het jaar waarop de eerste stappen richting normalisatie werden gezet. Hoewel er in het jaar 2021 zeker overwinningen werden gevierd, was de strijd tegen het virus in 2021 nog zeker niet voorbij. Het risico dat er nieuwe varianten van het virus ontstaan, is ook nu altijd nog aanwezig.

Wel heeft de wereldeconomie zich in 2021 stevig hersteld. De mate van herstel verschilt hierbij per regio. Hierbij zijn het gevolgde lockdownbeleid, de generositeit van steunpakketten van de overheden en de snelheid waarmee het vaccinatieprogramma is uitgerold bepalende factoren. In sommige landen (de Verenigde Staten, China, Nederland) ligt de omvang van de economie inmiddels weer boven het niveau van het vierde kwartaal van 2019, maar veel andere landen zijn nog midden in de herstelfase. Met name landen met een lage vaccinatiegraad, beperkte financiële armslag en een hoge afhankelijkheid van het toerisme blijven achter bij het herstel elders. Dat ook het Verenigd Koninkrijk achterblijft zal daarnaast tenminste gedeeltelijk een direct gevolg zijn van het Brexit proces, dat ook verre van soepel verloopt.

Het optreden van de nodige knelpunten en tekorten in de wereldeconomie zorgde voor enige nervositeit op financiële markten. Zo was er sprake van tekorten aan bouwmaterialen (!), tankerscheperen, truckers, horecapersoneel, halfgeleiders en gas (in Europa). Het meest directe gevolg van de optredende spanningen tussen vraag en aanbod is de stevige stijging van de inflatie. Zowel in de Verenigde Staten (6,2%) als de eurozone (4,1%) is de inflatie naar het hoogste niveau sinds het begin van de jaren '90 van de vorige eeuw opgelopen. In 2021 stond de vraag centraal in hoeverre het hier om een tijdelijk of een blijvend fenomeen gaat. Inmiddels is dit vraagstuk steeds belangrijker geworden nu Russische troepen op 24 februari 2022 Oekraïne zijn binnengevallen.

Daarnaast was 2021 het jaar van gestegen rentes en daarmee negatieve obligatierendementen voor zowel staatsobligaties van ontwikkelde als van opkomende landen. Ook bedrijfsobligaties hadden last van de oplopende rentes in de eurozone, maar zij wisten de schade enigszins te beperken door de relatief hoge bijdrage van de kredietcomponent. High yield profiteerde hier nog het meest van en wist het jaar met een positief rendement te eindigen. Er was sprake van hogere aandelenkoersen in ontwikkelde landen, sterk gestegen grondstofprijzen en oplopende inflatie. Financiële markten boekten over een brede lijn nieuwe records, aangedreven door goed nieuws over de pandemie en een sneller dan verwacht herstel van de wereldeconomie. Bij het afsluiten van het jaar zorgde de opmars, van de toen nog onbekende omikronvariant, voor nodige onrust en koersfluctuaties. Daarnaast vreesden beurzen voor de impact van het omvallen van de Chinese vastgoedontwikkelaar Evergrande.

De wereldwijde MSCI All Countries (aandelen) index in lokale valuta leverde een rendement op van 18,5%, geholpen door de 36% en 25% die respectievelijk Amerikaanse en Europese aandelen wisten neer te zetten. Stond de Duitse kapitaalmarktrente aan het begin van 2021 nog op -0,57% (-57 basispunten), aan het einde van het jaar was dat gestegen tot -0,18% (-18 basispunten). Dit had een negatieve impact op het rendement van vastrentende beleggingen.

9.2 BELEGGINGSBEGINSELEN (INVESTMENT BELIEFS)

Investment beliefs beschrijven op een heldere en beknopte wijze de uitgangspunten voor het beleggingsbeleid. De investment beliefs, ook wel beleggingsbeginselen, vormen daarmee de basis of de filosofie voor de inrichting van het vermogensbeheer, de verdeling van de beschikbare middelen over de verschillende beleggingscategorieën, beleggingsstijlen en het risicomanagement. Bpf HiBiN hanteert de volgende beleggingsbeginselen, welke nader zijn uitgewerkt in het beleggingsplan en abtn van Bpf HiBiN:

- Bpf HiBiN is een lange termijn belegger;
- Bpf HiBiN is kostenbewust;
- Bpf HiBiN belegt alleen in categorieën en strategieën die het op hoofdlijnen begrijpt;
- Bpf HiBiN belegt maatschappelijk verantwoord;
- risico vereist een extra rendement;
- diversificatie loont;

- illiquiditeit loont;
- een sterke en eenvoudige governance draagt bij aan de beleggingsdoelstellingen.

9.3 PRUDENT PERSON

Met de aanpassing van het FTK per 1 januari 2015 is expliciet in de regelgeving opgenomen dat Bpf HiBiN onderbouwt dat het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan passen binnen de prudent person regels.

Dat het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan van het fonds passen binnen de prudent person regel, blijkt onder meer uit de volgende punten:

- het fonds kent een duidelijke organisatiestructuur met betrekking tot het beleggingsbeleid en besluitvorming hierover;
- er is een balans tussen de omvang, aard en complexiteit van de beleggingsportefeuille enerzijds en de aanwezige kennis en ervaring en het risicobeheer anderzijds. Op dit punt heeft regelmatig onderzoek plaatsgevonden, onder andere in ALM-studies. Daarnaast komt dit tot uitdrukking in de risicohouding van het fonds;
- het fonds stelt voor de langere termijn een strategisch beleggingsbeleid vast, dat in ieder geval een beschrijving bevat van de beleggingsdoelstelling, de samenstelling van de beoogde beleggingsportefeuille en een bandbreedte voor de beleggingsportefeuille;
- het fonds vertaalt het strategisch beleggingsbeleid naar een beleggingsplan waarin een gedetailleerde omschrijving van het beleggingsbeleid wordt gegeven;
- het fonds stelt een beleggingscyclus vast op grond waarvan het strategisch beleggingsbeleid, het beleggingsplan en de uitvoering periodiek worden geëvalueerd en opnieuw wordt beoordeeld;
- transparantie over het beleggingsbeleid naar belanghebbenden van het fonds komt tot uitdrukking in de verklaring inzake beleggingsbeginselen.

De belangrijkste uitgangspunten voor toepassing van het prudent beginsel zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van deze onderbouwing.

Regelgeving	
Artikel 135 Pensioenwet	<ul style="list-style-type: none"> • Bpf HiBiN heeft als primaire doelstelling een nominaal pensioen uit te keren en wil secundair koopkracht behouden. In de ALM-studie is als uitgangspunt genomen dat om beide doelstellingen te bereiken, het pensioenfonds risico moet nemen, maar het risico moet gematigd zijn om de kans op het korten van pensioenaanspraken van deelnemers beperkt te houden. De verplichtingen vormen op deze manier het uitgangspunt voor het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsbeleid is dan ook vastgesteld in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden; • het niet beleggen in de bijdragende ondernemingen is niet van toepassing voor het fonds; • conform de abtn en de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging vindt de waardering van de beleggingen grotendeels op marktwaarde plaats conform Level 1 (prijzen in actieve markten voor gelijke instrumenten) en Level 2 (prijzen in actieve markten voor soortgelijke activa of verplichtingen of waarderingstechnieken waarbij inputfactoren zijn gebaseerd op observeerbare marktdata) waarderingen. Slechts 4,4% van de beleggingen vallen onder de categorie level 3 (beleggingen die gewaardeerd worden met modellen waarvan tenminste een input niet direct observeerbaar is in de markt). Van laatstgenoemde categorie beleggingen wordt de naleving van de vastgelegde processen gecontroleerd middels accountantsverslagen van de betrokken beleggingsfondsen en de ISAE3402-verklaringen van de betrokken beheerorganisaties; • in de jaarrekening wordt gerapporteerd hoe het fonds uitvoering geeft aan het maatschappelijk verantwoord beleggen.
Artikel 13 en 13a besluit FTK	<ul style="list-style-type: none"> • het fonds belegt hoofdzakelijk in zeer liquide beleggingsproducten. Bovendien is Bpf HiBiN een relatief jong fonds, waardoor de premie-instroom groter is dan de pensioenuitkeringen. De grootste liquiditeitsbehoefte komt voort uit derivatencontracten. Er is in dit kader sprake van dagelijks onderpandbeheer; • alle beleggingen vinden plaats op gereguleerde markten;

	<ul style="list-style-type: none"> • het fonds heeft het beleggingsbeleid ('beleggingscyclus') gedetailleerd beschreven en vastgelegd in het beleggingsplan en de abtn. Daarnaast zijn restricties vastgelegd in de vermogensbeheercontracten, beleggingsrichtlijnen en de prospectussen van de beleggingsfondsen; • de portefeuille is gespreid over beleggingscategorieën, regio's, landen en sectoren. De monitoring van o.a. restricties t.a.v. concentratie-, kredietrisico's en securities lending vindt plaats via verschillende (risico-) rapportages; • Bpf HiBiN heeft in de abtn en in het beleggingsplan vastgelegd dat derivaten slechts gebruikt mogen worden om de risicograad van de beleggingen te verlagen en de portefeuille op een meer efficiënte wijze te beheren.
Beheerste en integere bedrijfsvoering (artikel 143 Pensioenwet)	<ul style="list-style-type: none"> • het fonds beschikt ten aanzien van de beleggingscyclus over een duidelijke, volledige en transparante organisatiestructuur; • het bestuur belegt alleen in beleggingsobjecten / fondsen die zij begrijpt en doorziet, waarvan de risico's adequaat beheersbaar zijn en die passen bij de risicohouding en verplichtingen van het fonds.
Regels uitbesteding (artikel 34 Pensioenwet)	<ul style="list-style-type: none"> • het fonds beschikt over een uitbestedingsbeleid dat mede richtlijnen ten aanzien van de selectie en evaluatie van vermogensbeheerders bevat; • het fonds borgt dat de mandaten en richtlijnen van de vermogensbeheerders aansluiten op het strategische beleggingsplan en het beleggingsbeleid, onder meer door het vooraf en tussentijds beoordelen van contracten, mandaten en richtlijnen.
Verbod op langlopende leningen en garantstelling (artikel 136 Pensioenwet)	<ul style="list-style-type: none"> • Bpf HiBiN heeft dergelijke leningen en garantstelling niet in de beleggingsportefeuille.

9.4 MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN (ESG)

Een van de investment beliefs van Bpf HiBiN is dat het fonds maatschappelijk verantwoord is. Het bestuur heeft dit investment belief verder uitgewerkt in een ESG-beleid. Het bestuur van Bpf HiBiN wil niet dat de toepassing van het ESG-beleid leidt tot een lager verwacht rendement voor de deelnemers en het mag ook niet leiden tot concentratierisico.

Daarnaast heeft het fonds aandacht voor mogelijk hogere kosten. Verantwoord beleggen mag leiden tot iets hogere kosten (enkele basispunten) maar mag geen negatieve impact hebben op het risico-rendementsprofiel van de portefeuille. Deze verschillende aspecten weegt Bpf HiBiN in de besluitvorming af.

Met verantwoord beleggen streeft Bpf HiBiN er in de eerste plaats naar rekening te houden in de daadwerkelijke beleggingsportefeuille met de wensen van de deelnemers. Dit betekent dus dat het fonds meer wil beleggen in bedrijven en landen met een goede ESG-score en minder of zelfs niet wil beleggen in bedrijven in de tabaksproductie, wapenhandel en landen en bedrijven die betrokken zijn bij kinderarbeid. Bpf HiBiN heeft hiermee ten doel dat de portefeuille beter presteert op ESG dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG factoren.

Omdat Bpf HiBiN in beleggingsfondsen belegt (in plaats van in zogenaamde discretionaire mandaten), is Bpf HiBiN voor het ESG-beleid afhankelijk van de fondsen waar het in belegt en kan het niet zelf individuele ondernemingen screenen op de voor Bpf HiBiN belangrijke thema's. Bpf HiBiN kan echter wel beleggen in beleggingsfondsen die uitsluiten op basis van internationale standaarden (zoals bijvoorbeeld UN Global Compact). Bij de selectie van beleggingsfondsen worden indien mogelijk alleen ESG-screened versies overwogen. Dit was echter tot voor kort niet voor alle beleggingscategorieën mogelijk. In het jaar 2018 was dit alleen nog toegepast op de beleggingscategorie aandelen. Het aanbod ontwikkelt zich echter snel. Zo belegt Bpf HiBiN voor de beleggingscategorieën bedrijfsobligaties, geldmarkt en staatsobligaties opkomende landen inmiddels in een ESG-variant van het beleggingsfonds.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Op 10 maart 2021 is de Europese Verordening betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële dienstensector, de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) level 1 in werking getreden. De SFDR is onderdeel van het EU Actieplan Duurzame Financiering en bevat nieuwe regels over

Rente en valuta				
Renteafdekking (marktrente)***	40%	35 – 45%	Portefeuille rendement****	BlackRock / discretionair
Valuta afdekking	<p>In de vastrentende portefeuille die dient voor het afdekken van het renterisico wordt alleen in euro belegd. Voor alle overige beleggingscategorieën in ontwikkelde markten hanteert het fonds een afdekkingspercentage van 60-90%. Er wordt niet gestuurd op een exact doelpcentage van 75%, omdat de valuta afdekking binnen de beleggingsfondsen plaats vindt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • binnen het aandelenfonds ontwikkelde markten wordt het valutarisico vrijwel geheel afgedekt; • binnen het aandelenfonds opkomende markten en het vastgoedaandelenfonds wordt het valutarisico niet afgedekt; • binnen staatsobligaties opkomende landen in harde valuta wordt het valutarisico afgedekt alsof de onderliggende exposure 100% USD is; • binnen bedrijfsobligaties US high yield wordt het valutarisico niet afgedekt. 			

* De allocatie van het zakelijk hypotheekfonds is in 2021 geliquideerd.

** In de vastgoedportefeuille wordt nog belegd in een drietal internationale fondsen. Deze fondsen worden door de beheerder geliquideerd en zijn derhalve niet meer met een strategische weging opgenomen in het beleggingsplan.

*** De exacte invulling en restricties ten aanzien van curveposities, ratings en debiteuren zijn vastgelegd in de investment case en de abtn.

**** Voor de Z-score: portefeuille rendement. Voor de beoordeling van de manager: effectiviteit rentehedge (de afwijking van de doelstelling (40% afdekking) bedraagt maximaal 0,4% van de verplichtingen (dit betreft een signaalfunctie).

Wijzigingen in beleggingsbeleid

In het jaar 2021 zijn de strategische assetallocatie, het renteafdekkingspercentage en de gehanteerde benchmarks niet gewijzigd. Begin 2021 heeft het bestuur T. Rowe Price aangesteld als nieuwe high yield manager. De implementatie heeft in het eerste kwartaal 2021 plaatsgevonden. Dit besluit is genomen op basis van een kwantitatieve portefeuille constructie studie in combinatie met een aantal kwalitatieve overwegingen.

9.7 DERIVATEN

Bpf HiBiN belegt in derivaten. Dit zijn producten die hun waarde ontleen aan een ander, onderliggend, product. Bpf HiBiN gebruikt derivaten alleen om risico's te reduceren en te beheersen. Zo wordt het renterisico ten opzichte van de verplichtingen gereduceerd met onder andere renteswaps.

9.8 RENTERISICO

Bpf HiBiN heeft de renteafdekking gerealiseerd door een vrijwel identiek looptijdprofiel als dat van de verplichtingen te simuleren. Er wordt gebruik gemaakt van fysieke (zero coupon) obligaties, hypotheek en renteswaps.

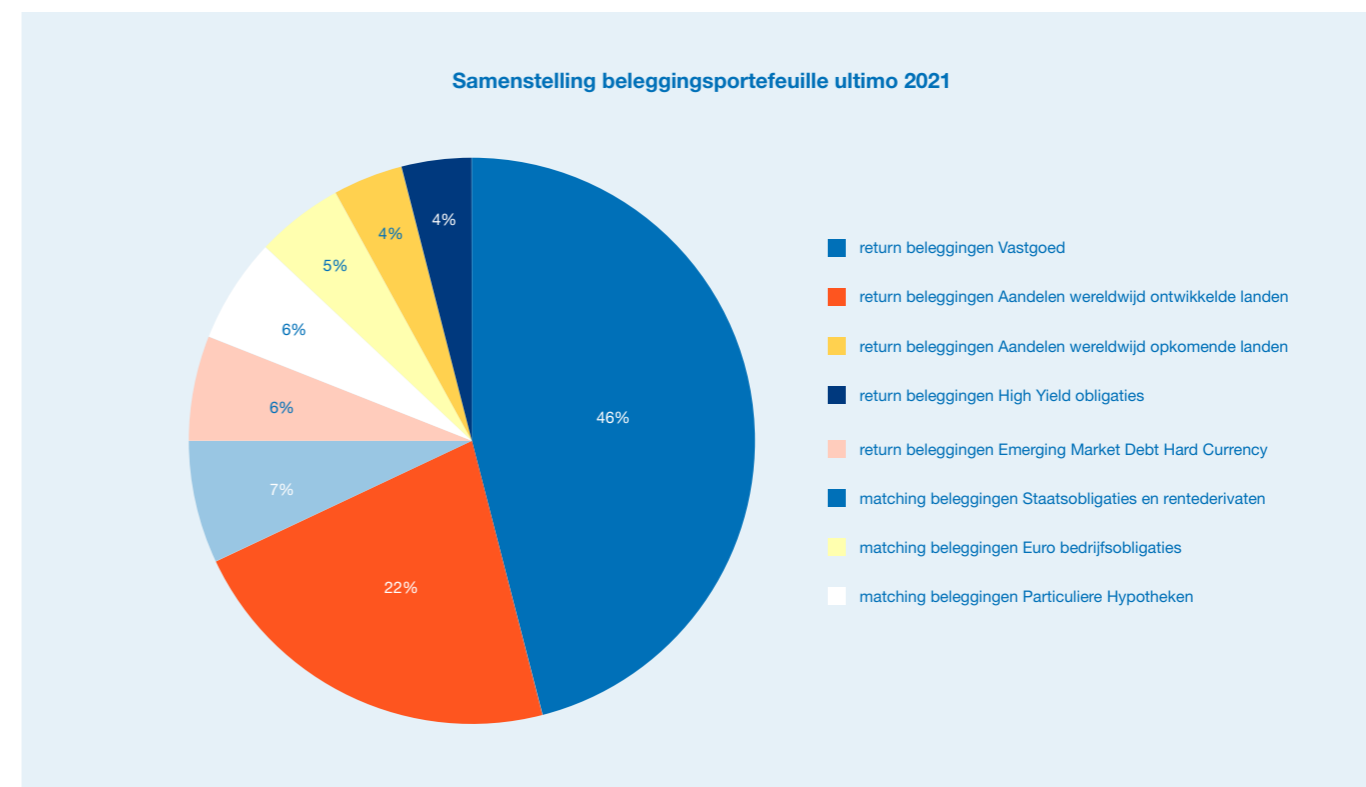
Het beleid van het fonds is dat binnen de portefeuille gestuurd wordt op een rente afdekking in een marktwaarde omgeving. Het renterisico op de waardeverandering van de nominale verplichtingen wordt voor 40% afgedekt. Voor de berekening van het renterisico en de invulling van de afdekking worden de volgende beleggingscategorieën meegenomen:

- Euro staatsobligaties;
- renteswaps;
- bedrijfsobligaties (investment grade);
- particuliere hypotheek.

Door het gebruik van renteswaps kan met aanzienlijk minder geïnvesteerd vermogen toch een 40% afdekking van het volume van de technische voorzieningen plaatsvinden. Dit is het gevolg van het feit dat er binnen renteswaps impliciet kortlopend geld wordt geleend en in langlopend papier wordt belegd. Door het gebruik van deze techniek is het mogelijk geweest om ook een relatief groot belang in returnbeleggingen aan te houden.

9.9 SAMENSTELLING BELEGD VERMOGEN

De totale waarde van de beleggingsportefeuille (inclusief derivaten met een negatieve waarde en exclusief verplichtingen uit hoofde van collateral management) bedroeg € 1.348,2 miljoen per 31 december 2021 ten opzichte van € 1.348,7 miljoen ultimo 2020. Het beleggingsrendement over 2021 bedroeg 0,9%. De samenstelling van het belegd vermogen (beleggingsportefeuille) is opgenomen in het diagram op de volgende pagina.

9.10 BELEGGINGSRESULTATEN

In onderstaande tabel worden de beleggingsrendementen van de portefeuille (inclusief derivaten) en de benchmark over de jaren 2021 en 2020 weergegeven.

Beleggingsrendementen	Portefeuille 2021	Benchmark 2021	Portefeuille 2020	Benchmark 2020
Totale portefeuille	0,9%	0,2%	11,2%	11,9%
Matching beleggingen	-9,0%	-9,5%	13,3%	13,3%
Return beleggingen	14,3%	14,0%	8,6%	9,1%
Uitsplitsing matching beleggingen				
Staatsobligaties en rentederivaten	-11,4%	-11,4%	16,1%	16,1%
Euro bedrijfsobligaties	-1,3%	-1,1%	2,9%	2,7%
Particuliere Hypotheken	2,3%	-3,4%	2,2%	3,2%
Uitsplitsing return beleggingen				
Aandelen	18,4%	18,5%	12,8%	13,0%
Aandelen wereldwijd ontwikkelde landen	23,9%	23,6%	13,9%	13,6%
Aandelen wereldwijd opkomende landen	3,5%	3,7%	10,1%	10,4%
Vastrentende waarden				
High Yield obligaties	14,0%	13,4%	-4,1%	-2,6%
Emerging Market Debt Hard Currency	-3,3%	-3,4%	4,4%	4,0%
Zakelijke Hypotheken	n.v.t.	0,0%	0,3%	0,0%

Vastgoed				
Vastgoed beursgenoteerd	-	-	-	-
Vastgoed Nederland niet-beursgenoteerd				
• Woningen	10,7%	10,7%	8,1%	8,1%
• Winkels	1,2%	1,2%	-9,1%	-9,1%
• Kantoren	-	-	-	-
Vastgoed Internationaal direct				
• Europa	-8,9%	-8,9%	-1,3%	-1,3%
• Amerika	61,3%	61,3%	-15,8%	-15,8%
• Azië	11,1%	11,1%	-5,6%	-5,6%
Totaal Vastgoed	7,8%	7,8%	1,5%	1,5%

Het behaalde beleggingsrendement van 0,9% was hoger dan het benchmarkrendement van 0,2%. Dit komt door het positieve allocatie effect in de categorie Aandelen wereldwijd ontwikkelde landen en het positieve selectie effect binnen de categorie Euro bedrijfsobligaties.

Het benchmarkrendement voor vastgoed is gelijk gesteld aan het portefeuille rendement. Vastgoed benchmarks worden samengesteld op basis van de daadwerkelijke investeringen van deelnemende pensioenfondsen aan die benchmark en zijn daarmee niet per definitie representatief voor de 'markt' of de portefeuille. De rendementen van deze vastgoed benchmarks worden maar eenmaal per jaar berekend en gepresenteerd.

9.11 ONTWIKKELING MATCHING BELEGGINGEN

Het rendement op de matching beleggingen van -9,0% is het gevolg van de rentestijging die heeft plaatsgevonden in 2021 en moet gerelateerd worden aan de afname van de marktwaarde van de voorziening pensioenverplichtingen. De (swap)rente die moet worden gebruikt voor de waardebeoordeling van de voorziening pensioenverplichtingen, wordt bepaald en voorgeschreven door DNB. De DNB rentetermijnstructuur (RTS) voor pensioenfondsen wordt bepaald met behulp van de Ultimate Forward Rate (UFR).

De UFR is een risicovrije rekenrente (forward) die voor looptijden van 20 jaar en langer gehanteerd wordt. Met deze forward rates wordt een rentetermijnstructuur (swaprente) afgeleid.

De rekenrente na 20 jaar beweegt zich richting een lange termijn niveau, welke vanaf 15 juli 2015 wordt bepaald door de gemiddelde 20-jaars swaprente van de afgelopen 10 jaar. Op 12 juni 2019 verscheen op basis van het Advies van de Commissie parameters een nieuwe methode. In de nieuwe methode wordt de UFR gebaseerd op de 30-jaars forward rate in plaats van de 20-jaars forward rate.

In de periode van 2021 tot 2024 wordt de nieuwe methode stapsgewijs ingevoerd. Deze stapsgewijze invoering is gebaseerd op het gewogen gemiddelde tussen de rentetermijnstructuur op basis van de oude en de nieuwe methode, waarbij de gewichten jaarlijks op 1 januari met gelijke stappen aangepast worden.

Per 31 december 2021 bedraagt de UFR 1,4% (ultimo 2020: 1,8%). Voor looptijden korter dan 20 jaar wordt de daadwerkelijke markttrente (swaprente) gehanteerd.

Als de rente daalt, stijgt de waarde van de (technische) voorziening pensioenverplichtingen. Stijgt de rente, dan daalt de waarde van de voorziening pensioenverplichtingen. De waarde van de voorziening pensioenverplichtingen is in 2021 gedaald van € 1.321,9 miljoen naar € 1.265,7 miljoen. De voornaamste redenen van de daling van de technische voorziening is de stijging van de RTS, ondanks de jaaropbouw van nieuwe pensioenaanspraken door actieve deelnemers, de stijging van het aantal actieve deelnemers en de onvoorwaardelijke jaarlijkse stijging van de pensioengrondslag met 2,3%.

Met de portefeuille behorend bij 'matching beleggingen' wordt getracht zoveel mogelijk de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen te volgen.

De stijging van de rente leidde tot een daling van de waarde van de 'matching beleggingen'. Door dit effect is, ondanks het negatieve rendement op de vastrentende waarden als gevolg van de rentestijging, de actuele dekkingsgraad toch gestegen.

Bedrijfsobligaties

De rendementen van kredietwaardige euro bedrijfsobligaties waren negatief, door voornamelijk de stijging van de rente. Het rendement van -1,3% was minder dan het rendement van de benchmark.

9.12 ONTWIKKELING RETURN BELEGGINGEN

Binnen de returnportefeuille waren de rendementen op de meeste beleggingscategorieën positief. Alleen de categorie 'Emerging Market Debt Hard Currency' liet een negatief rendement zien.

Aandelen

Voor aandelen is het (wederom) een prima jaar geweest. Niet alleen hebben de aandelenmarkten weten te profiteren van het sterke herstel van de gerapporteerde winstcijfers en de gunstige groeivoorzichten voor 2022, maar bovendien hadden de markten de wind in de rug van de wel zeer lage (kapitaal)markttrente. Zeker als de hoge inflatie in ogenschouw wordt genomen, bieden obligaties momenteel geen aantrekkelijk beleggingsalternatief, waardoor de overstap naar meer risicodragend beleggingsmiddelen voor de hand ligt. Het grote risico van de oplopende inflatie heeft vooralsnog geen echte schade berokkend, waarbij met name de zeer beperkte stijging van de kapitaalmarkttrente opmerkelijk te noemen is. Bpf HiBiN behaalde een jaarrendement op aandelen van 18,4%.

Aandelen in opkomende markten bleven met 3,5% rendement achter op de aandelen in ontwikkelde markten die 23,9% noteerden. De resultaten van deze passieve beleggingen lagen in de buurt van de benchmark, conform verwachting.

High Yield

Begin 2021 is T. Rowe Price aangesteld als nieuwe manager voor de risicovollere hoogrenderende (High Yield) Amerikaanse bedrijfsobligaties. De implementatie heeft in het eerste kwartaal plaats gevonden. De rendementen waren positief (14,0%) en licht beter dan de benchmark (13,4%), conform de doelstelling van deze categorie om het beter te doen dan de benchmark.

Staatsobligaties opkomende landen

Evenals de andere obligatiemarkten werden de rendementen van staatsobligaties opkomende markten in 2021 beïnvloed door de oplopende kapitaalmarkttrente, wat het rendement in het rood duwde. Het jaar werd geëindigd met een negatief resultaat van -3,3%. De resultaten van deze passieve belegging lag in de buurt van de benchmark (-3,4%) en conform verwachting.

Hypotheke

De karakteristieken van hypotheke passen goed bij de verplichtingen van pensioenfondsen: een lange looptijd, een periodieke kasstroom en een laag risicoprofiel. Door de lage rente zijn hypotheke een aantrekkelijk alternatief voor obligaties. Belangrijke ontwikkeling in 2021 is dat woningen opnieuw duurder zijn geworden en de woningprijzen bleven doorstijgen. De krapte op de woningmarkt is verder toegenomen. Met de stijging van de rente, zijn ook de hypotheektarieven gestegen.

Het particuliere hypothekefonds behaalde over 2021 een rendement van 2,3%. Dit rendement was hoger dan de benchmark (-3,4%). Aanpassingen van de risico-opslagen droegen positief bij aan dit resultaat. De betalingsachterstanden zijn ondanks COVID-19 zeer beperkt.

Voor het zakelijke hypothekefonds is in 2020 door de beheerder besloten het resterende deel van het zakelijke hypothekefonds te verkopen. De verkoop heeft in 2021 plaats gevonden.

Vastgoed

Ondanks een moeizame start was 2021 een goed jaar voor vastgoed. Net als vorig jaar bestond de handel in 2021 voornamelijk uit woningen, kantoren en bedrijfsmatig vastgoed. Winkels en hotels waren minder in trek. De rendementen op winkelvastgoed waren desondanks licht positief. Tegelijkertijd bleven huizenprijzen stijgen en dus woningen, ondanks de economische situatie, goed renderen.

In de portefeuille van Bpf HiBiN bevinden zich nog een drietal internationale vastgoedfondsen welke alle drie in liquidatie zijn. De fondsen zijn de afgelopen jaren al flink afgebouwd en bestaan nu nog uit een beperkt aantal onderliggende fondsen en objecten. Liquidatie van de internationale vastgoedfondsen is in 2021 niet volledig

gerealiseerd en zal nu naar verwachting in 2022 plaatsvinden. De liquidatie van het kantorenfonds is nagenoeg afgerond.

De vastgoedportefeuille liet over 2021 een rendement zien van 7,8%. Woningen behaalden een positief rendement van 10,7%, en winkels rendeerden met een bescheiden 1,2% eveneens positief.

9.13 VOORUITZICHT

Er zijn genoeg potentiële gevaren voor een zorgelijke visie voor het jaar 2022. De huidige oorlog in Oekraïne, Omikron explodeert waardoor nieuwe lockdowns niet zijn uit te sluiten, de mogelijkheid van oplopende inflatie ligt op de loer, centrale banken maken een draai naar een krupper beleid, tekorten aan bepaalde producten belemmeren de groei, winstmarges staan op piekniveaus.

Tegelijkertijd zijn er ook positieve punten. Zo is de herstart van de wereldeconomie na de coronacrisis nog zeker niet afgerond, hebben de consumenten de afgelopen 18 maanden gespaard als nooit tevoren, bulkt het bedrijfsleven van een overvloed aan liquide middelen, is de bereidheid te investeren in de energietransitie groter dan ooit en zien we nog steeds een overvloed aan kapitaal dat op zoek is naar rendement.

Voor financiële markten zal met name de ontwikkeling van de kapitaalmarktrente in 2022 van cruciaal belang blijken te zijn.

10 ACTUARIËLE PARAGRAAF

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

Onderdeel	Resultaat (x € 1.000)
Beleggingsopbrengsten	114.188
Premie	-/-11.500
Waardeoverdrachten	407
Kosten	407
Uitkeringen	-/-14
Sterfte	1.364
Arbeidsongeschiktheid	-/-1.827
Overige kans systemen	-/-258
Toeslagverlening	0
Overige incidentele mutaties voorziening	705
Andere oorzaken	124
Totaal	103.597

Rol en bevindingen van de certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft de opdracht om vast te stellen dat het Pensioenfonds voldoet aan de vereisten van artikel 126 tot en met 140 Pensioenwet. De belangrijkste aanbevelingen die door de certificerend actuaris zijn gerapporteerd betreffen:

- het vastleggen van de beleidscyclus voor de gehanteerde actuariële grondslagen;
- het uitvoeren van een plausibiliteitstoets op het vaststellen van de maandelijkse dekkingsgraad;
- een jaarlijkse beoordeling van de toereikendheid standaardmodel voor het vaststellen van het vereist eigen vermogen;
- het kwantitatief onderbouwen van de bandbreedtes rondom de strategische normweging.

Oordeel van de certificerend actuaris over de financiële positie

In zijn actuariële verklaring heeft de certificerend actuaris geoordeeld dat voldaan is aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen):

- De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.
- De vermogenspositie is slecht. Het aanwezig eigen vermogen van het fonds is op de balansdatum lager dan het minimaal vereist eigen vermogen.
- De beleidsdekkingsgraad van het fonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

11.1 FINANCIËLE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Financiële positie

Bpf HiBiN heeft in 2022 (vóór 1 april 2022) het herstelplan geactualiseerd. Uitgangspunt is de dekkingsgraad per 31 december 2021. Op grond van dit herstelplan zijn geen aanvullende maatregelen nodig gebleken en is de verwachting dat het fonds binnen de gekozen hersteltermijn uit herstel is.

Indien de financiële positie van het fonds het noodzakelijk maakt, kan (en uiteindelijk zelfs moet) het fonds de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten verlagen. Een dergelijke korting van de pensioenen kan op twee momenten noodzakelijk zijn:

- als de beleidsdekkingsgraad behorend bij het eigen vermogen vijf jaar lang onafgebroken (gemeten per jaareinde) onder de beleidsdekkingsgraad behorend bij het minimaal vereist eigen vermogen (hierna: MVEV) zit (de zogeheten 'back-stop MVEV'); en
- indien de beleidsdekkingsgraad behorend bij het eigen vermogen naar verwachting niet binnen de looptijd van het herstelplan (tien jaar) kan herstellen tot het vereist eigen vermogen (VEV).

Aangezien de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2018 hoger was dan 104,3%, treedt de zogeheten 'back-stop MVEV' de komende jaren (behoudens eventuele wetswijzigingen) niet in werking en is op basis van deze regel geen korting noodzakelijk.

De kritische ondergrens voor de actuele dekkingsgraad waarbij Bpf HiBiN zonder verlagen (korten) van pensioenaanspraken en pensioenrechten niet meer binnen een termijn van tien jaar uit een reservetekort kan komen, bedraagt ongeveer 95,4%.

Op 19 mei 2022 is van DNB een beschikking ontvangen, waarin wordt ingestemd met het geactualiseerde herstelplan.

Wijziging UFR

Met ingang van 1 januari 2021 is de UFR-methodiek zoals deze wordt toegepast op de rentetermijnstructuur zoals voorgeschreven door toezichthouder DNB, gewijzigd. De nieuwe UFR-methodiek wordt in vier stappen geleidelijk ingevoerd, telkens per 1 januari. Per 1 januari 2024 is de nieuwe UFR-methodiek volledig geïmplementeerd.

In onderstaand overzicht is het verwachte effect van de wijziging van de UFR-methodiek op de financiële situatie van Bpf HiBiN inzichtelijk gemaakt per 31 december 2021. Hierbij is zowel het effect voor gewijzigde UFR per primo 2022 als per primo 2024 voor het fonds inzichtelijk gemaakt.

Financiële positie 31 december 2021	UFR einde 2021	UFR primo 2022	UFR primo 2024
Vermogen (€ 1.000)	1.304.423	1.304.423	1.304.423
Technische Voorziening (€ 1.000)	1.265.663	1.282.592	1.318.868
Eigen vermogen (€ 1.000)	38.760	21.819	(14.457)
Dekkingsgraad	103,1%	101,7%	98,9%

De wijziging van de UFR-methodiek per 1 januari 2022 heeft voor de vaststelling voor de premie voor 2022 geen formele betekenis. Het fonds heeft de gedempte kostendekkende premie voor 2022 in het laatste kwartaal van 2021 vastgesteld. Het fonds hanteert daarnaast een rendementscurve voor de bepaling van de gedempte kostendekkende premie en heeft deze voor een periode van vijf jaar gefixeerd.

Dit betekent dat de nieuwe UFR-methodiek tot en met het jaar 2024 buiten de gedempte kostendekkende premie blijft. Wel zal de gewijzigde UFR-methodiek invloed kunnen hebben op de feitelijke premie en premiedekkingsgraden in komende jaren, afhankelijk van het gevoerde premiebeleid en de beoordeling van de

evenwichtigheid. Op basis van evenwichtigheid beoordeelt het bestuur jaarlijks of de huidige opbouw (2022: 1,271%) ook de aankomende jaren kan worden toegekend.

Situatie Rusland-Oekraïne

Op 24 februari 2022 zijn Russische troepen Oekraïne binnengevallen. Bpf HiBiN belegt minimaal in Rusland: ongeveer 0,3% van het belegd vermogen. Die beleggingen maken deel uit van het beleggingsfonds aandelen en het beleggingsfonds obligaties, beide in opkomende markten. De beheerders van beide beleggingsfondsen hebben bekend gemaakt de beleggingen in Rusland te verkopen zodra dat mogelijk is.

De directe impact op de wereldeconomie is tot nu toe beperkt. Het belang van Oekraïne en Rusland is daarvoor te klein. De stijging van de rente heft de daling van de beurskoersen op. Dit betekent dat de Russische inval in het eerste kwartaal een (beperkt) positief effect heeft gehad op de financiële positie (dekkingsgraad) van Bpf HiBiN.

Landen hebben onderling afgesproken om een aantal Russische banken af te sluiten van het internationale betalingssysteem. Bpf HiBiN heeft geen pensioengerechtigden die een pensioen ontvangen op een bankrekening in Rusland.

Inflatie, algemeen

De invasie van Oekraïne door Rusland heeft het inflatiethema nog nadrukkelijker op de agenda gezet. In de meeste ontwikkelde economieën bedraagt de jaarlijkse inflatie meer dan 5% en ligt deze ver boven de inflatiedoelstelling van centrale banken. In vergelijking met eerdere periodes van hoge inflatie worden de cijfers voornamelijk aanbod gedreven, zowel door aanbodbeperkingen in de gehele economie na de lockdowns als door sectorspecifieke verschuivingen in de consumentenbestedingen.

Deze ontwikkeling is nog versterkt door een piek in de energieprijzen als gevolg van de Russische inval in Oekraïne. De hoge energieprijzen in combinatie met de opgelegde sancties hebben de EU-landen ertoe aangezet minder afhankelijk te worden van Russische energie en zich te richten op alternatieve energiebronnen. Rusland en Oekraïne zijn tevens belangrijke producenten van diverse grondstoffen, landbouwproducten en meststoffen; de beperkingen op deze productie als gevolg van het aanhoudende conflict zullen de wereldwijde inflatietrend waarschijnlijk een verdere impuls geven.

Inflatie en koopkracht

Door de stijging van de prijzen, daalt de koopkracht. Dat raakt de werkenden, maar zeker ook de pensioengerechtigden. Op basis van de huidige wet- en regelgeving en het toeslagenbeleid mag Bpf HiBiN pas de pensioenen verhogen (toeslagverlening) indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%.

Onlangs is een ontwerpbesluit verschenen dat het, onder voorwaarden, mogelijk maakt om de pensioenen te verhogen vanaf een beleidsdekkingsgraad van 105%. Door de gestegen rente, zijn ook de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad van Bpf HiBiN gestegen.

Het bestuur van Bpf HiBiN gaat onderzoeken of en onder welke voorwaarden de pensioenen over 2022 worden verhoogd zodra een beleidsdekkingsgraad van (meer dan) 105% wordt bereikt.

11.2 OVERIGE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Pensioenuitvoering

Vanwege de invoering van de interne auditfunctie, is een auditplan voor een periode van vier jaar opgesteld. In het jaar 2022 zal voor de pensioenuitvoering een audit worden uitgevoerd op de onderwerpen werkgeversadministratie (inclusief facturatie en incasseren pensioenpremies) en deelnemersadministratie (administreren pensioenaanspraken voor deelnemers en toekennen pensioenuitkeringen voor pensioengerechtigden). Ook staat een audit 'IT-Infrastructuur & Informatiebeveiliging' bij Bpf HiBiN geagendeerd.

Het jaar 2022 zal voor de pensioenuitvoering in het teken staan van het verder verbeteren van de processen en het vervangen van het huidige pensioenuitkeringensysteem.

Bestuurlijke zelfevaluatie

In het jaar 2021 heeft geen zelfevaluatie plaatsgevonden. De reden daarvoor is dat het bestuur de resultaten van een gehouden individuele kennistoets wilde meenemen. Begin mei heeft het bestuur een (collectieve) zelfevaluatie gehouden, waarbij ook de competenties van de bestuursleden aan bod zijn gekomen.

Terugkoppeling risicobeoordeling DNB

In paragraaf 5.7 is toegelicht dat DNB werkt met een aangepaste toezichtaanpak, waarbij alle fondsen zijn ingedeeld in een impactklasse. Omdat Bpf HiBiN is ingedeeld als I2-fonds, wordt tweejaarlijks het risicoprofiel beoordeeld en worden de risicoscores door DNB mondeling toegelicht. Bpf HiBiN heeft begin februari de ontvangen risicoscores met DNB besproken. Met uitzondering van de financiële positie, zijn de risicoscores ingeschat als laag met een sterke respectievelijk adequate risicobeheersing door het fonds.

Vaststellen pensioenpremie vanaf 2023

Voor de pensioenpremie vanaf het jaar 2023, de hoogte van het reglementaire opbouwpercentage respectievelijk de soort pensioenregeling, gaat het bestuur structureel in overleg met sociale partners. Dat zal in samenhang gebeuren met de Wet toekomst pensioenen. Bpf HiBiN kan daarbij echter alleen adviseren, de sociale partners gaan over de inhoud van de pensioenregeling.

Wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen

Op 30 maart 2022 is het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen ter behandeling naar de Tweede Kamer gegaan. De Commissie Toekomst Pensioenen (CTP) van Bpf HiBiN en sociale partners, heeft in het voorjaar van 2022 een aantal keer vergaderd. Belangrijk besispunt is om in de zomer tot een voorlopige keuze van de nieuwe premieregeling te komen, een solidaire premieregeling of een flexibele premieregeling met risicodelingsreserve. Ander belangrijk onderwerp is het bepalen van een ingangsdatum van de nieuwe premieregeling.

Communicatie

Om de communicatie met deelnemers te verbeteren, gaat Bpf HiBiN hierover een enquête houden onder de deelnemers. Daarnaast wordt in de maand september een bijeenkomst gehouden voor toekomstige pensioengerechtigden. Tot slot wordt in de maand juni een bijeenkomst gehouden voor de aangesloten werkgevers om te onderzoeken op welke wijze gezamenlijk deelnemers 'pensioenbewust(er)' gemaakt kunnen worden.

Systematische Integriteitsrisico Analyse (SIRA)

Het integriteitsrisico is het risico dat het fonds negatief wordt beïnvloed door niet integer of onoorbaar handelen door bestuurders en/of uitvoerders zoals handelen met voorkennis, witwassen, terrorismefinanciering en fraude.

Op grond van de Pensioenwet moet een fonds een systematische analyse van integriteitsrisico's houden, aan de hand van deze analyse een integriteitbeleid vaststellen en vervolgens dat beleid uitvoeren.

Bpf HiBiN heeft een integriteitsbeleid, waarin de integriteitsrisicoanalyse uit 2016 is opgenomen. Jaarlijks evalueert het bestuur of de integriteitsrisicoanalyse nog passend is. Naar aanleiding van de evaluatie 2021 is door het bestuur besloten om een nieuwe integriteitsrisicoanalyse te houden. Deze analyse heeft in het voorjaar 2022 plaatsgevonden. De belangrijkste aanpassingen ten opzichte van 2016 zijn:

- toevoegen van generieke beheersmaatregelen die van toepassing zijn op alle integriteitsrisico's;
- het aanvullen van het risico 'corruptie/omkoping' met 'benadeling van derden';
- het aanvullen van de door Bpf HiBiN toegevoegde beheersmaatregelen;
- het naar boven inschatten van het bruto risico voor 'terrorismefinanciering', 'interne fraude' en 'cybercrime';
- het naar boven inschatten van het netto risico voor 'cybercrime'.

Hoger beroep en verplichtstelling

In paragraaf 5.2.15 is toegelicht dat het bestuur van Bpf HiBiN heeft besloten hoger beroep in te stellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) tegen een uitspraak van een bestuursrechter. De bestuursrechter heeft namelijk de beroepen van de vier ondernemingen over het intrekken van de in het verleden verleende vrijstellingen, gegrond verklaard.

De afgelopen periode zijn Bpf HiBiN en drie ondernemingen met elkaar in overleg over een nieuw door Bpf HiBiN te verlenen vrijstelling. In dat kader zijn partijen overeengekomen om het aanhangige hoger beroep in te trekken.

Getekend namens het bestuur,

G. Alferink
Voorzitter

M.P. Vijver
Vicevoorzitter

De heer G. Alferink, werkgeversbestuurslid (voorzitter)
De heer M.P. Vijver, onafhankelijk bestuurslid
De heer M. de Jong, werknemersbestuurslid (namens FNV)
De heer G.F. Vermeulen, werkgeversbestuurslid
Mevrouw U.S. van den Bout-Kisoen, werknemersbestuurslid (namens CNV)
De heer H.J.J. Schoon, werkgeversbestuurslid
De heer M.J.J. Vaes, bestuurslid namens pensioengerechtigden

Etten-Leur, 9 juni 2022

OORDEEL VERANTWOORDINGSORGAAN

Inleiding

Bpf HiBiN heeft een verantwoordingsorgaan als bedoeld in artikel 115 van de Pensioenwet. Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van zijn taakuitoefening kennisgenomen van het bestuursverslag over 2021, de diverse verslagen en documenten over het jaar 2021, waaronder het verslag van de raad van toezicht over 2021. De ontvangen documenten zijn waar nodig toegelicht door het bestuur en de raad van toezicht en geven een goed beeld van het gevoerde beleid in 2021.

Samenstelling verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestond in 2021 gedurende het hele jaar uit vier leden. Per 30 juni 2021 is Ruud van Scheijndel afgetreden vanwege het bereiken van het einde van zijn laatste termijn en hebben we Mariëtte Simons mogen verwelkomen om plaats te nemen namens de pensioengerechtigden.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden, twee vertegenwoordigers voorgedragen door de werknemersorganisaties, te weten één namens de gewezen deelnemers (slapers) en één namens de actieve deelnemers. Verder is er één vertegenwoordiger van de zijde van de werkgevers. De samenstelling van mannen, vrouwen en leeftijdscategorieën in het verantwoordingsorgaan voldoet aan de Code Pensioenfondsen.

Het verantwoordingsorgaan bestaat ultimo 2021 uit:

- de heer H.K. Vink, namens gewezen werknemers en voorzitter;
- de heer R.F.M. van Scheijndel, namens pensioengerechtigden;
- mevrouw A. Bieman, namens werkgevers;
- de heer H.G.M. Zaan, namens werknemers.

Vergaderingen/overleg

Het verantwoordingsorgaan kwam in verslagjaar 2021 vijftien keer bijeen, verdeeld over negen interne vergaderingen, twee vergaderingen met het bestuur, één vergadering met de raad van toezicht, twee opleidingsdagen en een jaarwerkvergadering.

Voordracht nieuwe leden raad van toezicht

De raad van toezicht heeft een schema van aftreden waarbij per 30 juni 2021 de termijn van de heer Van Hienen afliep. Het verantwoordingsorgaan heeft de taak om een bindende voordracht te doen voor de opvolging van aftredende leden van de raad van toezicht. De procedure voor het selecteren en benoemen van opvolging voor de heer Van Hienen is eind 2020 gestart waarbij het verantwoordingsorgaan in het jaar 2021 de voordracht heeft gedaan. Hierop hebben we mevrouw J. van Dorssen per 1 juli 2021 mogen verwelkomen in de raad van toezicht.

Per 30 juni 2022 zal de laatste termijn van de heer Akkermans aflopen. De procedure voor de opvolging van de heer Akkermans is eind 2021 gestart en heeft geleid tot een bindende voordracht die het verantwoordingsorgaan na het verslagjaar heeft gedaan. De opvolger van de heer Akkermans is de heer E. Klijn die per 1 juli 2022 zal toetreden en de rol van voorzitter van de raad van toezicht zal overnemen.

Bevindingen en uitvoering

Kosten per deelnemer

De kosten per deelnemer zijn voor het verantwoordingsorgaan een belangrijk aandachtspunt. Het verantwoordingsorgaan is dan ook verheugd om te mogen vernemen dat de dalende trend van de afgelopen jaren is doorgezet. Sterker nog, het bestuur heeft er samen met het bestuursbureau voor gezorgd dat er een flinke sprong is gemaakt van € 141 per deelnemer in 2020 naar € 124 per deelnemer in 2021. Vergeleken met andere fondsen van gelijk formaat presteert Bpf HiBiN hiermee zeer goed.

Hierbij dient wel aangegeven te worden dat er in 2021 enkele eenmalige meevallers waren en het de verwachting is dat de kosten per deelnemer in 2022 hoger uitvallen dan in het jaar 2021.

Het verantwoordingsorgaan ziet bij het bestuur en het bestuursbureau een zeer goede houding ten opzichte van het bewaken van het niveau van de kosten en ziet dat men hier continu scherp op is.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Het thema maatschappelijk verantwoord beleggen ziet het verantwoordingsorgaan steeds sterker terugkeren bij Bpf HiBiN. En, er zijn op dit gebied in 2021 een aantal stappen gezet. Zo is het IMVB-convenant getekend en is er besloten om in het verlengde van het ESG beleid en de door externe partijen op te leveren rapportages een Bpf HiBiN specifiek ESG-dashboard te maken. De initieel beoogde frequentie is eens per jaar maar gezien de globale ESG-ontwikkelingen zou deze frequentie snel hoger kunnen zijn.

Premiebeleid

Het verantwoordingsorgaan is middels een wettelijke adviesplicht betrokken bij de premiestelling. Zo ook voor het jaar 2022. Het bestuur is eraan gehouden om sociale partners een kostendekkende premie voor de afgesproken regeling te vragen en heeft dit dan ook voorgelegd. Sociale partners zijn met dit voorliggend stuk op de CAO-tafel uitgekomen op een lager niveau voor de premie dan de kostendekkende premie. Dit heeft tot gevolg dat het opbouwpercentage voor de huidige regeling naar beneden moest worden bijgesteld en dat de premiedekkingsgraad, de mate waarin de premie bijdraagt aan het resultaat, niet naar het door het bestuur gewenste niveau kon stijgen.

Dit was voor het bestuur en het verantwoordingsorgaan een teleurstellende ontwikkeling omdat hierdoor de financiële houdbaarheid en uitvoering van de regeling onder druk komt te staan. Nadrukkelijk is dan ook aan sociale partners voorgelegd of wellicht de ambities zoals die door hen voor de bestaande regeling zijn vastgelegd te heroverwegen, om zo een voor de toekomst houdbare regeling te verkrijgen.

Het verantwoordingsorgaan heeft gemeend het bestuur hierin te steunen door een positief advies in de totstandkoming van het nieuwe premiebeleid voor 2022 af te geven. Binnen de bestaande wet- en regelgeving is goed geacteerd en heeft men de correcte afwegingen gemaakt om tot een zo goed mogelijk besluit te komen.

Evenwichtige belangenafweging

Voor het nemen van besluiten en het vaststellen van beleid wordt door het bestuur gebruik gemaakt van voorleggers. Hierin wordt onder andere weergegeven of het te nemen besluit voldoet aan de missie, visie, en strategie om doelstellingen van Bpf HiBiN te bereiken. Daarnaast wordt weergegeven of de diverse groepen belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers) niet uitzonderlijk worden bevoordeeld of benadeeld door het te nemen besluit. Het verantwoordingsorgaan heeft de totstandkoming van genomen besluiten beoordeeld en is van mening dat het bestuur hier zeer zorgvuldig mee is omgegaan.

Risicohouding

Bij de risicohouding denken we in eerste instantie aan het risico dat deelnemers willen en kunnen dragen qua pensioenregeling. Deze risicohouding wordt vastgesteld door de sociale partners en vormt de basis voor de financiële opzet van Bpf HiBiN. Jaarlijks wordt getoetst of voldaan wordt aan de risicohouding die is vastgesteld. Uit de toets is gebleken dat niet meer aan deze risicohouding werd voldaan. Dat was reden om met de sociale partners in overleg te treden en dit heeft ertoe geleid dat de premie vanaf 2022 wordt verhoogd. Zie ook de paragraaf over premiebeleid.

Het fonds voert een beleid ten aanzien van het integrale risicomanagement. Daarmee worden alle risico's geadresseerd waarmee Bpf HiBiN te maken heeft, zoals bijvoorbeeld juridische, operationele, uitbestedings- en IT-risico's. Het fonds heeft hiervoor een adequaat raamwerk ingericht. Het verantwoordingsorgaan kan zich vinden in de focus op de risico's die als strategisch zijn aangemerkt; de andere risico's worden niet veronachtzaamd en eveneens adequaat bewaakt. Gedurende iedere bestuursvergadering staat het risicodashboard op de agenda, waarin de ontwikkeling van de netto-risico's duidelijk wordt geschetst. Hierdoor blijft het verantwoordingsorgaan ook doorlopend op de hoogte van de risico-huishouding. In 2021 zijn er geen materiële bevindingen op risicogebied.

Eigen Risicobeoordeling (ERB)

Het bestuur heeft in 2021 voor het eerst een eigen risicobeoordeling (ERB) uitgevoerd, nadat eerder al het beleid voor het opstellen van ERB's was vastgesteld. Voorafgaand aan de uitvoering van deze eerste, algemene en reguliere ERB heeft het bestuur een constructieve discussie gevoerd over de inhoud ervan. Besloten werd om in te gaan op de vraag wat de drie materiële risico's zijn in relatie tot de missie, visie en strategie en hoe de strategie mogelijk versterkt kan worden. Tevens is het risicobeheer aan de orde gesteld: is dit doeltreffend en doelmatig en wat zijn de eventuele verbeterpunten?

Hoewel het verantwoordingsorgaan geen advies hoeft te geven over de ERB, heeft het bestuur het verantwoordingsorgaan na vaststelling in kennis gesteld van de eindrapportage van de uitgevoerde ERB en de vervolgacties die het bestuur hieraan heeft verbonden. Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd dat alle belangrijke ingrediënten van Bpf HiBiN zijn verwerkt in de ERB: van missie en pensioenregeling tot en met strategie en financiële opzet, van governance tot en met risicobeheer. Het verantwoordingsorgaan ziet ook dat het bestuur voldoende aandacht heeft besteed aan de ERB, volgens een gestructureerd proces, met goede betrokkenheid van de relevante organen / functionarissen van Bpf HiBiN.

Als materiële risico's voor Bpf HiBiN zijn door het bestuur genoemd: het balansrisico, vanwege de lage dekkinggraad; het bestuursmodel met het oog op mogelijke samenwerking met andere fondsen; de schaalgrootte van Bpf HiBiN, vanwege de kosten per deelnemer. Het verantwoordingsorgaan herkent deze risico's als de belangrijkste strategische risico's. Het verantwoordingsorgaan volgt de nakoming van de acties die uit de ERB zijn gekomen met grote belangstelling.

Nieuw pensioenstelsel

In 2020 bereikten sociale partners en het kabinet overeenstemming over een nieuw pensioenakkoord. Daarop heeft het bestuur in 2021 een uitgebreid plan geformuleerd met een daarbij behorende tijdslijn. Sociale partners zullen binnenkort een keuze moeten maken over het type premieregeling dat geïmplementeerd dient te worden. Het is een belangrijke taak voor het bestuur om de sociale partners te faciliteren in dit proces waarbij het bewaken van de tijdslijn een belangrijke factor is. Het opgestelde plan geeft het verantwoordingsorgaan het volste vertrouwen in de uitvoering van de implementatie van de nieuwe regeling.

Communicatie

In 2021 is er een communicatiebeleidsplan opgesteld voor de jaren 2021–2023. Hierover heeft het verantwoordingsorgaan een positief advies gegeven. De overgang naar meer digitale communicatie door het bestuur wordt zorgvuldig uitgebouwd waarbij eerder al een grote stap is gezet door de invoer van het deelnemersportaal. Uiteraard is het van belang om goed te monitoren dat alle informatie bereikbaar blijft voor de gehele populatie. Dit is met name van belang om de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel goed te laten verlopen.

Oordeel over 2021

Het verantwoordingsorgaan vormde gedurende het hele verslagjaar een beeld over het functioneren van het bestuur. Voor het vaststellen van het eindoordeel daarover heeft het verantwoordingsorgaan aan de hand van het bestuursverslag, het actuariële rapport en de voorlopige jaarrekening overleg gehad met de raad van toezicht en het bestuur.

Tot slot heeft het verantwoordingsorgaan op 30 mei 2022 overleg gehad met het bestuur, de raad van toezicht, de accountant en de certificerend actuaire over het bestuursverslag, de jaarrekening, het accountantsrapport en het (certificerend) actuariële rapport. Het verantwoordingsorgaan geeft op basis van de eigen waarnemingen gedurende het verslagjaar en de genoemde overleggen een positief oordeel over het handelen van het bestuur in 2021.

Aandachtsgebieden voor 2022

Het verantwoordingsorgaan oordeelt positief over 2021 maar geeft graag op een positieve manier de volgende aandachtspunten voor het jaar 2022 mee:

- borging van datakwaliteit;
- databeveiliging en dataprivacy;
- de ingroei naar het nieuwe pensioenstelsel;
- verdere ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen.

En hoewel het verantwoordingsorgaan niet anders verwacht dan dat dezelfde goede lijn wordt doorgezet, wil het verantwoordingsorgaan het bestuur wijzen op het scherp blijven letten op de kosten per deelnemer met als doel deze, met behoud van kwaliteit, zo laag mogelijk te houden.

Tenslotte

Het verantwoordingsorgaan dankt het bestuur, de raad van toezicht en het bestuursbureau voor de prettige samenwerking in 2021.

Etten-Leur, 9 juni 2022

Verantwoordingsorgaan Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Handel in Bouwmaterialen

REACTIE BESTUUR

Ook het bestuur heeft de samenwerking met het verantwoordingsorgaan in 2021 als prettig ervaren. De professionele ondersteuning waarvan het verantwoordingsorgaan sinds 2021 gebruik maakt, heeft de afstemming tussen bestuur en verantwoordingsorgaan zo mogelijk nog verbeterd. De door het verantwoordingsorgaan uitgesproken dank is dus opnieuw wederzijds.

Waar het bestuur van Bpf HiBiN begrip had voor het negatieve advies dat het verantwoordingsorgaan in 2021 uitbracht over het premiebesluit 2021, stelt het bestuur het positieve advies in 2022 hierover zeer op prijs vanwege de daaraan ten grondslag liggende overwegingen. Het door het bestuur opnieuw niet anders kunnen besluiten tot een lagere opbouw dan de door sociale partners geambieerde opbouw is zorgelijk. De financierbaarheid van de pensioenregeling blijft derhalve een belangrijk aandachtspunt van het bestuur.

In de door het verantwoordingsorgaan benoemde thema's voor 2022 herkent het bestuur zich. Het bestuur meent dat de datakwaliteit sinds de zelfadministratie enorm is toegenomen. Dit is gelet op het invaren van bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten dat vermoedelijk onderdeel zal uitmaken van uitwerking van het pensioenakkoord op de pensioenregeling van Bpf HiBiN, een pluspunt bij de ingroei naar het nieuwe pensioenstelsel.

Ook de databeveiliging en dataprivacy zal in 2022 en daarna aandacht krijgen van het bestuur; het bestuur realiseert zich dat 'de menselijke schakel' hierbij vaak de zwakste blijkt te zijn en stuurt actief op versterking hiervan.

De opmerkingen van het verantwoordingsorgaan over het scherp blijven op de kosten, neemt het bestuur ook in 2022 ter harte.

BEVINDINGEN RAAD VAN TOEZICHT

Inleiding

De raad van toezicht (hierna: de raad) doet hierbij verslag van zijn werkzaamheden in het jaar 2021 en geeft zijn bevindingen en aanbevelingen weer. De raad volgt daarbij de wettelijk omschreven taken en bevoegdheden. De raad hanteert naast de Code pensioenfondsen ook de VITP-code voor intern toezicht.

Vergaderingen/overleg

De raad is in 2021 vijf keer in formele vergaderingen bijeengekomen, waarvan twee keer gezamenlijk met het voltallige bestuur, een keer met het verantwoordingsorgaan (hierna: VO) en twee keer afzonderlijk. Met het VO is in april eveneens overlegd in het kader van het jaarwerk.

De raad bleef daarnaast aangehaakt bij de actuele ontwikkelingen door telefonische en e-mailcontacten, zowel onderling als tussen de voorzitters van raad, bestuur en VO.

Aan het VO is op 22 februari 2022 in een gezamenlijke vergadering van VO en raad verantwoording afgelegd over het jaar 2021 en is de situatie van het fonds uitvoerig besproken.

Goedkeuringen

Conform haar wettelijke bevoegdheden heeft de raad het besluit van het bestuur tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2020 goedgekeurd. Ook heeft de raad de profielschets voor de nieuwe bestuurder M. de Jong goedgekeurd en getoetst of hij aan deze profielschets voldeed.

Algemene gang van zaken

Het hele jaar vroegen de Coronacrisis en de structureel lage rente alle aandacht. Daartegenover deden de rendementen op zakelijke waarden het goed. Per saldo vertaalde dit zich in een niet erg sterk herstel van de dekkingsgraad. Dekkingsgraad, premiedekkingsgraad en het overleg met de sociale partners over de premiehoogte en opbouw bleven prominent op de agenda staan. Evenwichtige belangenafweging speelde bij dit laatste een belangrijke rol. De raad heeft vastgesteld dat het bestuur daaraan de nodige aandacht heeft besteed.

Het bestuursbureau bleef met de aanpassingen in verband met de Coronacrisis soepel opereren en behield de controle over de pensioenuitvoering. Er bleef sprake van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Zowel bestuur als bestuursbureau bleven in control.

Ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel is er in 2021 een 'Stappenplan Wet toekomst pensioenen' gemaakt en een commissie CTP benoemd en verder wacht het bestuur op definitieve wetgeving en keuzes van sociale partners. Het implementatietraject dat volgt na de keuze van de pensioenregeling vergt nog veel aandacht. Er moet nog veel worden afgestemd over wie, wat doet (bijvoorbeeld ten aanzien van het toedelen van rendementen naar individuele potjes; de custodian of pensioenadministratie).

Het beleid van het bestuur

Het beleid van het bestuur was voor een deel gericht op de hiervoor genoemde zaken. Het beleid was ook gericht op het versterken van de positie als zelfuitvoerend fonds. Daarbij werden groeimogelijkheden onderzocht, mede om daardoor tot verdere kostenbesparingen per rechthebbende te komen. Een deel van die groei kan komen uit het uitbreiden van het aantal verplicht aangesloten werkgevers, al dan niet in samenhang met het intrekken van eerder verleende vrijstellingen. De kosten per deelnemer zouden verder omlaag kunnen door ook voor andere fondsen de administratie te gaan verzorgen, en daarmee de eigen positie te versterken.

De raad acht verdere kostenverlaging gezien het feit dat het fonds inmiddels goed scoort in de benchmark, geen prioriteit meer. Groei zou daarom uitsluitend nog gericht moeten zijn op het reële vooruitzicht dat daardoor de bedrijfsvoering en robuustheid substantieel worden verbeterd. Ook moet er rekening mee worden gehouden dat er de komende jaren sowieso veel op het bord van het fonds komt te liggen in verband met invoering van het nieuwe pensioenstelsel (NPS).

Er werden tot voor kort (vertrouwelijke) gesprekken gevoerd over het eventueel aan andere pensioenfondsen verlenen van (administratieve) diensten door het bestuursbureau. Het bestuur heeft deze recent beëindigd omdat

binnen de hiervoor genoemde randvoorwaarden geen sterke business case mogelijk was. Dit stemt de raad tot tevredenheid. De prioriteit komt nu meer te liggen bij de voorbereiding op het NPS.

De raad vindt het positief dat het fonds na het nemen van de eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de opbouw, nu sterker de dialoog zoekt met de sociale partners en met name de werkgevers, zowel om de patstelling rondom premie en opbouw te doorbreken als om proactief betrokken te zijn bij de vormgeving van het NPS.

Dit overleg heeft opgeleverd dat de premie voor 2022 omhooggaat van 22,2% naar 25,2%, maar daarbij moest, om toch nog tot een enigszins aanvaardbare opbouw te komen, het beleid rondom de premiedekkingsgraad (ingroeipad naar 100%) net als voor 2021 verlaten worden: bij een premie van 25,2% en een premiedekkingsgraad van 83% bedraagt in 2022 de opbouw 1,271%, waar zij volgens het ingroeipad 1,106% zou zijn geweest. Het bestuur heeft daarmee een evenwichtige uitweg uit deze lastige spagaat gevonden.

Aanvankelijk leek aan de groeistrategie mede invulling te worden gegeven doordat als gevolg van een overname een substantieel aantal nieuwe deelnemers zou toetreden. De overnemende partij heeft echter tot een alternatieve richting besloten, welke het fonds heeft getoetst aan de vraag of er gevolgen zijn voor de representativiteit van het georganiseerde bedrijfsleven dat is aangesloten bij het fonds en daarmee voor de verplichtstelling. Het fonds laat zich bij dit soort zaken bijstaan door een gespecialiseerde advocaat. De raad (en het verantwoordingsorgaan) zijn vroegtijdig betrokken en zijn uitvoerig geïnformeerd. DNB is begin 2022 op de hoogte gebracht. De raad beveelt dringend aan dat het fonds zich continu blijft voorzien van deskundige bijstand teneinde ieder risico rond de toepassing van de betreffende wet- en regelgeving, die zeer ingewikkeld is, te beheersen.

De raad hecht er belang aan dat het bestuur een standvastige koers kiest rekening houdende met de twee mogelijke uitersten, namelijk een gesloten fonds worden en het vasthouden aan het groeistreven. Dit heeft ook gevolgen voor de toekomstvisie en strategie van het fonds. De raad heeft vastgesteld dat dit bij het bestuur voldoende op het netvlies staat. De raad beveelt aan dat in het onderzoek naar de opties en gevolgen ook de variant wordt betrokken dat het fonds als vrijwillig bedrijfstakpensioenfonds blijft voortbestaan. Centrale vraag daarbij is of het fonds ook in die vrije marktomstandigheden dan voldoende aantrekkingskracht heeft op de sector. Een dergelijk onderzoek en bijbehorende risicoanalyse passen binnen de totale risicobeheersing van het fonds. Dit moet vervolgens een plaats krijgen in de strategie van het fonds en in de ERB.

Financiële positie fonds

De actuele dekkingsgraad per 31 december 2021 bedroeg 103,1% (eind 2020 95,1%) en de beleidsdekkingsgraad 99,5% (eind 2020 90,7%). Het fonds is, net als in de voorgaande jaren, onder het doorvoeren van een voorwaardelijke korting op basis van een tekortschietend vereist eigen vermogen uitgekomen. Ook getoetst aan de kritische dekkingsgraad en bij een keuze voor het overgangs-FTK is een korting niet noodzakelijk.

De financiële positie blijft echter onveranderd zorgelijk. Uit de ALM-studie blijkt dat herstel van de dekkingsgraad en het nakomen van de toeslagambitie naar verwachting niet volledig realiseerbaar zijn en dat de kans op een korting eveneens aanzienlijk is. Dat is met name het gevolg van de lage rente en de lage premie. Dit geldt voor veel andere fondsen, alhoewel het herstel daar sterker was. De raad bleef de financiële positie in samenhang met de ontwikkeling van de premiedekkingsgraad en de invoering van de nieuwe pensioenregeling als uitvloeisel van het Pensioenakkoord dan ook nauwgezet volgen.

Beleggingsbeleid

In het begin van het jaar is een nieuwe manager gezocht voor US High Yield. De raad ziet dat dit selectieproces zorgvuldig is doorlopen en ertoe heeft geleid dat T. Rowe Price als nieuwe manager is aangesteld.

Er is in het najaar een actualisatie van de ALM-studie uitgevoerd en het bestuur heeft besloten geen wijzigingen in de portefeuille (Vastrentend /Zakelijk: 65%/35%) aan te brengen. Een aanpassing richting 45% zakelijke waarden lijkt iets betere uitkomsten te geven, maar de raad begrijpt ook dat in de huidige herstelsituatie het risico niet verhoogd mag worden. Het renteafdekkingsbeleid van 40% blijft ook gehandhaafd. De raad constateert dat de huidige risicohouding van het bestuur onvoldoende richting geeft bij het vaststellen van het beleggingsbeleid; geen enkele doorgerekende variant voldeed aan de gewenste risicohouding.

In de risicobudgetstudie is onderzocht of de portefeuille op categorieniveau verder kan worden geoptimaliseerd. Hieruit bleek dat er slechts beperkte verbeteringen bereikt kunnen worden door aanpassingen in de strategische asset allocatie, maar dat deze nauwelijks opwegen tegen de kosten.

Daarentegen lijkt een groenere benchmark voor aandelen wel aantrekkelijk. Hiermee is een fundamentele daling van de CO2-footprint en een verbetering van de risico/rendementverhouding mogelijk. De raad zal het onderzoek en besluitvorming rondom nieuwe ESG-benchmark(s) met belangstelling volgen. Ook zou het mooi zijn als het bestuur het aangescherpte ESG-beleid meetbaar maakt en de jaarlijkse ESG-rapportage op de website publiceert.

In de BVC is eind 2021 het financiële raamwerk geëvalueerd, waarbij teruggekeken wordt in hoeverre de diverse categorieën de afgelopen 3 jaar aan hun performancedoelstelling hebben voldaan. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de categorie (bèta) en de manager (alfa). De conclusie is dat op bèta-niveau alle assetcategorieën de doelstelling ruimschoots hebben overtroffen, met uitzondering van het renterisico. De uitvoering door de manager blijft bij aandelen en High Yield wel iets achter op de verwachting.

Er wordt op dit moment actief belegd in Bedrijfsobligaties, High Yield, Vastgoed en Hypotheken. De raad zal de afweging tussen actief en passief beleggen blijven volgen, de markt voor passief beheer wijzigt immers in de tijd.

Ten aanzien van de recente ontwikkelingen rondom Oekraïne heeft de raad vastgesteld dat direct contact is gezocht met de externe managers en deze de relatief beperkte assets (0,3%), zodra dat mogelijk is, zullen verkopen.

Adequate risicobeheersing

De risico's worden structureel en adequaat gemonitord aan de hand van een risicodashboard. Daarin is ook de SIRA (integriteitsrisico's) opgenomen en daarmee is het risicoraamwerk compleet.

De patstelling tussen de sociale partners bij de vaststelling van de premie en de hoogte van de opbouw roept een fondsspecifiek integriteitsrisico op, namelijk dat het bestuur hier verzeild raakt in een krachtenveld dat de evenwichtige belangafweging kan bedreigen. Zoals hiervoor al aangegeven laveert het fonds hier op evenwichtige wijze langs de klippen.

De raad heeft vastgesteld dat het bestuur op zorgvuldige wijze de risicobeheersing heeft ingericht. Er is voldoende aandacht voor security risico's, waarbij de raad zich realiseert dat de aard van deze risico's zodanig zijn dat deze niet volledig gemitigeerd kunnen worden.

Evenwichtige belangenafweging

De raad heeft vastgesteld dat het bestuur voldoende aandacht besteedt aan de evenwichtige belangenafweging. De raad had reeds eerder haar steun aan het bestuur uitgesproken dat het bestuur ten aanzien van de lage premiedekkingsgraad de eigen verantwoordelijkheid nam en een methodiek ontwierp om bij een te lage premie de opbouw zo nodig te verlagen. Voor 2021 bleef de premie 22,2% van de pensioengrondslag. De werkgevers waren niet tot meer bereid. Dit leidde dit tot een verlaging van de opbouw tot 1,09%. Dit acht de raad in het licht dat de sociale partners niet bereid bleken tot een premieverhoging een evenwichtige uitruil tussen opbouw en premiedekkingsgraad.

Inmiddels heeft het bestuur besloten tot een opbouw van 1,271% voor 2022 bij een premiedekkingsgraad van 83% (zie hiervoor). Het bestuur heeft hierbij een uitgebreide onderbouwing ten aanzien van de evenwichtigheid gegeven, waarbij is gekeken naar de vraag hoe het premiebesluit 2022 uitpakt voor de verschillende groepen deelnemers rekening houdend met het toekomstige pensioenstelsel.

Het VO heeft hierover met de nodige kanttekeningen positief geadviseerd. Ook de raad acht dit in deze gegeven omstandigheden nog steeds evenwichtig, hoe schrijnend dit probleem ook is. Verder overleg met de sociale partners en heldere communicatie over de ambitie is nu vereist, men mag het niet aan laten komen op het NPS dat dit "allemaal oplost". Een premie van 25,2% leidt ook in het NPS tot een lagere geprojecteerde opbouw dan de pensioenambitie van 75% van het middelloon in 40 opbouwjaren.

Toepassing Code pensioenfondsen, en evaluatie eigen functioneren van de raad

De raad heeft de Code pensioenfondsen toegepast op haar eigen werkzaamheden en heeft geconstateerd dat zij daaraan heeft voldaan. In 2021 is Joyce van Dorssen als opvolger voor Ad van Hienen benoemd en daarmee is aan het thema diversiteit verdere invulling gegeven.

Daarnaast heeft de raad getoetst aan de hand van de acht kernthema's van de Code op welke wijze deze wordt nageleefd en toegepast. Dat heeft niet tot aanvullende bevindingen geleid op hetgeen hiervoor reeds is vermeld.

Benoemde aandachtspunten 2021

De raad heeft voor 2021 bijzondere aandacht besteed aan de volgende zaken:

- verdergaande digitalisering en de gevoeligheid van data (kwaliteit, beveiliging en privacy), ook in het post-corona tijdperk;
- duurzaamheidsrisico's; impact van klimaatverandering, de energietransitie en biodiversiteitsverlies op de financiële en maatschappelijke positie het pensioenfonds;
- herformulering van de pensioenambitie door de sociale partners;
- evenwichtigheid van besluitvorming bij het vaststellen van de gewenste premiedekkingsgraad en het invaren;
- omgang met de structureel lage rente;
- groeistrategie fonds in relatie met robuustheid bedrijfsvoering;
- voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel.

Deze zaken zijn in het voorgaande aan de orde geweest en nopen niet tot nadere opmerkingen.

Thema's voor 2022

De raad zal in 2022 een aantal thema's diepgaander volgen. Dit betreft enerzijds thema's die voortvloeien uit de hiervoor genoemde aandachtspunten en anderzijds thema's waarmee een deel van de toezichtthema's van DNB voor 2022 wordt afgedekt. Het betreft de volgende zaken:

- het verder monitoren van de ontwikkelingen en het daarop gebaseerde beleid rondom vrijstellingen en representativiteit, met het oog op de verplichtstelling;
- de verdere voorbereiding op het NPS, onder andere wel of niet invaren en de daarvoor benodigde data en kwaliteit ervan;
- de robuustheid van de strategie van het fonds nadat het NPS is ingevoerd;
- beoordelen van de business case ingeval van uitbreiding dienstverlening naar andere fondsen;
- onderzoek en besluitvorming rondom nieuwe ESG-benchmark(s), meetbaarheid ESG-beleid.

Tot slot

Het bestuur heeft laten zien dat het in control is en dat het de risico's goed in beeld heeft. Het blijft de verantwoordelijkheid nemen in het lastige dossier van de premiedekkingsgraad en de verhoudingen met de sociale partners. De governance is op orde en de uitvoering verloopt naar tevredenheid. De raad heeft er vertrouwen in dat dit in 2022 zo blijft en dat aan de genoemde toezichtpunten de vereiste aandacht wordt gegeven.

9 juni 2022

Raad van toezicht Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Handel in Bouwmaterialen

REACTIE BESTUUR

Ook in 2021 ervoer het bestuur de samenwerking met de raad van toezicht van Bpf HiBiN als constructief en plezierig en voelt zich gesteund door de beoordeling van de raad van toezicht van de opnieuw ingewikkelde keuze die het bestuur moest maken ten aanzien van de opbouw; er is inderdaad sprake van een schrijnende situatie die helaas slechts op deze wijze geadresseerd kon worden. Het bestuur dankt de raad van toezicht voor het uitgesproken vertrouwen in het bestuur.

Het bestuur vindt het jammer dat de gesprekken die werden gevoerd met een ander pensioenfonds om gebruik te maken van de pensioenadministratie van Bpf HiBiN ten behoeve van de robuustheid daarvan zijn gestopt. Dit gebeurde niet op initiatief van het bestuur van Bpf HiBiN maar op initiatief van het bestuur van het andere fonds. Het bestuur van Bpf HiBiN is van mening dat het uitvoeren van een pensioenadministratie voor een ander pensioenfonds een goed middel is voor het verder robuust maken van de zelfadministratie en blijft dit onderzoeken.

De opmerking van de raad van toezicht dat de prioriteit voor Bpf HiBiN op de uitwerking van het pensioenakkoord moet liggen, neemt het bestuur graag ter harte. De door de raad van toezicht aangestipte risico's rond de toepassing van ingewikkelde wet- en regelgeving, geven naar de mening van het bestuur eens te meer aan dat het huidige pensioenstelsel niet voldoende is meegegaan in de maatschappelijke ontwikkelingen en daardoor op meerdere manieren niet meer daarop aansluit.

JAARREKENING

14

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER (na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten) (x €1.000)

		2021		2020	
		€	€	€	€
ACTIVA	*				
Beleggingen voor risico fonds	(1)				
Vastgoedbeleggingen		86.314		74.741	
Aandelen		381.991		369.141	
Vastrentende waarden		648.760		643.771	
Derivaten		80.680		131.702	
Overige beleggingen en liquide middelen		172.017		149.110	
			1.369.762		1.368.465
Vorderingen en overlopende activa	(2)				
Vorderingen en overlopende activa			11.607		9.958
Overige activa	(3)				
Liquide middelen			4.134		10.452
			1.385.502		1.388.875
PASSIVA					
Stichtingskapitaal en reserves	(4)		38.760		-64.837
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)				
Technische voorziening		1.265.663		1.321.885	
Overige technische voorzieningen		202		187	
			1.265.865		1.322.072
Overlopende passiva	(6)				
Derivaten met negatieve waarde		21.527		19.780	
Verplichtingen uit hoofde van collateral-management		58.984		111.292	
Overige schulden en overlopende passiva		367		568	
			80.878		131.640
			1.385.502		1.388.875

(*) De nummering verwijst naar het hoofdstuk in de toelichting van de jaarrekening.

	2021	2020
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	103,1	95,1
Beleidsdekkingsgraad	99,5	90,7

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN (x €1.000)

		2021		2020	
		€	€	€	€
BATEN	*				
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	47.288		43.810	
Beleggingsresultaten voor risico fonds	(8)	11.636		122.964	
Overige baten	(9)	62		59	
Totaal baten		58.986		166.833	
LASTEN					
Pensioenuitkeringen	(10)		14.346		13.066
Pensioenuitvoeringskosten	(11)		2.045		2.223
Mutatie technische voorzieningen	(12)				
Pensioenopbouw		53.399		47.910	
Rentetoevoeging		-7.126		-3.696	
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten		-13.457		-12.465	
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		4.175		1.419	
Wijziging marktrente		-95.426		194.114	
Wijziging actuariële uitgangspunten		-551		-33.362	
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen		2.764		1.127	
		-56.222		195.047	
Mutatie overige technische voorzieningen		15		15	
			-56.207		195.062
Saldo overdrachten van rechten	(13)		-4.582		-1.804
Herverzekeringen	(14)		-219		-34
Overige lasten	(15)		6		17
Totaal lasten			-44.611		208.530
Saldo van baten en lasten			103.597		-41.697

(*) De nummering verwijst naar het hoofdstuk in de toelichting van de jaarrekening.

	2021		2020	
	€	€	€	€
Bestemming van saldo baten en lasten				
Algemene reserve	116.165		-68.815	
Beleggingsreserve	-12.568		27.118	
		103.597		-41.697

3 KASSTROOMOVERZICHT (x €1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2021		2020	
	€	€	€	€
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	45.381		44.060	
Ontvangen waardeoverdrachten	4.589		1.805	
Betaalde pensioenuitkeringen	-14.350		-13.066	
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	2.225		4.365	
Betaalde waardeoverdrachten risico fonds	0		0	
Betaalde uitvoeringskosten	-1.876		-2.135	
Diverse ontvangsten en uitgaven	0		0	
Betaalde premies herverzekering	-2.121		-1.935	
		33.848		33.093
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	754.253		777.890	
Betaald inzake aankopen beleggingen	-778.008		-795.406	
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	23.697		17.684	
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-39.277		-28.203	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-831		-821	
		-40.166		-28.856
		-6.318		4.237
Samenstelling geldmiddelen				
Liquide middelen per 1 januari		10.452		6.215
Mutatie liquide middelen		-6.318		4.237
Liquide middelen per 31 december		4.134		10.452

4 ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Het doel van de Stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41197852, statutair gevestigd te Breda en kantoorhoudend te Etten-Leur (hierna het 'fonds') is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan pensioengerechtigden en nabestaanden voor ouderdom en overlijden. Tevens verstrekt het fonds, op basis van een overgangsbepaling, pensioenuitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn) van het fonds. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de sector handel en bouwmaterialen verplicht gestelde aangesloten werkgevers.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610. De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het bestuur heeft op 9 juni 2022 de jaarrekening opgemaakt.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijzigingen zoals opgenomen in onderstaande paragraaf "schattingwijzigingen".

Schattingwijzigingen

Bpf HiBiN dient conform artikel 126 van de Pensioenwet de technische voorzieningen en de kostendekkende premies te baseren op prudente beginselen. De basis voor de vaststelling van de technische voorzieningen en kostendekkende premies zijn de actuariële grondslagen. De volgende grondslagen zijn eind 2021 aangepast:

- wijziging vaststelling niet opgevraagde pensioenen;
- wijziging 'nieuwe' UFR-methodiek.

Het effect van de grondslagwijziging 'niet opgevraagde pensioenen' op de technische voorzieningen is een positief resultaat van € 551.000. Daarnaast leidt het effect van de 'nieuwe' UFR-methodiek per 1 januari 2021 tot een negatief resultaat van € 26.582.000.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt

wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valuta-koersverschillen e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2021	31-12-2020
USD	1,14	1,22
GBP	0,84	0,90
HKD	8,87	9,49
CAD	1,44	1,56
AUD	1,56	1,59
JPY	130,95	126,33

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

Beleggingen voor risico fonds

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Slechts indien de reële waarde van een beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva en liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten), onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Financiële instrumenten (derivaten) worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in direct vastgoed worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De reële waarde wordt gebaseerd op taxatiewaarde. De taxaties worden verricht door onafhankelijke deskundigen. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Beursgenoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Niet-beursgenoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen ontleent aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-to-fund managers (intrinsieke waarde), inclusief het opgelopen dividend. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het fonds.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen reële waarde. Van beursgenoteerde aandelen is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet beursgenoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Van beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet beursgenoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Derivaatcontracten met een negatieve waarde worden in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva verantwoord.

Collateral

Het ontvangen collateral wordt gewaardeerd op basis van de marktwaarde ultimo boekjaar volgens dezelfde waarderingsgrondslagen als welke gelden voor beleggingen. Het bedrag aan ontvangen collateral is bestemd om de margin call, een verzoek voor een extra storting om uitstaande posities af te dekken en staat niet ter vrije beschikking.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering hiervan geschiedt tegen de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder meer worden hieronder de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de vereiste reserves, de beleggingsreserve, op het gewenste niveau zijn gebracht. Er is geen sprake van een maximering van de algemene reserve.

Beleggingsreserve

De beleggingsreserve wordt aangehouden als buffer voor neerwaartse koersfluctuaties van beleggingen. De omvang van deze reserve is gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen op basis van de standaardtoets van DNB.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op reële waarde. De reële waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2021. Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren opgebouwde pensioenaanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken respectievelijk pensioenrechten worden verhoogd (toeslagverlening of indexatie). Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen.

Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

Actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2021

Voor de berekeningen is uitgegaan van de volgende grondslagen en veronderstellingen:

- Voor de overlevingstafels wordt Prognosetafel AG2020 (2020: AG2020) gehanteerd, waarbij de sterftekansen zijn vermenigvuldigd met een leeftijdsafhankelijke factor die zijn gebaseerd op de ervaringssterfte van het fonds.
- Voor het uitruilbaar partnerpensioen wordt deze frequentie op leeftijd 67 op 100% gesteld. Voor het partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- De lasten van een nog niet ingegaan wezenpensioen zijn gesteld op 2,0% van de lasten van het nog niet ingegaan partnerpensioen tot 67 jaar. Bij de vaststelling van de lasten van ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot de 18-jarige leeftijd, waarbij geen rekening wordt gehouden met sterftekansen.

- De kostenopslag is per 31 december 2021 2,5% (2020: 2,5%) van de technische voorziening in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.
- Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers en ingegaan arbeidsongeschiktheids-pensioen is uitgegaan van een revalidatiekans van 10%. Een voorziening voor het risico van premievrijstelling van zieke deelnemers die in de WIA terecht kunnen komen, wordt berekend door de invaliditeitsopslag uit de premie van de afgelopen twee jaar te nemen.
- Met ingang van het boekjaar 2020 is een (aanvullende) voorziening gevormd voor arbeidsongeschikte deelnemers. Deze voorziening wordt gevormd voor de onvoorwaardelijke toekomstige verhogingen van de pensioengrondslag voor deelnemers waarvoor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is verleend. Voor de onvoorwaardelijke stijging wordt uitgegaan van de minimale looninflatie conform artikel 23a Besluit FTK (2021: 2,3%).

Overige technische voorzieningen

Voorziening spaarfonds gemoedsbezwaren

Het bestuur kan individuele vrijstelling van deelneming aan de verplichte pensioenregelingen aan een werknemer verlenen, indien deze gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekeren. Dit ontslaat zijn werkgever noch betrokkene van de verplichting tot afdracht van de reguliere bijdragen aan het fonds. Deze bijdragen worden op en individuele spaarrekening gestort, waaraan jaarlijks intrest wordt toegevoegd.

De gespaarde bijdragen van de gemoedsbezwaarde worden na het bereiken van de 67-jarige leeftijd in gelijke termijnen aan betrokkene gedurende 15 jaar uitgekeerd. Bij overlijden van de gemoedsbezwaarde voordat de uitkeringen zijn ingegaan, wordt het saldo in gelijke termijnen gedurende 15 jaar aan de partner uitgekeerd. Bij overlijden van de gemoedsbezwaarde na ingang van de uitkering, worden de uitkeringen gedurende de resterende periode voortgezet ten behoeve van de partner.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen van (werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden (werkgevers) in rekening gebrachte respectievelijk te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde opbouw van pensioenaanspraken onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuroopbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Exploitatiekosten van onroerende zaken in exploitatie zijn in de kosten van vermogensbeheer opgenomen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen en dergelijke.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan pensioengerechtigden uitgekeerde bedragen inclusief de wettelijke toegestane afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (DNB UFR). De interesttoevoeging wordt tegen de één jaarsrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Onttrekking uit technische voorziening voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van de pensioenen in de verslagperiode. Jaarlijks wordt 2,5% van de actuele waarde van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorziening voor de pensioenuitvoeringskosten. Daarnaast valt 2,5% van de actuele waarde van de pensioenuitkeringen en afkopen vrij uit de technische voorziening voor pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Premies herverzekering

Om het risico van een potentiële impact van een grote schade voor het fonds door overlijden of arbeidsongeschiktheid te beheersen heeft het fonds de volgende risico's herverzekerd:

- het nog niet gefinancierde (coming service) deel van het levenslange partnerpensioen en het wezenpensioen;
- het Anw-hiaat;
- de voortzetting van de pensioenopbouw bij gedeeltelijke of gehele arbeidsongeschiktheid van de deelnemer (in de vorm van een risicokapitaal).

Eens in de drie jaar, of eerder indien het contract eindigt, evalueert het fonds of bovenstaande risico's blijven herverzekerd en bij welke verzekeringsmaatschappij.

De laatste evaluatie heeft plaatsgevonden in december 2021. Bij de keuze voor de verzekeringsmaatschappij, is naast de tarieven en polisvoorwaarden, in het kader van tegenpartijrisico de financiële gezondheid van belang. De gekozen verzekeringsmaatschappij dient gedurende de looptijd van het herverzekering-contract een solvabiliteitsratio (eigen vermogen/solvabiliteitsvereiste) te hebben van minimaal 140% op basis van Solvency II.

De niet gefinancierde nabestaandenpensioenen (partner- en wezenpensioenen) het Anw-hiaat en de voortzetting van de pensioenopbouw bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid zijn verzekerd bij Zwitserleven (SRLEV N.V.). Het overlijdensrisico voor de actieve deelnemers is herverzekerd in de vorm van eenjarige risicokapitalen. Het arbeidsongeschiktheidsrisico voor de actieve deelnemers is herverzekerd in de vorm van een arbeidsongeschiktheidsrisicokapitaal.

De contractperiode bedraagt drie jaar en is geëindigd op 31 december 2021. Op afrekeningsdatum, 24 maanden na afloop van het contract, wordt een winstaandeel bepaald. De hoogte van dit winstaandeel is op (en na) balansdatum bekend.

Met ingang van 1 januari 2022 is de herverzekering bij Zwitserleven voor een periode van drie jaar verlengd. De overeenkomst eindigt op 31 december 2024.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld overeenkomstig de directe methode. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

5 TOELICHTING OP DE BALANS (x €1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen en liquide middelen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	74.741	369.141	643.771	111.922	149.110	1.348.685
Aankopen	7.295	21.194	253.102	470	443.639	725.700
Verkopen	-111	-62.405	-215.659	-16.667	-459.411	-754.253
Overige mutaties	391	0	-671	0	39.557	39.277
Waardemutaties	3.998	54.061	-31.783	-36.572	-878	-11.174
Stand per 31 december 2021	86.314	381.991	648.760	59.153	172.017	1.348.235
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						21.527
						1.369.762
	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen en liquide middelen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	73.876	310.753	576.573	71.337	122.987	1.155.526
Aankopen	1.666	20.696	265.061	12.465	495.518	795.406
Verkopen	-246	-5	-232.749	-6.470	-497.138	-736.608
Overige mutaties	-36	0	-180	0	28.419	28.203
Waardemutaties	-519	37.697	35.066	34.590	-677	106.158
Stand per 31 december 2020	74.741	369.141	643.771	111.922	149.110	1.348.685
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						19.780
						1.368.465

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

Er is niet belegd in premie bijdragende ondernemingen.

Op basis van deze indeling kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Cat. 1 Genoteerde markt- prijzen	Cat. 2 Onafhankelijke taxaties	Cat. 3 NCW-berekening	Cat. 4 Andere methode (intrinsieke waarde)	Totaal
Per 31 december 2021					
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	86.314	86.314
Aandelen	381.991	0	0	0	381.991
Vastrentende waarden	571.942	0	0	76.818	648.760
Derivaten	0	0	59.153	0	59.153
Overige beleggingen en liquide middelen	169.582	0	0	2.435	172.017
Totaal	1.123.515	0	59.153	165.567	1.348.235
	Cat. 1 Genoteerde markt- prijzen	Cat. 2 Onafhankelijke taxaties	Cat. 3 NCW-berekening	Cat. 4 Andere methode (intrinsieke waarde)	Totaal
Per 31 december 2020					
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	74.741	74.741
Aandelen	369.141	0	0	0	369.141
Vastrentende waarden	568.932	0	0	74.839	641.771
Derivaten	0	0	111.922	0	111.922
Overige beleggingen en liquide middelen	148.641	0	0	469	149.110
Totaal	1.086.714	0	111.922	150.049	1.348.685

Toelichting waarderingsmethode

De waarderingsmethode wordt conform de RJ 290 standaard gepresenteerd. De waarderingswijzen zijn als volgt:
Categorie 1. De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.

Categorie 2. De reële waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.

Categorie 3. De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder vallen de netto contante waarde berekeningen van de derivaten.

Categorie 4. De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Dit omvat waarde ontleent aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-to-fund managers (intrinsieke waarde).

Vastgoedbeleggingen

De vastgoed beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Participaties vastgoedbeleggingsfondsen	85.069	73.876
Overlopende activa	1.245	865
	86.314	74.741

Aandelen

De aandelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Aandelenbeleggingsfondsen	381.991	369.141
	381.991	369.141

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Staatsobligaties	309.543	317.746
Hypotheke	76.152	74.839
Obligatiebeleggingsfondsen	260.124	247.574
Overlopende activa	2.941	3.612
	648.760	643.771

Derivaten

De derivaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	59.153	111.922
	59.153	111.922

Toelichting derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten voornamelijk om het renterisico af te dekken. Om het renterisico ten opzichte van de nominale verplichtingen te beheersen, wordt het de vastrentende beheerder (LDI-portefeuille) toegestaan renteswaps aan te gaan namens het fonds.

Derivatenposities

	Contract-omvang	Activa	Passiva
Stand per 31 december 2021			
Interest rate swaps	596.541	80.680	21.527
		80.680	21.527
Stand per 31 december 2020			
Interest rate swaps	485.785	131.702	19.780
		131.702	19.780

Overige beleggingen en liquide middelen

Overige beleggingen en liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Specificatie naar soort:		
Liquide middelen	2.426	369
Geldmarktfondsen	169.582	148.641
Rekening courant vermogensbeheerders	9	100
	172.017	149.110

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2021	31-12-2020
Vorderingen uit hoofde van herverzekering	5.156	5.093
Nader vast te stellen premie volgend boekjaar	3.954	3.747
Vorderingen op werkgevers	2.434	973
Waardeoverdrachten	0	0
Licenties	21	54
Overige vorderingen	15	54
Overlopende activa	27	37
	11.607	9.958

In verband met de pensioenopbouw van toekomstige arbeidsongeschikten vanuit de op balansdatum bestaande zieke deelnemers is de technische voorziening verhoogd met een bedrag ter grootte van twee maal de in het boekjaar in de gedempte kostendeckende premie begrepen risicopremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Omdat het risico is herverzekerd, is een vordering op de betreffende herverzekeraar op de balans opgenomen ter grootte van hetzelfde bedrag van € 1.651. De totale vordering uit hoofde van herverzekering bedraagt € 5.156.

	31-12-2021	31-12-2020
Vordering op werkgevers	2.478	1.094
Voorziening dubieuze debiteuren	-44	-121
	2.434	973

Bij de waardering van vorderingen op werkgevers wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hier voor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode. Voor de vorderingen op werkgevers is een bedrag van € 0 opgenomen met een looptijd van langer dan twee jaar en een bedrag van € 0 met een looptijd langer dan een jaar. Er is een bedrag van € 83 vrijgevalen ten gunste van de voorziening dubieuze debiteuren en er is € 6 toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. (2020: per saldo een vrijval € 185).

Onder de overlopende activa is een bankgarantie opgenomen voor de huur inzake het kantoorpand van het fonds, deze bedraagt € 15.

3. Overige activa

	31-12-2021	31-12-2020
Rabobank	4.134	10.452
	4.134	10.452

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

(x €1.000)

4. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht stichtingskapitaal en reserves

	Beleggingsreserve	Bestemde premiereserve	Algemene reserve	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2021	206.145	0	-270.982	-64.837
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-12.568	0	116.165	103.597
Overige	0	0	0	0
Stand per 31 december 2021	193.577	0	-154.817	38.760
	Beleggingsreserve	Bestemde premiereserve	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2020	179.027	0	-202.167	-23.140
Uit bestemming saldo van baten en lasten	27.118	0	-68.815	-41.697
Overige	0	0	0	0
Stand per 31 december 2020	206.145	0	-270.982	-64.837

Solvabiliteit

	31-12-2021		31-12-2020	
	€	In %	€	In %
Pensioenvermogen	1.304.423	103,1	1.257.048	95,1
Af: technische voorzieningen	1.265.663	100	1.321.885	100
Eigen vermogen	38.760	3,1	-64.837	-4,9
Af: vereist eigen vermogen	193.577	15,3	206.145	15,6
Vrij vermogen	-154.817	-12,2	-270.982	-20,5
Minimaal vereist eigen vermogen	53.206	4,2	55.589	4,2
Actuele dekkingsgraad		103,1		95,1
Beleidsdekkingsgraad		99,5		90,7

Toelichting

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur beoordeelt jaarlijks het standaardmodel en acht het gebruik van het standaardmodel voor het jaar 2021 passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting Risicobeheer.

De actuele dekkingsgraad 2021 is als volgt berekend: (Totale activa -/- schulden) / (Technische voorzieningen) * 100%. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden.

Als het eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien het eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen, maar wel tenminste gelijk is aan het minimaal vereist eigen vermogen, bevindt het fonds zich in een situatie van een reservetekort.

De solvabiliteit van het fonds is op basis van de actuele dekkingsgraad niet toereikend, er is sprake van een dekkingstekort (2020: dekkingstekort). De beleidsdekkingsgraad is lager dan de dekkingsgraad behorend bij het minimaal vereist vermogen. Het fonds heeft sinds 1 januari 2015 een herstelplan en heeft ook per eind 2021 een actualisatie van het herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Voor een toelichting op het herstelplan wordt verwezen naar het bestuursverslag.

Verloop van de dekkingsgraad				
	2021		2020	
		%		%
Dekkingsgraad per 1 januari		95,1		97,9
Premie		-0,4		-0,4
Uitkeringen		0,0		0,0
Toeslagverlening		0,0		0,0
Verandering van de rentetermijnstructuur		7,7		-14,3
Rendement op beleggingen		0,9		11,3
Overige oorzaken en kruiseffecten		-0,2		0,6
Dekkingsgraad per 31 december		103,1		95,1

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2021	31-12-2020
Voorziening pensioenverplichtingen	1.265.663	1.321.885
Overige technische voorzieningen	202	187
Stand per 31 december	1.265.865	1.322.072

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	Pensioenverplichting	Overige technische voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	1.321.885	187	1.322.072
Mutatie technische voorzieningen	-56.222	15	-56.207
Stand per 31 december 2021	1.265.663	202	1.265.865
Stand per 1 januari 2020	1.126.838	172	1.127.010
Mutatie technische voorzieningen	195.047	15	195.062
Stand per 31 december 2020	1.321.885	187	1.322.072

Uitsplitsing mutatie technische voorzieningen

	2021	2020
Pensioenopbouw	53.399	47.910
Rentetoevoeging	-7.126	-3.696
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en uitvoeringskosten	-13.457	-12.465
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	4.175	1.419
Wijziging marktrente	-95.426*	194.114
Wijziging actuariële uitgangspunten	-551	-33.362
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	2.764	1.127
	-56.222	195.047

(*) Dit bedrag is inclusief de 'nieuwe' UFR-methodiek, welke per 1 januari 2021 is toegepast.

Voor de toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting in de staat van baten en lasten.

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

	31-12-2021		31-12-2020	
	Aantal	€	Aantal	€
Deelnemers	10.564	578.956	9.999	625.902
Gewezen deelnemers	19.572	433.480	18.834	446.454
Pensioengerechtigden	5.887	217.849	5.681	213.929
Netto pensioenverplichtingen	36.023	1.230.285	34.514	1.286.285
Overig	-	4.621	-	3.443
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	-	30.757	-	32.157
	36.023	1.265.663	34.514	1.321.885

De post overig bestaat uit een voorziening zieke deelnemers van € 4.621 (2020: € 3.443).

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De (basis)pensioenregeling is een verplichte pensioenregeling voor alle werknemers van 21 jaar en ouder. Als gevolg van de fiscale regels is met ingang van 1 januari 2015 de pensioenrichtleeftijd verhoogd van eerste dag van de maand waarin 65-jarige leeftijd werd bereikt naar eerste dag van de maand na bereiken van 67-jarige leeftijd. Alle tot 1 januari 2015 opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen zijn omgezet naar een ouderdomspensioen met pensioenrichtleeftijd 67 jaar.

De opbouw van een levenslang ouderdomspensioen is voor de duur van één jaar gewijzigd in 1,09% (2020: 1,25% van de pensioengrondslag). Naast het ouderdomspensioen bouwt de deelnemer ook jaarlijks een partnerpensioen op. De opbouw van het partnerpensioen is 70% van het ouderdomspensioen. Het wezenpensioen bedraagt 14% van het ouderdomspensioen voor elk kind. De pensioenopbouw wordt voor arbeidsongeschikte deelnemers voortgezet onder vrijstelling van bijdragebetaling. Het maximum pensioengevend salaris is € 46.526 (2020: 45.613) en de franchise is € 13.356 (2020: 13.094).

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Er bestaat geen recht op toeslagen. De premie bevat geen expliciete opslag ten behoeve van het toeslagbeleid. Bovendien wordt door het fonds geen reserve aangehouden om in de toekomst toeslagen te kunnen verlenen. De voorwaardelijke toeslagen worden gefinancierd uit overrendementen.

Ultimo 2021 bedraagt de actuele dekkingsgraad op basis van FTK 103,1% (31 december 2020: 95,1 %). Deze is hoger dan de beleidsdekkingsgraad van 99,5% ultimo 2021 (31 december 2020: 90,7%). Het FTK schrijft voor dat er geen toeslag wordt verleend wanneer de beleidsdekkingsgraad lager dan 110% is.

6. Overige schulden en overlopende passiva		
	31-12-2021	31-12-2020
Derivaten met negatieve waarde	21.527	19.780
Verplichtingen uit hoofde van collateral-management	58.984	111.292
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2	61
Waardeoverdrachten	9	2
Te betalen kosten vermogensbeheer	144	144
Te betalen overige kosten	212	361
	80.878	131.640

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioenovereenkomst. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het tekort op basis van de strategische beleggingsmix op FTK-grondslagen (in € 1.000) is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
Technische voorziening	1.265.663	1.321.885
Buffers:		
S1 Renterisico	28.252	21.605
S2 Risico zakelijke waarden	136.692	143.136
S3 Valutarisico	35.675	35.464
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	55.226	68.884
S6 Verzekeringstechnisch risico	42.188	44.878
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	-	-
Diversificatie effect	-104.456	-107.821
Totaal S (vereiste buffers)	193.577	206.146
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	1.459.240	1.528.031
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	1.304.423	1.257.048
Tekort	154.817	270.983

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van solvabiliteitsrisico. Deze beleidsinstrumenten zijn:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van de te verwachte ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van ALM-studies en jaarlijkse portefeuilleconstructie studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico's (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en door een verandering van marktfactoren. Marktfactoren kunnen bijvoorbeeld marktprijzen zijn van aandelen, grondstoffen, vastgoed en private equity (prijrisico), maar ook valutakoersen (valutarisico) of rentes (renterisico). De mate waarin de beleggingsportefeuille van het fonds gevoelig is voor het prijs- en renterisico is in de volgende alinea weergegeven, vervolgens worden de risico's die het fonds loopt nader toegelicht.

Classificatie beleggingen ten behoeve van marktrisico's

Bij toepassing van het 'doorkijk beleggingen-principe' wordt door de betreffende beleggingsfondsen heen gekeken en vervolgens worden de onderliggende beleggingen toebedeeld naar de betreffende beleggingscategorie

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen en liquide middelen	Totaal
Stand ultimo 2021 conform balans	86.314	381.991	648.760	59.153	172.017	1.348.235
Overlopende posten	-1.245	0	-2.941	0	-9	-4.195
Voor toepassing 'doorkijk beleggingen'	0	-381.991	-181.029	0	0	-563.020
Toepassing 'doorkijk beleggingen (incl. overlopende posten)	10.018	365.763	175.378	1.884	9.977	563.020
Vermindering 'doorkijk beleggingen' (incl. overlopende posten)	-3	-143	-678	0	-6	-830
Stand ultimo 2021 na 'doorkijk beleggingen'	95.084	365.620	639.490	61.037	181.979	1.343.210

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen en liquide middelen	Totaal
Stand ultimo 2020 conform balans	74.741	369.141	643.771	111.922	149.110	1.348.685
Overlopende posten	-864	0	-3.613	0	-100	-4.577
Voor toepassing 'doorkijk beleggingen'	0	-369.141	-165.070	0	0	-534.211
Toepassing 'doorkijk beleggingen' (incl. overlopende posten)	9.334	354.955	163.024	5.110	1.788	534.211
Vermindering 'doorkijk beleggingen' (incl. overlopende posten)	-30	-307	-1.118	0	-113	-1.568
Stand ultimo 2020 na 'doorkijk beleggingen'	83.181	354.648	636.994	117.032	150.685	1.342.540

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente. De strategische afdekking van het renterisico van het fonds is 40% van de nominale verplichtingen op basis van marktrente, met een bandbreedte tussen 35% en 45%. De afdekking vindt over de gehele looptijd van de verplichtingen plaats. Om de afdekking van renterisico te realiseren wordt gebruik gemaakt van euro (staats)obligaties en rentederivaten. Monitoring van de afdekking en effectiviteit van de afdekking vindt dagelijks plaats. Het bestuur ontvangt week-, maand- en kwartaalrapportages.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde van een belegging of verplichting verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2021		31-12-2020	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Duration vastrentende waarden (voor derivaten)	639.489	9,8	636.994	11,1
Duration vastrentende waarden (na derivaten)	698.642	16,2	748.916	17,5
Technische voorziening	1.265.663	24,6	1.321.885	25,0

Op balansdatum is de duration van de vastrentende waarden circa 10 jaar, zonder het effect van rentederivaten. Deze is aanzienlijk korter dan de duration van de technische voorziening van 24,6. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "durationmismatch". Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het fonds is rentederivaten aangegaan, waarmee de duration met 6 jaar wordt verlengd. De totale duration van de vastrentende waarden komt hiermee op 16,2 jaar.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2021		31-12-2020	
	€	In %	€	In %
Resterende looptijd < 1 jaar	77.332	12,1	110.768	17,4
Resterende looptijd > 1 jaar en 5 jaar	61.441	9,6	51.516	8,1
Resterende looptijd > 5 jaar	500.717	78,3	474.710	74,5
Overig	0	0,0	0	0,0
	639.490	100	636.994	100

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden is het risico dat de waarde van de beleggingen onderhevig is aan bewegingen in marktprijzen. De mate van bewegelijkheid is het grootst voor aandelen en minder groot voor bijvoorbeeld vastgoed.

Het bestuur kiest bewust voor het lopen van prijs(markt)risico om te kunnen voldoen aan de doelstellingen en toeslagambitie. Het bestuur gaat er vanuit dat meer risicovolle beleggingen op lange termijn waarde toevoegen. De strategische samenstelling van de beleggingsportefeuille en dus het risicoprofiel wordt vastgesteld op basis van een ALM-studie, in combinatie met de andere sturingsinstrumenten van het fonds (premie- en toeslagbeleid). Periodiek wordt getoetst of de uitgangspunten die in deze studie zijn gebruikt nog reëel zijn, danwel bijsturing behoeven. Rondom de strategische normweringen zijn bandbreedtes vastgesteld. Monitoring van de samenstelling van de portefeuille versus het beleid en de bandbreedtes vindt op weekbasis plaats. Het bestuur ontvangt week-, maand- en kwartaalrapportages.

Bij de bepaling van het vereist vermogen past het fonds het standaardmodel van DNB toe. In dat model wordt een buffer aangehouden voor het risico dat het fonds loopt met vastgoed en aandelen. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardenwijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat.

	31-12-2021		31-12-2020	
	€	In %	€	In %
Specificatie vastgoed beleggingen naar aard:				
Woningen	56.892	59,8	51.141	61,5
Winkels	30.561	32,1	23.862	28,7
Financiële instellingen (w.o banken en verzekeraars)	1.907	2,0	6.586	7,9
Industrie	956	1,0	765	0,9
Kantoren	427	0,4	451	0,5
Participaties	258	0,3	304	0,4
Hotels	1.872	2,0	72	0,1
Overig	2.211	2,4	0	0,0
	95.084	100	83.181	100

Specificatie vastgoed beleggingen naar regio:				
Europa	85.592	90,0	74.573	89,7
Noord-Amerika	6.118	6,4	4.775	5,7
Azië	1.540	1,6	1.737	2,1
Oceanië	1.508	1,6	1.786	2,1
Midden Oosten	210	0,2	172	0,2
Centraal en Zuid-Amerika	42	0,0	69	0,1
Afrika	74	0,2	69	0,1
	95.084	100	83.181	100

Specificatie vastgoed beleggingen naar sector:				
Informatie technologie	92.962	25,4	83.219	23,5
Handel	73.070	20,0	75.574	21,3
Financiële instellingen (w.o banken en verzekeraars)	56.431	15,4	52.886	14,9
Gezondheidszorg	41.662	11,4	41.443	11,7
Telecom	35.032	9,6	36.211	10,2
Industrie	29.539	8,1	28.440	8,0
Overig	36.924	10,1	36.875	10,4
	365.620	100,0	354.648	100

	31-12-2021		31-12-2020	
	€	In %	€	In %
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	54.613	14,9	53.953	15,2
Noord-Amerika	202.207	55,3	186.606	52,6
Azië	70.153	19,2	71.608	20,2
Oceanië	25.571	7,0	29.701	8,4
Midden Oosten	5.543	1,5	4.034	1,1
Centraal en Zuid-Amerika	4.595	1,3	5.494	1,5
Afrika	2.938	0,8	3.252	1,0
	365.620	100,0	354.648	100

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. Om een zo optimaal mogelijke spreiding aan te houden en te kunnen profiteren van kansen die de verschillende regio's en sectoren bieden, belegt het fonds in de returnportefeuille ook buiten de eurozone. De matchingportefeuille is volledig belegd in euro.

De valuta binnen aandelen ontwikkelde landen en voor emerging market debt (hard currency) worden voor 100% afgedekt. De afdekking vindt plaats binnen de beleggingspools. Het valutarisico voor aandelen opkomende landen en high yield (VS) wordt bewust niet afgedekt.

Het totaalbedrag van de gehele beleggingsportefeuille dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo 2021 circa € 461.319 (2020: € 433.539). Van dit bedrag is een non-euro exposure binnen aandelen ontwikkelde markten € 292.426 volledig afgedekt door middel van valuta derivaten (FX-contracten). Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten nihil (2020: nihil).

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valutaderivaten	Nettopositie na afdekking 2021	Netto positie na afdekking 2020
	€	€	€	€
EUR	826.059	289.217	1.115.276	1.070.540
HKD	24.243	-2.209	22.034	20.087
CAD	12.237	-12.377	-140	-239
AUD	5.372	-5.417	-45	-89
CHF	8.864	-8.514	350	1.839
GBP	9.817	-9.722	95	-256
JPY	18.485	-18.597	-112	-188
USD	312.432	-223.036	89.396	89.325
Overig	69.869	-7.472	62.397	56.377
Totaal	1.287.378	1.873	1.289.251	1.237.396

S5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

European Market Infrastructure Regulation (EMIR) is op initiatief van de Europese Commissie geïmplementeerd om de handel in Over The Counter (OTC) derivaten transparanter en veiliger te maken. EMIR is een Europese verordening, wat betekent dat zij een rechtstreekse werking heeft in de lidstaten van de EU. De AFM houdt samen met DNB toezicht op de naleving van EMIR. Als gevolg van de introductie van EMIR dienen af te sluiten renteswaps verplicht te worden afgewikkeld door een centrale tegenpartij (in het Engels: central counterparty (CCP)). Voor pensioenfondsen geldt echter een vrijstelling tot juni 2022.

De eisen van de CCP zijn strenger voor onderpand. Zo zal er bij het afsluiten van een swap initieel onderpand (Initial Margin) gestort moeten worden, waar voorheen onderpand gestort hoeft te worden indien een swap een negatieve waarde krijgt. Aanvullend zal cash als onderpand gestort moeten worden indien de swap een negatieve waarde krijgt, de zogenaamde Variation Margin (VM). De eis van de centrale tegenpartij om de Variation Margin in cash te voldoen, verhoogt de behoefte van pensioenfondsen aan direct beschikbare cash, en leidt hiermee tot een stijging van het liquiditeitsrisico dat niet tijdig aan de korte termijn cashverplichting kan worden voldaan. Het fonds gebruikt rentederivaten voor het afdekken van het renterisico. Het fonds heeft ondanks de genoemde vrijstelling er voor gekozen om te kiezen voor de nieuwe EMIR-wetgeving. De clearingverplichting geldt in eerste instantie uitsluitend voor renteswaps.

	31-12-2021		31-12-2020	
	€	In %	€	In %
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Staatsobligaties	356.679	55,8	359.373	56,4
Bedrijfsobligaties	206.658	32,3	167.521	26,3
Hypotheek	76.153	11,9	74.839	11,7
Bancaire lening	0	0,0	35.261	5,6
	639.490	100	636.994	100

	31-12-2021		31-12-2020	
	€	In %	€	In %
Specificatie creditrating klasse:				
AAA	407.568	63,7	383.569	60,2
AA	67.107	10,5	89.091	14,0
A	30.831	4,8	19.383	3,0
BBB	59.142	9,2	43.190	6,8
BB	73.150	11,4	65.963	10,4
Geen rating***	1.692	0,4	35.798	5,6
	639.490	100	636.994	100

* Het saldo betreft voornamelijk beleggingen in hypotheek, geldmarktfondsen en onderpand in contanten aan / vanwege central clearing.

S6 Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico kan als volgt worden uitgesplitst in onderstaande deelrisico's.

- **Langlevenrisico**

Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van Prognosetabel AG2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het is op dit moment onbekend wat het effect van Covid-19 zal zijn op het langlevenrisico. In de vaststelling van AG-2020 prognosetabels is nog geen rekening gehouden met het effect van Covid-19. Er is dus nog geen zekerheid van het effect van Covid-19 op de sterfteontwikkeling.

- **Overlijdensrisico**

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen (partnerpensioen en/of wezenpensioen) moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

- **Arbeidsongeschiktheidsrisico**

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Per 1 januari 2016 zijn de niet gefinancierde nabestaandenpensioenen (partner- en wezenpensioen) en de voortzetting van de pensioenopbouw bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid verzekerd bij Zwitserleven (SRLEV N.V.). Het overlijdensrisico voor de actieve deelnemers is herverzekerd in de vorm van eenjarige risicokapitalen. Het arbeidsongeschiktheidsrisico voor de actieve deelnemers is herverzekerd in de vorm van een arbeidsongeschiktheidsrisicokapitaal.

- **Toeslagrisico**

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te verhogen (toeslagverlening of indexeren). De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Ultimo 2021 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 99,5%. In het kader van FTK is het niet toegestaan om de pensioenen te verhogen.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds niet aan haar betalingsverplichtingen uit hoofde van pensioenuitkeringen, derivatentransacties of uitvoeringskosten kan voldoen. Het beleid is erop gericht dat enerzijds een gedegen cashmanagement proces wordt gevoerd en anderzijds dat de beleggingsportefeuille voornamelijk belegd wordt in liquide en dus snel verhandelbare beleggingen producten. Ten aanzien van mogelijke liquiditeitsbehoefte uit hoofde van derivatentransacties hanteert het fonds strikte richtlijnen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn.

De omvang van liquiditeitsbehoefte uit hoofde van maandelijkse pensioenuitkeringen en betaling van kosten is beperkt. Dit cashmanagement proces wordt maandelijks gemonitord, waarbij afstemming op de premie inkomsten plaatsvindt. Bij de bepaling van het vereist vermogen past het fonds het standaardmodel van de DNB toe. In dat model wordt het liquiditeitsrisico vooralsnog op nihil gesteld.

S8 Concentratierisico

Het concentratierisico is het risico dat er een te grote afhankelijkheid bestaat van beleggingen in één bepaald product, land, regio, sector of debiteur. Het beleid is erop gericht een zo groot mogelijke spreiding aan te brengen over landen, regio 's, sectoren en debiteuren en het concentratierisico zo goed als mogelijk te reduceren. Binnen de returnportefeuille wordt daarom voornamelijk belegd in beleggingsfondsen. Daarnaast is binnen de LDI portefeuille verdere diversificatie aangebracht door aanpassingen in het mandaat.

Het bestuur accepteert dit risico en weegt doorlopend dit concentratierisico af tegen het risico dat dit deel van

de portefeuille de verplichtingen in onvoldoende mate volgen. De matchingportefeuille is er immers op gericht om voor 40% het verloop van de verplichtingen van het fonds te volgen. Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Op basis van "doorkijk principe" is er een aantal posten die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaken. Dit zijn onder andere staatsobligaties van landen met een hoge rating (Nederland 12,7% voor een bedrag € 175.843 en Duitsland 6,3% voor een bedrag € 87.199) en worden gebruikt voor de afdekking van het renterisico. Bij de bepaling van het vereist vermogen past het fonds het standaardmodel van de DNB toe. In dat model wordt het concentratierisico vooralsnog op nihil gesteld. Op grond hiervan heeft het bestuur geconcludeerd dat er geen sprake is van concentratie in de activa of verplichtingen en dat er daarom geen buffer voor concentratierisico wordt aangehouden.

S9 Operationeel risico

Het operationele risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. Het bestuur onderkent dat er zowel binnen de bestuurlijke organisatie van het fonds als bij de uitvoering van het pensioen- en vermogensbeheer sprake is van verschillende operationele risico 's.

- **Operationele risico 's uitbestedingsrelaties**

Voorbeelden van operationele risico 's bij uitbestedingsrelaties zijn ontoereikende procedures met betrekking tot de afhandeling van beleggingstransacties of pensioenuitkeringen en het ontbreken van functiescheiding, maar ook IT-risico 's zoals systeemuitval en onvoldoende back-up faciliteiten. Als gevolg van deze operationele risico 's kunnen zich zowel financiële als reputatie schade voordoen.

Het beleid van het fonds is erop gericht om dit risico zo goed als mogelijk te reduceren en te beheersen. Daarnaast stelt het bestuur eisen aan de uitbestedingsrelaties welke zijn vastgelegd in het uitbestedingsbeleid. Er vinden periodieke overleggen plaats met alle uitbestedingsrelaties. Bij de bepaling van het vereist vermogen past het fonds het standaardmodel van de DNB toe. In dat model wordt het operationeel risico vooralsnog op nihil gesteld.

- **Systeemrisico**

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

- **Handhavingsrisico (verplichtstelling)**

Het handhavingsrisico is het risico dat werkgevers niet zijn aangesloten bij het fonds, terwijl zij dit volgens de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (Wet Bpf 2000) wel verplicht zijn. Er heeft in deze situatie geen premiebetaling plaatsgevonden, terwijl een deelnemer wel aanspraak kan maken bij het fonds op een pensioenuitkering. Het bestuur acht dit (geen premie, wel recht) een zeer belangrijk risico.

In de Wet Bpf 2000 is vastgelegd dat het georganiseerde bedrijfsleven een verzoek tot verplichtstelling, wijziging of intrekking van die verplichtstelling kan doen. Dit betekent dat cao-partijen een centrale rol spelen bij de totstandkoming van de verplichtstelling; zonder cao-partijen is een verplichtstelling niet mogelijk. Gevolg van de verplichtstelling is onder meer dat werkgevers en werknemers verplicht zijn de statuten en de reglementen van het fonds na te leven. Door verplichtstelling van de deelneming in het fonds wordt deze deelneming voor iedereen gelijkgesteld met een deelneming op grond van een pensioenovereenkomst.

Werkgevers zijn op grond van het verplichtstellingsbesluit en de Wet Bpf 2000 verplicht om zich uit eigen beweging aan te sluiten bij het fonds wanneer zij werkzaam zijn in de sector die onder het verplichtstellingsbesluit vallen. Er rust op deze werkgevers een zelfstandige onderzoekplicht om de aansluiting te bewerkstelligen en wanneer er onduidelijkheid is behoort de werkgever actief het fonds, te benaderen om duidelijkheid over al dan niet verplichte aansluiting te verkrijgen.

Op grond van de verplichtstelling en de Wet Bpf 2000 is het fonds verplicht om alle mogelijke inspanningen en acties te ondernemen om ervoor te zorgen dat werkgevers en werknemers die onder de reikwijdte van de

verplichtstelling van het fonds vallen, ook daadwerkelijk worden aangesloten. De juiste (wettelijke) procedure dient hiervoor te worden gevoerd, inclusief het versturen van premienota 's, het innen van de premies en het desnoods invorderen van deze premies via een dwangbevel.

Het bestuur van het fonds heeft beleid ontwikkeld om ten onrechte niet aangesloten ondernemingen op te sporen ter bescherming van de pensioenaanspraken en pensioenrechten van alle belanghebbenden.

- **Juridisch risico**

Het juridisch risico is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. Het beleid is erop gericht het juridisch risico zo veel mogelijk te reduceren en te beheersen.

Zo worden contracten, overeenkomsten en SLA afspraken getoetst door externe juristen, is er een contractenregister opgesteld en is de monitoring van de naleving van (nieuwe) wet- en regelgeving ook uitbesteed aan diverse uitbestedingspartijen. Er vinden periodieke evaluaties plaats van de contracten en is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Tevens is er een klachten- en geschillenregeling voor werkgevers en deelnemers. Het bestuursbureau is verantwoordelijk voor het informeren van het bestuur over al deze aspecten.

- **Integriteitsrisico**

Het integriteitsrisico is het risico dat de integriteit het fonds wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van bestuursleden en medewerkers dan wel van de leiding van uitbestedingspartijen, in het kader van wetten, regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen. Het beleid is erop gericht dit risico zo veel mogelijk te reduceren en eisen te stellen aan bestuursleden en uitbestedingspartijen. Daarnaast heeft het bestuur een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid vastgesteld en geïmplementeerd.

Ter voorkoming van de mogelijke verstrengeling van belangen en van misbruik of oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie is er een gedragscode opgesteld. De gedragscode is van toepassing op iedere verbonden persoon bij het fonds. Het bestuur van het fonds heeft een onafhankelijke compliance officer aangesteld die toezicht houdt op de naleving van de gedragscode. Het integriteitsrisico bij uitbestedingsrelaties wordt meegenomen en besproken in de periodieke gesprekken dan wel bij nieuwe of het verlengen van contracten.

- **Communicatierisico**

Het communicatie risico is het risico dat door onvoldoende, onjuiste of onvolledige communicatie de deelnemer niet goed wordt geïnformeerd. Het bestuur vindt duurzame communicatie naar deelnemers en andere stakeholders van groot belang. Het beleid van het fonds is de laatste jaren aangescherpt. Om de risico 's als gevolg van het gedrag en de verwachtingen van de deelnemers te beheersen is het communicatiebeleid ontwikkeld. De communicatie van het fonds voldoet minimaal aan de eisen van Pensioenwet en pension fund governance. De effectiviteit van de communicatie wordt periodiek getoetst.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark. Wanneer de tracking error groter is dan 1%, dan schrijft het standaardmodel een extra buffer voor. Vanwege het overwegend passieve beheer staat de buffer op nihil.

Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting op de pensioenuitvoeringskosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. Er neemt een bestuurslid als pensioengerechtigde deel aan de pensioenregeling van het fonds. De medewerkers van het bestuursbureau nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds, op basis van voorwaarden in de pensioenregeling.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Per 31 december 2021 zijn er de volgende langlopende contractuele verplichtingen, dit betreft de huurovereenkomst van het kantoorpand waar het bestuursbureau van het fonds is gevestigd met een waarde van € 269.000 (tot 1 juli 2026).

Rechtszaken verplichtstelling

In het jaar 2020 heeft Bpf HiBiN drie rechtszaken gevoerd, waarin de intrekking van de discretionair verleende vrijstellingen door een aantal ondernemingen en een ondernemingspensioenfonds zijn voorgelegd bij de bestuursrechter. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het bestuursverslag, onderdeel Verplichtstelling (paragraaf 5.2.15) en het onderdeel Toekomstparagraaf (hoofdstuk 11). Daarnaast heeft Bpf HiBiN één hoger beroepszaak gevoerd, waarin de verplichte aansluiting door een werkgever werd aangevochten. Het arrest van het Gerechtshof is op het moment van schrijven van de jaarrekening nog niet verschenen.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Wijziging UFR

Met ingang van 1 januari 2021 is de UFR-methodiek zoals deze wordt toegepast op de rentetermijnstructuur zoals voorgeschreven door toezichthouder DNB, gewijzigd. De nieuwe UFR-methodiek wordt in vier stappen geleidelijk ingevoerd, telkens per 1 januari. Per 1 januari 2024 is de nieuwe UFR-methodiek volledig geïmplementeerd.

In onderstaand overzicht is het verwachte effect van de wijziging van de UFR-methodiek op de financiële situatie van het fonds inzichtelijk gemaakt per 31 december 2021. Hierbij is zowel het effect voor gewijzigde UFR per primo 2022 als per primo 2024 voor het fonds inzichtelijk gemaakt.

(x € 1.000)

Financiële positie 31 december 2021	UFR einde 2021	UFR primo 2022	UFR primo 2024
Vermogen	1.304.423	1.304.423	1.304.423
Technische Voorziening	1.265.663	1.282.592	1.318.868
Eigen vermogen	38.760	21.831	(14.445)
Dekkingsgraad	103,1%	101,7%	98,9%

Situatie Rusland-Oekraïne

Op 24 februari 2022 zijn Russische troepen Oekraïne binnengevallen. Bpf HiBiN belegt minimaal in Rusland, ongeveer 0,3% van het belegd vermogen. Die beleggingen maken deel uit van het beleggingsfonds aandelen en het beleggingsfonds obligaties, beide in opkomende markten. De beheerders van beide beleggingsfondsen hebben bekend gemaakt de beleggingen in Rusland te verkopen zodra dat mogelijk is.

De directe impact op de wereldeconomie is tot nu toe beperkt. Het belang van Oekraïne en Rusland is daarvoor te klein. De stijging van de rente heft de daling van de beurskoersen op. Dit betekent dat de Russische inval in het eerste kwartaal een (beperkt) positief effect heeft gehad op de financiële positie (dekkingsgraad) van Bpf HiBiN.

Landen hebben onderling afgesproken om een aantal Russische banken af te sluiten van het internationale betalingssysteem. Bpf HiBiN heeft geen pensioengerechtigden die een pensioen ontvangen op een bankrekening in Rusland.

Inflatie

De invasie van Oekraïne door Rusland heeft het inflatiethema nog nadrukkelijker op de agenda gezet. In de meeste ontwikkelde economieën bedraagt de jaarlijkse inflatie meer dan 5% en ligt deze ver boven de inflatiedoelstelling van centrale banken. In vergelijking met eerdere periodes van hoge inflatie worden de cijfers voornamelijk aanbod gedreven, zowel door aanbodbeperkingen in de gehele economie na de lockdowns als door sectorspecifieke verschuivingen in de consumentenbestedingen.

Deze ontwikkeling is nog versterkt door een piek in de energieprijzen als gevolg van de Russische inval in Oekraïne. De hoge energieprijzen in combinatie met de opgelegde sancties hebben de EU-landen ertoe aangezet minder afhankelijk te worden van Russische energie en zich te richten op alternatieve energiebronnen. Rusland en Oekraïne zijn tevens belangrijke producenten van diverse grondstoffen, landbouwproducten en meststoffen; de beperkingen op deze productie als gevolg van het aanhoudende conflict zullen de wereldwijde inflatietrend waarschijnlijk een verdere impuls geven.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (x €1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (werkgevers en werknemers)		
	2021	2020
Premiebijdragen (werkgevers en werknemers)	46.890	43.309
Periodieke premies Anw-hiaat	315	316
	47.205	43.625
Afschrijving premievordering	83	185
	47.288	43.810

De mutatie afschrijving premievordering en voorziening dubieuze debiteuren is gesaldeerd weergegeven. Er is per saldo een bedrag van € 83 vrijgevallen (2020; vrijgevallen € 185) (aan) (van) de voorziening dubieuze debiteuren.

Overzicht kostendekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 130 Pensioenwet		
	2021	2020
Kostendekkende premie	65.144	58.746
Gedempte premie	46.069	42.288
Feitelijke (in rekening gebrachte) premie	47.205	43.625

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur gepubliceerd door DNB). Het fonds hanteert voor de jaarlijkse toetsing van de hoogte van de kostendekkende premie een gedempte kostendekkende premie.

Het fonds heeft voor de berekening van de gedempte kostendekkende premie vanaf 2020 gekozen voor de methode van premiedemping op basis van verwacht fondsrendement. Het fonds heeft daarvoor als peildatum de rente per 31 oktober 2019 gebruikt. De rente geldt voor vijf jaar. Voor de overige rendementen zijn voor de premie 2020 de rendementen van de commissie parameters 2014 gehanteerd. Voor de vaststelling van de premie 2021 zijn deze vervangen door de rendementen vastgesteld door de commissie parameters 2019.

De feitelijke premie in 2021 bedraagt 22,2% van de som van de pensioengrondslagen. De feitelijke premie is in 2021 hoger dan de gedempte premie. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.

Samenstelling kostendekkende premie		
	2021	2020
Actuarieel benodigde koopsom	54.541	48.880
Opslag voor uitvoeringskosten	2.094	2.094
Solvabiliteitsopslag	8.509	7.772
	65.144	58.746

Samenstelling gedempte premie		
	2021	2020
Actuarieel benodigde koopsom	25.548	23.449
Opslag voor uitvoeringskosten	2.094	2.094
Solvabiliteitsopslag	3.985	3.728
Voorwaardelijke onderdelen	14.442	13.017
	46.069	42.288

8. Beleggingsresultaten voor risico fonds				
	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten vermogensbeheer	Totaal
2021	€	€	€	€
Vastgoedbeleggingen	2.078	3.998	-57	6.019
Aandelen	8.265	54.061	-251	62.075
Vastrentende waarden	7.269	-31.784	-426	-24.941
Derivaten	4.971	-36.572	-39	-31.640
Overige beleggingen en liquide middelen	1.114	-878	-113	123
Totaal	23.697	-11.175	-886	11.636
2020	€	€	€	€
Vastgoedbeleggingen	1.936	-519	-49	1.368
Aandelen	4.453	37.697	-240	41.910
Vastrentende waarden	6.326	35.066	-419	40.973
Derivaten	5.200	34.590	-73	39.717
Overige beleggingen en liquide middelen	-230	-677	-97	-1.004
Totaal	17.685	106.157	-878	122.964

De directe kosten van vermogensbeheer zijn de zichtbare ('directe') kosten die het fonds op factuurbasis heeft betaald en bedragen in 2021 € 886 (2020: € 878). Deze kosten zijn exclusief de indirecte beleggingskosten, zoals transactiekosten. Transactiekosten zijn de kosten die gemaakt moeten worden om een (beleggings)transactie tot stand te brengen en uit te voeren. Transactiekosten vormen een lastige categorie, omdat de kosten vaak zijn verborgen vanwege het feit dat ze impliciet onderdeel zijn van een zogenaamde nettoprijs die bij een transactie is overeengekomen. Deze zijn opgenomen onder het indirecte beleggingsresultaat. De totale beleggingskosten (directe kosten vermogensbeheer en indirecte beleggingskosten) bedragen over 2021 € 3.023 (2020: € 2.953).

In de indirecte beleggingsopbrengsten zijn de indirecte kosten opgenomen die via de beleggingsfondsen rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn verdisconteerd in de koersen van de betreffende beleggingsfondsen. De indirecte beleggingskosten bedragen in 2021 € 2.137 (2020: € 2.075), de daarin opgenomen transactiekosten zijn in 2021 € 449 (2020: € 443).

9. Overige baten		
	2021	2020
Terugvordering arbeidsongeschiktheidspensioenen oude jaren	57	52
Overige baten	5	7
	62	59

De post terugvordering arbeidsongeschiktheidspensioenen oude jaren betreft de terugbetaling van onterecht uitbetaalde arbeidsongeschiktheidspensioen over oude jaren € 57. De post overige baten betreft ontvangen rente 2021 in verband met verzonden betalingsherinneringen € 5.

10. Pensioenuitkeringen		
	2021	2020
Ouderdompensioen	10.182	9.245
Partnerpensioen	3.100	2.983
Wezenpensioen	96	94
Arbeidsongeschiktheid	233	249
Afkopen regulier	736	495
	14.346	13.066

De post afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 503,24 (2020: € 497,27) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

11. Pensioenuitvoeringskosten		
	2021	2020
Actuariskosten	101	122
Accountantskosten	64	62
Contributies en bijdragen	107	104
Kosten bestuursbureau	1.267	1.323
Pensioencommunicatie	6	14
Bestuurskosten	329	363
Juridische kosten/verplichtstelling/governance	153	252
Kantoorkosten	199	173
Doorbelasting pensioenuitvoeringskosten t.i.v. vermogensbeheer	-180	-190
	2.045	2.223

Toelichting

De pensioenuitvoeringskosten zijn niet alleen gelieerd aan pensioenuitvoering, maar ook aan kosten vermogensbeheer. Op basis van een verdeelsleutel is een onderverdeling gemaakt tussen pensioenuitvoeringskosten en vermogensbeheerkosten. Voor 2021 is 8,1% (2020: 7,9%) van de totale pensioenuitvoeringskosten doorbelast naar de vermogensbeheerkosten.

Honoraria accountant		
	2021	2020
Controle van de jaarrekening	64	62
Andere niet-controle diensten	-	-
	64	62

Toelichting

De kosten van de accountant voor het controle van de jaarrekening 2021 zijn €63.573. Van deze kosten wordt € 19.070 doorbelast aan de vermogensbeheerkosten.

Bezoldiging personeelsleden bestuursbureau

De kosten bestuursbureau bestaan onder meer uit € 596.858 (2020: € 620.448) aan lonen, € 83.155 (2020: € 92.273) aan sociale lasten en € 47.631 (2020: € 69.520) aan pensioenpremies van medewerkers die bij het fonds in dienst zijn.

Personeelsleden

Bij het fonds zijn 9 medewerkers (8,1 FTE) (2020: 8,9 FTE) in dienst.

Bezoldiging bestuurders

De betalingen aan bestuurders betreffen de vergoedingen voor de werkzaamheden verband houdende met de bestuurs- en commissievergaderingen. De vergoedingen bestaan uit vacatiegeld, vergoeding van reis- en verblijfkosten, en overige bestuurskosten en bedragen in 2021: € 216.539 (2020: € 234.563). Afgezien hiervan zijn geen bezoldigingen toegekend.

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds		
	2021	2020
Pensioenopbouw	53.399	47.910
Rentetoevoeging	-7.126	-3.696
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en uitvoeringskosten	-13.457	-12.465
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	4.175	1.419
Wijziging marktrente	-95.426*	194.114
Wijziging actuariële uitgangspunten	-551	-33.362
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	2.764	1.127
	-56.222	195.047

(*) Dit bedrag is inclusief de 'nieuwe' UFR-methode, welke per 1 januari 2021 is toegepast.

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale aanspraken op ouderdompensioen en nabestaandenpensioen (partnerpensioen en wezenpensioen). Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met -0,533% (2020: -0,324%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2021. Aangezien de éénjaarsrente negatief is, is hier in feite geen sprake van een toevoeging maar van een onttrekking.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariële berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariële berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

De post wijziging marktrente betreft de impact op de voorziening pensioenverplichtingen van de wijziging in de rentetermijnstructuur. Door de wijziging van de UFR per 1 januari 2021 is de voorziening pensioenverplichtingen verhoogd met € 26.582. Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Door de gestegen rentetermijnstructuur een daling van de voorziening pensioenverplichting van € 122.008. Per saldo is door de wijziging van de marktrente de technische voorziening gedaald met € 95.426.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Bpf HiBiN heeft de grondslag voor de vaststelling 'niet opgevraagd pensioen' eind 2021 aangepast. Dit heeft geleid tot een positief resultaat van € 551.

Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen

Onder de overige mutaties worden de mutaties van de voorziening verantwoord die niet onder één van de andere categorieën kunnen worden verantwoord.

Mutatie overige technische voorzieningen		
	2021	2020
Mutatie spaarfonds gemoedsbezwaarden	15	15
	15	15

13. Saldo overdracht van pensioenaanspraken (waardeoverdracht)

	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten	4.582	1.804
Uitgaande waardeoverdrachten	0	0
	4.582	1.804

De toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van de overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten) bedraagt € 4.216 (2020: € 1.425). Het resultaat op de overgenomen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € 366 (2020: € 379). De afname van de technische voorziening uit hoofde van de overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) bedraagt € 41 (2020: € 6). Het resultaat op de overgedragen pensioenverplichtingen bedraagt in 2021 € 41 (2020: € 6).

14. Herverzekeringen

	2021	2020
Premies uit hoofde van herverzekering	1.988	1.894
Totaal premies	1.988	1.894
Uitkeringen van risicokapitaal bij arbeidsongeschiktheid	-2.145	-521
Uitkeringen van risicokapitaal bij overlijden	-1.373	-1.401
Mutatie herverzekering	-176	-324
Winstdeling	1.487	318
Totaal uitkeringen	-2.207	-1.928
	219	-34

De niet gefinancierde nabestaanden- en het arbeidsongeschiktheidsrisico voor de basispensioenregeling herverzekerd bij Zwitserleven. Aan het einde van de looptijd van het contract op 31 december 2021 vindt na 24 maanden een winstdeling plaats. Het contract is per 1 januari 2022 voor een periode van drie jaar verlengd.

15. Overige lasten

	2021	2020
Nabetaling spaartegoed gemoedsbezwaarden	3	3
Overige lasten	3	14
	6	17

Toelichting overige lasten

De overige lasten betreft de mutatie van het saldo vakantiedagen over 2021.

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de abtn. Het voorstel resultaatbestemming 2021 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld op 30 mei 2022.

Etten Leur, 9 juni 2022

Getekend namens het bestuur,

G. Alferink
Voorzitter

M.P. Vijver
Vicevoorzitter

Het bestuur

De heer G. Alferink, werkgeversbestuurslid (voorzitter)
De heer M.P. Vijver, onafhankelijk bestuurslid
De heer M. de Jong, werknemersbestuurslid (namens FNV)
De heer G.F. Vermeulen, werkgeversbestuurslid
Mevrouw U.S. van den Bout-Kisoen, werknemersbestuurslid (namens CNV Vakmensen)
De heer H.J.J. Schoon, werkgeversbestuurslid
De heer M.J.J. Vaes, bestuurslid namens pensioengerechtigden

ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen te Breda (statutaire vestigingsplaats), kantoorhoudende te Etten-Leur, is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 6.500.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 326.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amstelveen, 9 juni 2022

drs. H. Zaghdoudi AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2021 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de staat van baten en lasten over 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen (hierna: het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen voert als bedrijfstakpensioenfonds de pensioenregeling uit voor werknemers die werken of gewerkt hebben in de sector handel in bouwmaterialen. Het pensioenbeheer wordt in eigen beheer gevoerd door het bestuursbureau van het pensioenfonds. Het vermogensbeheer is uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverleners. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij beginnen met het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Materialiteit

Materialiteit	€ 6,5 miljoen (2020: €6,2 miljoen)
Toegepaste benchmark	0,5% van het pensioenvermogen (afgerond) per 31 december 2021, zijnde het totaal van de technische voorziening en het stichtingskapitaal en reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien de beleidsdekkingsgraad per jaareinde dichtbij een kritieke grens ligt, hebben wij een percentage van 0,5% gehanteerd. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 325 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een bedrijfstakpensioenfonds. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit. Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de derivatenposities en de technische voorzieningen.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van iedere wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij identificeren en schatten risico's in op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar hoofdstuk 7. Integraal risicomangement van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer data analyse gebruikt om journaalposten met

een verhoogd risico te signaleren en te toetsen. Verder hebben wij schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen, zoals toegelicht in Toelichting 12 in de jaarrekening. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen voor risico fonds'.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van het bestuursbureau en de uitbestedingspartijen) en de raad van toezicht.

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het lezen van notulen, het kennisnemen van compliance rapporten en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Het bestuur heeft een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste de komende 12 maanden. Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging van de continuïteit geïdentificeerd voor de komende 12 maanden. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad

Risico	<p>De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.</p> <p>Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting 4. 'Stichtingskapitaal en reserves' van de jaarrekening. Hieruit blijkt dat het pensioenfonds een tekort heeft per 31 december 2021. De toekomstparagraaf van het bestuursverslag gaat in op de financiële positie en de actualisatie van het herstelplan in 2022.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids) dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.</p>
Onze controleaanpak	<p>Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2021 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certifierend actuaaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariële rapport van de certifierend actuaaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.</p> <p>Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betroffen de key items de wijziging van de UFR-methode en de reservering niet opgevraagde pensioenen. • Daarnaast heeft de certifierend actuaaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorziening zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certifierend actuaaris. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico fonds zonder genoteerde marktprijzen

Risico	<p>De beleggingen voor risico fonds (verder: de beleggingen) zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs) genoteerde fondsen.</p> <p>De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen, met name participaties vastgoedbeleggingsfondsen en hypotheek, kennen eveneens inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers en waarbij in sommige gevallen gecontroleerde informatie per 31 december 2021 ontbreekt.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf 'specifieke grondslagen' en een nadere toelichting opgenomen in toelichting op de balans onder 1. 'Beleggingen voor risico fonds'. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2021 € 59,1 miljoen is belegd in derivaten en € 165,6 miljoen in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen. Dit betreft 16,7% van de totale beleggingen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.</p>
---------------	---

Onze controleaanpak	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> De waardering van belangen in open-end beleggingsfondsen hebben wij zelfstandig afgestemd met de prijsbron. Wij hebben vastgesteld voor deze beleggingen dat sprake is van een actieve markt. Voor open-end beleggingsfondsen is sprake van een actieve markt als de intrinsieke waarde dagelijks wordt gepubliceerd en deze intrinsieke waarde de basis is voor dagelijkse toe- en uittreding tot het fonds door beleggers. Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen en voor open-end beleggingsfondsen waarvoor wij niet zelfstandig kunnen vaststellen dat sprake is van een actieve markt, hebben wij aansluiting vastgesteld met de gecontroleerde jaarrekeningen 2021 van deze fondsen. Aanvullend hebben wij vastgesteld of de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten in de jaarrekeningen van deze beleggingsfondsen aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingspecialisten betrokken. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen voor risico fonds zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>
Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen voor risico fonds	
Risico	<p>De technische voorzieningen voor risico fonds (verder: de technische voorzieningen), waaronder de voorziening pensioenverplichtingen, betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in de paragrafen 'Algemene toelichting' en 'specifieke grondslagen' en een nadere toelichting opgenomen in toelichting op de balans onder 5. 'Technische voorzieningen voor risico fonds' en in de toelichting op de staat van baten en lasten onder 12. 'Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds'. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen heeft plaatsgevonden voor de wijziging in de UFR-methode en reservering niet opgevraagde pensioenen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.</p>
Onze controleaanpak	<p>Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certifierend actuaris van het pensioenfonds. De certifierend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certifierend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certifierend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2021. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen per 31 december 2021. Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certifierend actuaris. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij een eigen actuariële specialist betrokken en specifiek de uitkomsten van de door het pensioenfonds uitgevoerde analyses op de ervaringssterfte en kostenopslag beoordeeld.</p> <p>Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2021 of de toelichting van de technische voorzieningen voor risico fonds.</p>

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden

- hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 9 juni 2022

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Slager RA

BIJLAGE 1: NEVENFUNCTIES BESTUURSLEDEN

In onderstaande tabel worden de nevenfuncties van de bestuursleden per 31 december 2021 weergegeven.

Bestuurslid	Nevenfunctie
De heer H.J.J. Schoon	<ul style="list-style-type: none"> • Docent Haagse Hogeschool (2 dagen per week) • Schogad beheer BV (privé beleggings BV) • Schoewar B.V. (bestuurder beleggings BV)
Mevrouw U.S. van den Bout- Kisoen	<ul style="list-style-type: none"> • Pensioenfondsbestuurder CNV Vakmensen • Bestuurslid Stichting Molenaarspensioenfonds • Werknemersvoorzitter Pensioenfonds Agrarische en Voedselvoorzieningshandel (in liquidatie) • Aspirant Bestuurslid Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg • Bestuurslid Pensioenfonds NN CDC
De heer G. Alferink	<ul style="list-style-type: none"> • Notaris, Heuvelrug Notarissen • Lid Pensioenkamer Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
De heer M.J.J. Vaes	<ul style="list-style-type: none"> • Penningmeester Senior business Sociëteit, 's-Hertogenbosch • Penningmeester Vughtse Wooncoöperatie Habitat U.A. • Penningmeester Golfclub 18
De heer M.P. Vijver	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch adviseur The Index People (TIP) • Zelfstandig adviseur professionele beleggers via Pangea Ultima B.V. • Docent bij Swalef Pensioenacademie
De heer G.F. Vermeulen	<ul style="list-style-type: none"> • Directeur Orfin Advies BV • Bestuurslid Pensioenfonds Horeca & Catering • Bestuurslid OPF Koninklijke Cosun • Bestuurslid SPR
De heer M. de Jong	<ul style="list-style-type: none"> • Pensioenfondsbestuurder FNV • Niet-uitvoerend bestuurslid Bpf Meubel • Algemeen bestuurslid Bpf Beton • Voorzitter Stichting Pensioenlab

BIJLAGE 2: CHECKLIST CODE PENSIOENFONDSEN

Normen Code Pensioenfondsen 2018

v = voldoet aan Code

x = voldoet niet of gedeeltelijk aan Code. Wordt toegelicht in het jaarverslag.

n.v.t. = niet van toepassing. Het fonds heeft geen belanghebbendenorgaan.

Check ultimo 2021

Thema 1. Vertrouwen maken

1. Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en heeft hiervoor de eindverantwoordelijkheid.	v
2. Het bestuur is verantwoordelijk en zorgt voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het heeft een visie op die uitvoering, stelt eisen waaraan deze moet voldoen en bepaalt welk kostenniveau aanvaardbaar is.	v
3. Het bestuur stelt een missie, visie en strategie op. Ook zorgt het voor een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Daarnaast toetst het bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zo nodig bij.	v
4. Bij alle besluiten legt het bestuur duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit is genomen.	v
5. Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	v
6. Het bestuur houdt rekening met de verplichtingen die het fonds is aangegaan en draagt daarbij zorg voor optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risico.	v
7. Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.	v
8. Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integrale risicomanagement adequaat georganiseerd is.	v
9. Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen.	v

Thema 2. Verantwoordelijkheid nemen

10. Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering. Hierbij horen passende sturings- en controlemechanismen.	v
11. Bij uitbesteding van taken neemt het bestuur in de overeenkomst met de dienstverlener adequate maatregelen op voor als de dienstverlener of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.	v
12. Het bestuur zorgt dat het zicht heeft op de keten van uitbesteding.	v
13. Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of – indien van toepassing – via zijn aandeelhouderspositie.	v
14. Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch en spreekt een dienstverlener aan als deze de afspraken niet of onvoldoende nakomt.	v

Thema 3. Integer handelen

15. Het bestuur legt de gewenste cultuur vast en stelt een interne gedragscode op.	v
16. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het fonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring, en zij gedragen zich daarnaar.	v
17. Alle nevenfuncties worden gemeld aan de compliance officer.	v
18. Tegenstrijdige belangen of reputatierisico's worden gemeld. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling. Zij laten zich op hun functioneren toetsen.	v

19. Het lidmaatschap van een orgaan is niet verenigbaar met dat van een ander orgaan binnen het fonds of van de visitatiecommissie.	v
20. Het bestuur zorgt dat onregelmatigheden kunnen worden gemeld en dat betrokkenen weten hoe en bij wie.	v
21. De organisatie kent een klokkenluidersregeling en bevordert dat ook externe dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. De organisatie zorgt ervoor dat men weet hoe en bij wie kan worden gemeld.	v
22. Het bestuur kent de relevante wet- en regelgeving en interne regels, weet hoe het fonds daar invulling aan geeft en bewaakt de naleving (compliance).	v

Thema 4. Kwaliteit nastreven

23. Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor zijn functioneren. De voorzitter is eerste aanspreekpunt; hij/zij is als eerste verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming en procedures.	v
24. Het bestuur waarborgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	v
25. Ieder bestuurslid heeft stemrecht.	v
26. Het bestuur zorgt voor permanente educatie van zijn leden.	v
27. Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten.	v
28. Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	v
29. Het eigen functioneren is voor het BO een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betreft het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijk derde partij.	n.v.t.
30. Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	v

Thema 5. Zorgvuldig benoemen

31. De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	v
32. Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap.	v
33. In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	v
34. De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	v
35. Het bestuur, het BO en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	v
36. Het bestuur, het VO of het BO en de raad van toezicht leggen bij de vacature de eisen voor de vacante functie vast. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de normen 31, 32 en 33 opgenomen eisen.	v
37. Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht (en/of actief opgeroepen om te zoeken) naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen. Het bestuur neemt hierover tijdig contact op met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de verkiezing van kandidaten.	v
38. Het bestuur en het BO toetsen voorgedragen kandidaten mede aan de hand van de diversiteits- doelstellingen. Het VO bevordert dat in de procedure de competentievisie wordt meegenomen, inclusief de diversiteitsdoelstellingen.	v
39. Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.	v
40. Het bestuur zorgt dat de statuten een schorsingsprocedure kennen.	v

Thema 6. Gepast belonen

41. Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert.	v
---	---

42. De beloningen staan in redelijke verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag	v
43. Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatie-gerelateerde beloningen. Prestatie gerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds.	v
44. Het bestuur voorkomt dat door een te hoge beloning van de leden van het intern toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.	v
45. Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen transitie- of ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele transitie- of ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden.	v
Thema 7. Toezicht houden en inspraak waarborgen	
46. Intern toezicht draagt bij aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering.	v
47. Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	v
48. Leden van het intern toezicht zijn betrokken bij het pensioenfonds en moeten zich zodanig onafhankelijk opstellen dat belangentegenstellingen worden voorkomen. Ze hebben daarbij het vermogen en de durf om zich kritisch op te stellen richting het bestuur.	v
49. De raad van toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.	v
50. Het bestuur weegt de aanbevelingen van raad van toezicht of visitatiecommissie zorgvuldig en motiveert afwijkingen.	v
51. Het BO voert zijn taak uit als 'goed huisvader' (m/v) voor alle belanghebbenden.	n.v.t.
52. Het BO zorgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren.	n.v.t.
53. Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt.	n.v.t.
54. Het BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	n.v.t.
55. Het bestuur gaat een dialoog aan met het VO dan wel het BO bij het afleggen van verantwoording.	v
56. Het bestuur draagt de accountant of actuaris die controle uitvoert in beginsel geen andere werkzaamheden op dan controle. Geeft het bestuur wel een andere opdracht, dan vraagt dit zorgvuldige afweging en een afzonderlijke opdrachtformulering.	v
57. Het bestuur beoordeelt vierjaarlijks het functioneren van de accountant en de actuaris en stelt het intern toezicht en VO of BO van de uitkomst op de hoogte.	v
Thema 8. Transparantie bevorderen	
58. Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	v
59. Het bestuur geeft inzicht in het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.	v
60. Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen.	v
61. Het bestuur legt gemotiveerd vast voor welke wijze van uitvoering is gekozen. Deze informatie is beschikbaar voor de belanghebbenden.	v
62. Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	v
63. Het bestuur stelt beleid vast rond transparantie en communicatie. Het bestuur evalueert dit beleid periodiek en in ieder geval eens per drie jaar.	v
64. Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	v
65. Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regeling of processen die daaruit voortvloeien.	v

BIJLAGE 3: ADVIES- EN GOEDKEURINGS-RECHTEN VERANTWOORDINGSORGAAN EN RAAD VAN TOEZICHT

Onderwerpen onderhevig aan advies of goedkeuring	Verantwoordingsorgaan	Raad van toezicht
Beletten benoeming kandidaat bestuur bij niet voldoen aan functieprofiel	--	Recht
Liquidatie, fusie, splitsing, collectieve waardeoverdracht	Advies	Goedkeuring
Omzetten andere rechtsvorm	--	Goedkeuring
Jaarverslag, jaarrekening	--	Goedkeuring
Profielschets bestuurder Melden disfunctioneren bestuurder Vorm, inrichting intern toezicht Profielchets Lid RvT Beloningsbeleid Ontslaan bestuur bij disfunctioneren Feitelijke premie	-- Advies na melding Advies Advies Advies -- Advies	Goedkeuring Melding -- Vaststellen Goedkeuring Recht --
Communicatiebeleid Klachten- en geschillenprocedure Uitvoeringsovereenkomst Benaming en ontslag RvT	Advies Advies Advies Advies	-- -- -- --

BIJLAGE 4: **BEGRIPPENLIJST/MOEILIJKE WOORDEN**

Abtn (actuariële en bedrijfstechnische nota)

Een door de wet voorgeschreven nota waarin de hoofdlijnen van de pensioenregeling(en), de financiële opzet, actuariële grondslagen, de sturingsmiddelen, het toeslagbeleid(indexatie) en het beleggingsbeleid en de organisatorische opzet van het pensioenfonds zijn beschreven.

Aandelenrisico

Aandelenrisico doet zich voor bij beleggingen waarvan de waarde gevoelig is voor bewegingen in marktprijzen, welke worden weergegeven door beursgraadmeters. Dit betreft niet alleen aandelen, maar ook indirect vastgoed, beleggingen in niet-beursgenoteerde fondsen, grondstoffen en derivaten.

Fondsbeleid

Het aandelenrisico wordt in principe, gelet op het ambitieniveau van het fonds, niet afgedekt omdat het fonds ervan uitgaat dat aandelen op langere termijn waarde toevoegen. De strategische omvang van het belang in aandelen in de rendementsportefeuille wordt bepaald door lange termijn ALM analyses.

Bpf HiBiN belegt voor zo'n 50% in risicovolle zakelijke waarden, onderverdeelt in aandelen, specialties (zoals bedrijfsobligaties en obligaties opkomende markten) en alternatives (zoals vastgoed en hypotheek). De verdeling naar regio en sectoren loopt in de pas met de gemiddelde waarden van vergelijkbare portefeuilles (de zogenaamde benchmark), met een lichte overweging (dat wil zeggen meer dan het gemiddelde) in financiële instellingen.

Activakant

De linkerkant van de balans, waarop de bezittingen van het fonds staan. Aan de rechterkant, de passivakant, staat hoe deze middelen gefinancierd zijn.

AG (Koninklijk Actuarieel Genootschap) prognosetafel 2020

Prognosetafel (sterftetafel) is afgeleid uit sterftetabellen die aangeven hoeveel personen na x jaar in leven zijn vanuit een standaard aantal 0-jarigen. De naam van de tafel geeft aan over welk waarnemingstijdvak de gegevens zijn verkregen.

ALM-analyses

ALM, of Asset Liability Management, kan een pensioenfonds helpen bij het kiezen van de beleggingsmix, de wijze van financieren van de pensioenregeling en/of het financieren van toeslagen.

ALM-studie

Onder een ALM-studie verstaan we het bestuderen respectievelijk afstemmen van de verplichtingen en de beleggingen van een pensioenfonds. Op de resultaten van deze studie wordt het beleggingsbeleid gebaseerd.

Een ALM-studie kent de volgende aspecten:

- het in kaart brengen van de financiële stromen;
- de simulatie van toekomstige financiële posities;
- de samenhang met de economische omgeving;
- de vergelijking van beleidsvarianten.

Beleidsdekkingsgraad

Pensioenfonds zijn sinds de wijziging van het FTK per 1 januari 2015 verplicht een beleidsdekkingsgraad te gebruiken. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden.

De beleidsdekkingsgraad is voor de besluitvorming door het bestuur over toeslagen en kortingen en de rapportage van belang. De beleidsdekkingsgraad is stabiel dan de niet-gemiddelde dekkingsgraad. Er wordt daardoor minder op dagkoersen gestuurd.

Cao-partijen

Werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties (vakbonden) waarvan de vertegenwoordigers namens de eigen achterban de onderhandelingen over een collectieve arbeidsovereenkomst (cao) voeren; partij in een cao-overleg.

Countervailing power

Countervailing power is het kunnen bieden van tegenwicht door kennis, inzicht en professionaliteit.

Dekkingsgraad (actueel)

De verhouding tussen enerzijds het aanwezige vermogen en anderzijds de contante waarde van de pensioenaanspraken en -rechten (de pensioenverplichtingen).

Fonds specifieke risico's

Inflatierisico, valutarisico, liquiditeitsrisico. Deze risico's worden achtereenvolgens nader toegelicht. Hierbij wordt eerst een algemene definitie van het risico gegeven, waarna het fondsbeleid en de beheersmaatregelen voor het betreffende risico worden toegelicht.

Franchise

Bij een pensioenregeling is de franchise dat deel van het salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd. Dit bedrag (de franchise) wordt van het salaris afgetrokken voordat de pensioenpremie berekend wordt. Er wordt alleen premie betaald en pensioen opgebouwd over het deel van het salaris dat boven de franchise ligt.

Gedempte kostendekkende premie

De kostendekkende premie is de premie die nodig is voor een adequate prijsstelling. Hiermee wordt voorkomen dat een pensioenfonds op voorhand te maken krijgt met tekorten. De kostendekkende premie mag worden gedempt (verlaagd) op basis van een gemiddelde rente of rendement uit het verleden of het te verwachten rendement voor de toekomst.

Governance aspecten

Waarborgen van samenhang en transparantie in het bestuur en toezicht van een organisatie, met het oog op een efficiënte en effectieve realisatie van beleidsdoelstellingen.

Herstelplan

Plan van aanpak waarin het pensioenfonds laat zien welke maatregelen het neemt om de dekkingsgraad te verbeteren. Het herstelplan bevat maatregelen om binnen de gekozen hersteltermijn weer te beschikken over het strategisch vereist eigen vermogen.

Indexatie (toeslagverlening)

Prijzen en lonen stijgen in de loop der jaren. Daarom probeert Pensioenfonds HiBiN de opgebouwde en ingegane pensioenen ook jaarlijks te laten stijgen. Dit gebeurt door het verlenen van een zogeheten 'toeslag' of 'indexatie'. Indexatie is dus belangrijk om de koopkracht van het pensioen op peil te houden. Dat geldt voor ingegane pensioenen maar net zo goed voor het pensioen in de opbouwfase. Helaas kan indexatie lang niet altijd plaatsvinden.

IORP II-richtlijn

De Institutions for Occupational Retirement Provision (IORP II-richtlijn) is een breed opgezette richtlijn die in de Nederlandse wetgeving geregeld moet worden. De richtlijn gaat over waardeoverdracht naar het buitenland, externe rapportages en governance & risicomanagement.

Inkooppremie voor de pensioenaanspraken

Dit is de actuariële benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen (onderdeel van de kostendekkende premie).

Matching portefeuille

Wanneer een pensioenfonds aan zijn verplichtingen moet voldoen (pensioenen uitbetalen), dienen daarvoor op tijd de beschikbare middelen vrij te komen. Het afstemmen van de beleggingen op de pensioenverplichtingen noemt men 'matching'. De bijbehorende beleggingsportefeuille noemt men 'matching portefeuille'.

Niet liquide

Moeilijk te verkopen (lastig verhandelbaar) ook wel illiquide genoemd.

Passivakant: Zie activakant

Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen, dus de toegezegde pensioenen, moeten contant gemaakt worden, zegt de formule. Alleen op deze manier kunnen we de verhouding berekenen tussen het belegd vermogen, wat er nu in het fonds zit, en de toezeggingen. Wat is nu precies contant maken?

Een rekenvoorbeeld

Stel de rente is 4% en wij moet u over één jaar € 1.040 pensioen betalen. Dan moet het pensioenfonds nu € 1.000 in kas hebben, dat is dus de contante waarde bij één jaar en 4% rente. Immers, door de 4% rente is de € 1.000 na één jaar met € 40 aangegroeid. Voor alle afzonderlijke pensioenen binnen Bpf HiBiN berekenen wij dan ook de contante waarde.

Uitgaande van een vaste pensioenuitkering wordt de invloed van de rente op de pensioenverplichting duidelijk door deze te vergelijken met een spaarrekening. Wie jaarlijks € 1.000 rente wil ontvangen hoeft bij een rente van 5% maar € 20.000 spaarsaldo aan te houden. Daalt de rente naar 2%, dan moet hij € 50.000 spaarsaldo aanhouden.

Performancetoets

Het gemiddelde van door een bedrijfstakpensioenfonds behaalde beleggingsresultaten, gemeten over een langere periode. De performancetoets wordt bepaald door de som van opeenvolgende jaarlijkse Z-scores, gedeeld door de wortel van het aantal jaren.

Rebalancing

Stel: een pensioenfonds is ooit gestart met een belegging voor 50% in aandelen en voor 50% in obligaties. Doordat de aandelenkoersen flink zijn gestegen, is de verhouding ondertussen 70% aandelen tegen 30% obligaties geworden. Rebalancing is het weer in evenwicht brengen van de beleggingen, omdat het risicoprofiel door de scheve groei niet meer in overeenstemming is met de doelstellingen.

Reële dekkingsgraad

Vanaf 2015 dient het fonds de reële dekkingsgraad te melden aan DNB. Deze reële dekkingsgraad is als volgt gedefinieerd: de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de benodigde beleidsdekkingsgraad waarbij volledige toeslagverlening kan plaatsvinden. Hierbij dient gerekend te worden met een prijsindexcijfer zoals voorgeschreven in het Besluit FTK en gepubliceerd door DNB.

Rente afdekking (afdekking renterisico)

Een pensioenfonds belegt om nu en straks alle pensioenen uit te kunnen betalen. Deze verplichtingen worden gewaardeerd tegen de marktrente. Dit betekent dat als de rente daalt dat de omvang van de verplichtingen stijgt. Het fonds heeft dus last van een rente die stijgt of daalt. Vooral een lagere rente is erg vervelend, want als de omvang van de verplichtingen stijgt dan daalt de dekkingsgraad. Omdat dit risico van een lagere dekkingsgraad niet wenselijk is, dekken we een deel van het risico af door gebruik te maken van financiële producten. Doordat niet het hele renterisico is afgedekt, heeft de rente wel invloed op de dekkingsgraad.

Renterisico

Een van de belangrijkste marktrisico's voor pensioenfondsen is renterisico. Renterisico ontstaat doordat de looptijd van de pensioenverplichtingen van nature groter is dan de looptijd van de beleggingen. De pensioenuitkeringen die een gemiddeld pensioenfonds aan zijn deelnemers moet voldoen liggen over het algemeen namelijk tot ver in de toekomst, terwijl de inkomsten uit beleggingen, om de pensioenuitkeringen te financieren, in de praktijk vaak een kortere horizon hebben. Hierdoor hebben verplichtingen een hogere rentegevoeligheid (duration) dan beleggingen. Deze rentemismatch leidt bij renteschommelingen tot een sterk beweeglijke (volatiele) dekkingsgraad.

Rentetermijnstructuur

Laat het verband zien tussen de looptijd en de rente van een vastrentende belegging, zoals een staatsobligatie. Een normale rentetermijnstructuur heeft een stijgend verloop. Wanneer iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, zal de vergoeding hoger zijn dan bij een kortere termijn.

Return portefeuille

Met de return (rendement) portefeuille wil een pensioenfonds extra rendement genereren. Dit extra rendement kan toeslagverlening (indexatie) mogelijk maken.

Risico analyse

Het renterisico is het risico dat de rentegevoeligheid en omvang van de nominale pensioenverplichtingen afwijkt van de beleggingen. Voor een pensioenfonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de pensioenverplichtingen stijgt. Renteveranderingen kunnen daardoor een groot effect hebben op de dekkingsgraad van een pensioenfonds.

Solvabiliteit

Het vermogen van het pensioenfonds om op langere termijn aan de pensioenverplichtingen (zijnde de toekomstige pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen.

Solvabiliteitsopslag

Opslag in de pensioenpremie om op langere termijn aan de pensioenverplichtingen (zijnde de toekomstige pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen.

Swap (van rente)

Het aangaan van een (rente)ruiltransactie waarbij wij langlopende rentes ontvangen. In ons geval zijn dat risicovrije rentes met een looptijd van langer dan 30 jaar. In ruil daarvoor betalen wij kortlopende risicovrije rentes

Tekort

Op grond van de Pensioenwet is er sprake van een tekort als de beleidsdekkingsgraad lager is dan het vereist eigen vermogen. Tot de invoering van het aangepaste FTK in 2015 was er sprake van een dekkings- en/of een reservetekort. Deze begrippen worden hieronder nader toegelicht. Nu spreekt men alleen nog van een tekort. Voor de duidelijkheid en herkenbaarheid zijn de begrippen dekkings- en reservetekort in deze jaarrekening nog wel gebruikt.

Dekkingstekort

Op grond van de Pensioenwet is er sprake van een dekkingstekort bij Bpf HiBiN als de beleidsdekkingsgraad minder bedraagt dan 104,2%. Komt de dekkingsgraad van het pensioenfonds op basis van een herstelplan binnen de geldende hersteltermijn niet boven deze 104,2, dan moet het fonds maatregelen nemen om uit het dekkingstekort te komen. Daarbij is de uiterste maatregel het verlagen (ook wel 'korten' of 'afstempelen' genoemd) van de pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen.

Reservetekort

Pensioenfondsen moeten extra vermogen aanhouden om bepaalde risico's op te vangen. Te denken valt aan het risico van waardedaling van de aandelen en andere beleggingen of een daling van de rente. Ook loopt een pensioenfonds het risico dat mensen langer leven dan verwacht. Voor al deze risico's heeft De Nederlandsche Bank minimale eisen gesteld aan het extra aan te houden vermogen. Dit wordt ook wel de benodigde of vereiste dekkingsgraad genoemd.

In geval van een tekort moet een pensioenfonds binnen drie maanden een plan bij De Nederlandsche Bank indienen om het tekort op te heffen. Dit plan dient door De Nederlandsche Bank goedgekeurd te worden. Een pensioenfonds heeft maximaal tien jaar de tijd om weer naar de benodigde dekkingsgraad toe te groeien. Extra premies, rendementen op het vermogen en het (deels) achterwege laten van toeslagverlening dragen bij aan het herstel van het fonds.

Toeslagverlening 2021

Eén van de doelen van het Bpf HiBiN is om ook de verwachte prijsstijging met de pensioenen op te vangen. Dit noemen we toeslag verlenen. Als het fonds een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% heeft, is het niet mogelijk om toeslag te verlenen. Over 2021 is dan ook geen toeslag verleend.

UFR (Ultimate Forward Rate)

De eerste 20 jaar moeten wij de pensioenverplichtingen contant maken met de actuele rente. Er wordt vervolgens verondersteld dat de rentemarkt voor looptijden langer dan 20 jaar niet echt liquide is (en de hoogte van de rente niet echt betrouwbaar). Bij 20 jaar wordt het laatste liquide punt verondersteld. Vanaf dat punt groeit de rente in 40 jaar geleidelijk richting de Ultimate Forward Rate, maar bereikt dat punt nooit. Marktinformatie na het 20-jaarspunt telt wel mee, maar het gewicht dat daaraan wordt gegeven, neemt geleidelijk af.

Uniform pensioenoverzicht (UPO)

Gestandaardiseerd overzicht om werknemers persoonlijke informatie te geven over de uitkering bij pensionering, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Vastrentende waarden

Verzamelaam voor beleggingen waarop in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt. Voorbeelden van vastrentende waarden zijn obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen. Deze beleggingen worden ook wel als risicomidend aangeduid.

Zakelijke waarden

Verzamelaam voor beleggingen in aandelen en beleggingen in onroerend goed. Deze beleggingen worden ook wel aangeduid als risicodragend.

Z-score

De beleggingsprestaties van verplicht gestelde pensioenfondsen (zoals Bpf HiBiN) moeten jaarlijks worden getoetst. Daarvoor is een gestandaardiseerde norm ontwikkeld, de Z-score. Dit is een maatstaf voor hoe het daadwerkelijke beleggingsrendement van Bpf HiBiN zich heeft ontwikkeld in vergelijking met het rendement van de gehanteerde benchmark (normportefeuille). Deze benchmark is een weergave van het beleggingsbeleid van het pensioenfonds. Als de Z-score positief is, heeft Bpf HiBiN een hoger resultaat behaald dan het resultaat van de gekozen normportefeuille.